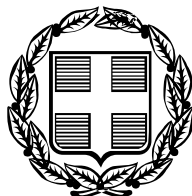

01003021312050036

5561

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 302

13 Δεκεμβρίου 2005

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3421

Στρατολογία των Ελλήνων και άλλες διατάξεις.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ - ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 1 Υπόχρεοι σε στράτευση

1. Όλοι οι Έλληνες, από την 1η Ιανουαρίου του έτους κατά το οποίο διανύουν το δέκατο ένατο έτος μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του έτους κατά το οποίο συμπληρώνουν το τεσσαρακοστό πέμπτο έτος της ηλικίας τους, έχουν υποχρέωση στράτευσης στις Ένοπλες Δυνάμεις, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού.

2. Για την κάλυψη των αναγκών των Ενόπλων Δυνάμεων σε περίοδο επιστράτευσης, πολέμου ή έκτακτης ανάγκης σε περίοδο ειρήνης, είναι δυνατό, με διαταγή του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, μετά από απόφαση του Κυβερνητικού Συμβουλίου Εξωτερικών και Άμυνας (ΚΥΣΕΑ), στην οποία καθορίζεται και η διάρκεια της στρατιωτικής υποχρέωσης, να καλούνται ονομαστικά για κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις άτομα, έστω και αν έχουν υπερβεί το τεσσαρακοστό πέμπτο έτος της ηλικίας τους, ανεξάρτητα από τη στρατολογική τους κατάσταση και την κατηγορία της σωματικής τους ικανότητας. Σε αυτούς μπορεί να απονέμεται, σύμφωνα με τις διατάξεις των ειδικών νόμων, βαθμός εφέδρου αξιωματικού. Όσοι δεν κατατάσσονται εμπρόθεσμα κηρύσσονται ανυπότακτοι και υπέχουν τις προβλεπόμενες για τους ανυπότακτους συνέπειες.

Άρθρο 2 Γενικές έννοιες και ορισμοί

1. Στρατεύσιμοι καλούνται οι υπόχρεοι σε στράτευση, οι οποίοι βρίσκονται νόμιμα έξω από τις τάξεις των Ενόπλων Δυνάμεων, χωρίς να έχουν εκπληρώσει τη στρατεύσιμη στρατιωτική υποχρέωσή τους.

2. Οπλίτες καλούνται όσοι έχουν καταταγεί και υπηρετούν στις τάξεις των Ενόπλων Δυνάμεων για εκπλήρωση στρατεύσιμης και τυχόν πρόσθετης στρατιωτικής υποχρέωσης.

3. Πρότακτοι οπλίτες καλούνται όσοι κατατάσσονται στις τάξεις των Ενόπλων Δυνάμεων, πριν από την πρόσκληση της κλάσης τους, για την εκπλήρωση της στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσής τους.

4. Εθελοντές οπλίτες καλούνται όσοι κατατάσσονται εθελοντικά στις τάξεις των Ενόπλων Δυνάμεων, σύμφωνα με τις ειδικές γι' αυτούς διατάξεις.

5. Έφεδροι οπλίτες καλούνται οι οπλίτες, οι οποίοι, μετά την εκπλήρωση της στρατεύσιμης και της τυχόν πρόσθετης στρατιωτικής υποχρέωσής τους, συνεχίζουν να υπηρετούν στις τάξεις των Ενόπλων Δυνάμεων, για εκπλήρωση εφεδρικής στρατιωτικής υποχρέωσης.

6. Έφεδροι καλούνται όσοι είναι γραμμένοι στην εφεδρεία των Ενόπλων Δυνάμεων. Όσοι από αυτούς κατατάσσονται για εκπλήρωση εφεδρικής στρατιωτικής υποχρέωσης καλούνται οπλίτες από την εφεδρεία.

7. Πραγματική στρατιωτική υπηρεσία για την εκπλήρωση των στρατιωτικών υποχρεώσεων είναι το χρονικό διάστημα που απομένει, αν, από τη συνολική διάρκεια υπηρεσίας στις Ένοπλες Δυνάμεις, αφαιρεθεί το χρονικό διάστημα των ειδικών καταστάσεων του άρθρου 42 του παρόντος νόμου.

8. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου:

α. Τέκνα θεωρούνται όσα γεννήθηκαν από γάμο και όσα αναγνωρίστηκαν ή υιοθετήθηκαν.

β. Τα θετά τέκνα λογίζονται ως τέκνα μόνο των θετών γονέων, με την επιφύλαξη των διατάξεων περί μειωμένης στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης της υποπαραγράφου α' του άρθρου 8 του παρόντος νόμου.

γ. Αδέλφια θεωρούνται όσα προέρχονται από τους ίδιους γονείς ή από κοινό πατέρα ή μητέρα.

δ. Από αδελφούς που γεννήθηκαν την ίδια ημερομηνία, μεγαλύτερος είναι αυτός που γεννήθηκε πρώτος.

ε. Χηρεία είναι η κατάσταση που δημιουργήθηκε και υφίσταται για έναν σύζυγο εξαιτίας θανάτου του άλλου. Αυτή παύει να υφίσταται με την τέλεση μεταγενέστερου γάμου από τον επιζώντα σύζυγο.

στ. Ο υπολογισμός των προθεσμιών γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

ζ. Στρατολογική κλάση είναι ο αριθμός που προκύπτει από την πρόσθεση του αριθμού είκοσι ένα στο έτος γέννησης με το οποίο ο καθένας είναι γραμμένος στο μητρώο αρρένων.

η. Σώματα είναι η Ελληνική Αστυνομία, το Πυροσβεστικό Σώμα και το Λιμενικό Σώμα. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού ως Σώματα επίσης χαρακτηρίζονται και άλλες δημόσιες υπηρεσίες με στρατιωτική οργάνωση, οι οποίες δεν υπάγονται στις Ένοπλες Δυνάμεις, ούτε στα Σώματα του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής.

θ. Ως άγνωστα νοείται ο χρόνος της αυθαίρετης απουσίας στρατιωτικού, έτσι όπως καθορίζεται από τις κατά περίπτωση περί λιποταξίας διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα.

ι. Οι έννοιες «στράτευμα», «κληρωτός», «εγκύμναση ή μειωμένη θητεία» και «πρόσθετη στρατιωτική υπηρεσία» που συναντώνται σε νόμους, κανονιστικές ή διοικητικές πράξεις, είναι ταυτόσημες αντίστοιχα με τις έννοιες «ένοπλες δυνάμεις», «οπλίτης», «μειωμένη στρατεύσιμη στρατιωτική υποχρέωση» και «πρόσθετη στρατιωτική υποχρέωση» του παρόντος νόμου.

ια. Η ενηλικίωση επέρχεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα.

ιβ. Η οικογενειακή κατάσταση αποδεικνύεται με πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον αρμόδιο δήμο ή την αρμόδια κοινότητα ή με επίσημα έγγραφα ξένου κράτους και η ιδιότητα του μόνιμου κατοίκου εξωτερικού από πιστοποιητικό της αρμόδιας ελληνικής προξενικής αρχής.

ιγ. Η χρονική διάρκεια ισχύος του πιστοποιητικού οικογενειακής κατάστασης και του πιστοποιητικού μόνιμου κατοίκου εξωτερικού καθορίζεται σε δίμηνη και εξάμηνη αντίστοιχα από την ημερομηνία έκδοσής τους.

Άρθρο 3 Ηλικία

1. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου η ηλικία προκύπτει από το έτος γέννησης με το οποίο κάθε Έλληνας είναι γραμμένος στο μητρώο αρρένων δήμου ή κοινότητας. Η 1η Ιανουαρίου του έτους με το οποίο καθένας είναι γραμμένος στο μητρώο αρρένων λογίζεται ως ημερομηνία γέννησης και αρχή του έτους, η δε 31η Δεκεμβρίου ως τέλος αυτού.

2. Διόρθωση του έτους γέννησης με το οποίο κάθε Έλληνας είναι γραμμένος στο μητρώο αρρένων επιτρέπεται, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου ή του νόμιμου αντιπροσώπου του είτε αν το έτος αυτό δεν είναι σύμφωνο με τη ληξιαρχική πράξη που έχει συνταχθεί εντός ενενήντα ημερών από τη γέννηση είτε αν αποδεικνύεται με επίσημα στοιχεία ότι έγινε εσφαλμένος καθορισμός του από την αρμόδια αρχή είτε αν η καταχώρισή του έγινε εσφαλμένα από το αρμόδιο όργανο. Με την αίτηση για διόρθωση του έτους γέννησης υποβάλλεται ληξιαρχική πράξη γέννησης ή ανάλογο πιστοποιητικό ξένης κρατικής αρχής και τυχόν άλλα επίσημα αποδεικτικά στοιχεία. Η αίτηση μπορεί να υποβληθεί μόνο μία φορά μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του έτους που ο ενδιαφερόμενος συμπληρώνει το δέ-

κατο όγδοο έτος της ηλικίας του ή οποτεδήποτε μετά την εκπλήρωση της στρατεύσιμης στρατιωτικής του υποχρέωσης ή τη νόμιμη απαλλαγή του από αυτή.

3. Για τη συμπλήρωση του δέκατου όγδοου έτους της ηλικίας, λαμβάνεται υπόψη το έτος γέννησης που αναγράφεται στο μητρώο αρρένων, πριν την έναρξη της διαδικασίας διόρθωσης.

4. Δεν επιτρέπεται διόρθωση ηλικίας ατόμων που διατελούν σε ανυποταξία ή λιποταξία. Στις περιπτώσεις αυτές το αίτημα απορρίπτεται από το αρμόδιο στρατολογικό γραφείο.

5. Επί των αιτημάτων διόρθωσης της ηλικίας αποφαίνεται ο οικείος νομάρχης, ύστερα από πρόταση του αρμόδιου στρατολογικού γραφείου.

6. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 12 του ν.δ. 4239/1962 (ΦΕΚ 126 Α'/11.8.1962) δεν θίγονται.

Άρθρο 4 Έκταση εφαρμογής διατάξεων

1. Οι έφεδροι αξιωματικοί, οι δόκιμοι έφεδροι και οι επίκουροι αξιωματικοί, οι μόνιμοι και οι εθελοντές οπλίτες, οι επαγγελματίες οπλίτες, οι οπλίτες βραχείας ανακατάταξης και οι σπουδαστές των Ανώτατων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΑΣΕΙ) και των Ανώτερων Στρατιωτικών Σχολών Υπαξιωματικών (ΑΣΣΥ) διέπονται από τις ειδικές γι' αυτούς διατάξεις και κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος νόμου.

2. Η διάταξη της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζεται ανάλογα και για όσους υπηρετούν στα Σώματα ή φοιτούν σε παραγωγικές σχολές αυτών ή ανήκουν ή έχουν διατεθεί στην εφεδρεία τους.

3. Οι πρότακτοι οπλίτες διέπονται από τις διατάξεις που ισχύουν για τους οπλίτες.

4. Για τη στράτευση των Ελληνίδων ισχύουν οι διατάξεις του ειδικού γι' αυτές νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΔΙΑΚΡΙΣΗ - ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Άρθρο 5 Διακρίσεις της στρατιωτικής υποχρέωσης

1. Η στρατιωτική υποχρέωση διακρίνεται σε στρατεύσιμη, σε εφεδρική και σε πρόσθετη.

2. Η στρατεύσιμη στρατιωτική υποχρέωση διακρίνεται σε πλήρη και σε μειωμένη στρατεύσιμη στρατιωτική υποχρέωση.

3. Όσοι λόγω των θρησκευτικών ή ιδεολογικών τους πεποιθήσεων αρνούνται να εκπληρώσουν τη στρατιωτική τους υποχρέωση, υποχρεούνται να εκπληρώσουν άοπλη στρατιωτική υποχρέωση ή εναλλακτική υπηρεσία. Γι' αυτούς εφαρμόζονται οι διατάξεις του κεφαλαίου Ι' του παρόντος νόμου.

4. Η εφεδρική στρατιωτική υποχρέωση εκπληρώνεται από τους έφεδρους οπλίτες και τους οπλίτες από την εφεδρεία.

5. Πρόσθετη στρατιωτική υποχρέωση επιβάλλεται για παράβαση ή μη τήρηση των υποχρεώσεων που καθορίζονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου ή των προεδρικών διαταγμάτων και των υπουργικών αποφάσεων που εκδίδονται σε εκτέλεσή του.

Άρθρο 6**Διάρκεια στρατιωτικής υποχρέωσης**

1. Η διάρκεια της πλήρους στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης είναι εικοσιτετράμηνη και της μειωμένης εννεάμηνη ή εξάμηνη.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, επιτρέπεται η κατά κλάσεις ή κατηγορίες απόλυση οπλιτών από τις Ένοπλες Δυνάμεις και πριν από τη συμπλήρωση της πλήρους ή της εννεάμηνης ή της εξάμηνης μειωμένης στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης, όχι όμως πριν να συμπληρωθεί τουλάχιστον το ένα τέταρτο της πλήρους, το ένα τρίτο της εννεάμηνης και το ήμισυ της εξάμηνης μειωμένης στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης.

3. Η διάρκεια της εφεδρικής στρατιωτικής υποχρέωσης των εφέδρων οπλιτών και των οπλιτών από την εφεδρεία εξαρτάται από τις υπηρεσιακές ανάγκες και καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου.

4. Η διάρκεια της πρόσθετης στρατιωτικής υποχρέωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι μήνες για κάθε παράβαση ή μη τήρηση υποχρέωσης που καθορίζεται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου ή των προεδρικών διαταγμάτων και των υπουργικών αποφάσεων που εκδίδονται σε εκτέλεσή του.

5. Όσοι οπλίτες μεταφέρονται στους υπόχρεους μειωμένης στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης εξάμηνης διάρκειας, σύμφωνα με την υποπαράγραφο α' της παραγράφου 1 του άρθρου 25 του παρόντος νόμου ως μόνιμοι κάτοικοι εξωτερικού, απολύονται οριστικά από τις Ένοπλες Δυνάμεις, εφόσον επιθυμούν, μετά τη συμπλήρωση τριών (3) μηνών πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας, υπό την προϋπόθεση ότι γεννήθηκαν και διαμένουν έκτοτε μόνιμα στο εξωτερικό.

Άρθρο 7**Μειωμένη στρατεύσιμη στρατιωτική υποχρέωση**

1. Μεταφέρονται στους υπόχρεους μειωμένης στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης, εφόσον επιθυμούν, οι παρακάτω κατηγορίες οπλιτών:

α. Εξάμηνης διάρκειας:

(1) Όλοι οι αδελφοί από έξι ή περισσότερα ζώντα αδέρφια, καθώς και οι δύο μεγαλύτεροι αδελφοί από πέντε ζώντα αδέρφια.

(2) Ο μόνος ή μεγαλύτερος γιος του οποίου και οι δύο γονείς είναι ανίκανοι για κάθε εργασία ή έχουν πεθάνει.

(3) Ο πατέρας δύο ζώντων τέκνων.

(4) Όσοι έχουν σύζυγο ανίκανη για κάθε εργασία.

(5) Οι μόνιμοι κάτοικοι εξωτερικού.

(6) Όσοι υπηρέτησαν ενόπλιως με στρατιωτική ιδιότητα σε τακτικές ένοπλες δυνάμεις άλλου κράτους, πλην συμμαχικού ή μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης για χρονικό διάστημα τουλάχιστον έξι (6) μηνών.

(7) Όσοι, μετά τη συμπλήρωση του τριακοστού πέμπτου έτους της ηλικίας τους, αποκτούν την Ελληνική Ιθαγένεια με πολιτογράφηση ή εγγράφονται σε μητρώα αρρένων ως αθλητές, επειδή απέκτησαν την Ελλη-

νική Ιθαγένεια λόγω γέννησής τους στο έδαφος της Ελληνικής Επικράτειας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν. 3284/2004 (ΦΕΚ 217 Α').

β. Εννεάμηνης διάρκειας:

(1) Οι δύο μεγαλύτεροι αδελφοί από τέσσερα ζώντα αδέρφια.

(2) Ο μόνος ή μεγαλύτερος αδελφός από τρία ζώντα αδέρφια.

(3) Ο μόνος ή μεγαλύτερος γιος γονέα που είναι ανίκανος για κάθε εργασία ή έχει συμπληρώσει το εβδομηκοστό έτος της ηλικίας του ή διατελεί σε χηρεία.

(4) Ο μόνος ή μεγαλύτερος γιος θανόντος γονέα ή άγαμης μητέρας.

(5) Ο πατέρας ενός ζώντος τέκνου.

2. Οι στρατεύσιμοι μεταφέρονται στους υπόχρεους μειωμένης στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης, εφόσον με τη μεταφορά τους δεν απομένει υποχρέωση παραπέρα εκπλήρωσης στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης και τυχόν πρόσθετης.

3. Όσοι διατελούν σε ανυποταξία, υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος άρθρου μετά τη διακοπή της ανυποταξίας και εφόσον με τη μεταφορά τους δεν απομένει υποχρέωση παραπέρα εκπλήρωσης στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης και τυχόν πρόσθετης απολύονται. Οι λιποτάκτες υπάγονται στις ίδιες διατάξεις μετά τη διακοπή της λιποταξίας τους.

4. Η μεταφορά στους υπόχρεους μειωμένης στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης δεν ανακαλείται, αν μετά την υποβολή του αιτήματος εκλείψουν οι σχετικοί λόγοι.

5. Στις περιπτώσεις (1) και (2) της υποπαραγράφου α' της παραγράφου 1 και στις περιπτώσεις (1), (2), (3) και (4) της υποπαραγράφου β' της ίδιας παραγράφου του άρθρου αυτού, αν ο περιγραφόμενος ως δικαιούχος είναι ανίκανος για κάθε εργασία, το δικαίωμα της μεταφοράς μεταβιβάζεται στον αμέσως επόμενο ικανό για εργασία αδελφό. Δεν είναι δυνατή η μεταβίβαση του δικαιώματος μεταφοράς στους υπόχρεους μειωμένης στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης, στις περιπτώσεις που οι δικαιούχοι έχουν ασκήσει το δικαίωμα αυτό και έχουν ήδη εκπληρώσει μειωμένη στρατεύσιμη στρατιωτική υποχρέωση.

6. Οι έφεδροι αξιωματικοί, οι δόκιμοι έφεδροι αξιωματικοί και οι επίκουροι αξιωματικοί δεν υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου αυτού.

Άρθρο 8**Διαδικασία - δικαιολογητικά για την υπαγωγή στους υπόχρεους μειωμένης στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης**

Για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 7 του νόμου αυτού, καθορίζονται τα ακόλουθα:

α. Τέκνα που υιοθετήθηκαν μετά τη συμπλήρωση του δέκατου πέμπτου έτους της ηλικίας τους, λογίζονται ως τέκνα μόνο των φυσικών τους γονέων.

β. Τέκνα άγαμης μητέρας είναι όσα γεννήθηκαν από μητέρα που δεν έχει συνάψει γάμο και εξακολουθεί να είναι άγαμη. Ομοίως, ως τέκνα άγαμης μητέρας θεωρούνται και όσα γεννήθηκαν εκτός γάμου από διαζευγμένη μητέρα, η οποία συνεχίζει να διατελεί σε διάζευξη.

γ. Η ηλικία της Ελληνίδας υπολογίζεται σύμφωνα με

τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του νόμου αυτού και προκύπτει από τα δημοτολόγια.

δ. Η συμπλήρωση συγκεκριμένου έτους ηλικίας υπολογίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

ε. Η κήρυξη προσώπου σε αφάνεια επιφέρει τα ίδια αποτελέσματα με το θάνατο και αποδεικνύεται με απόφαση του αρμόδιου δικαστηρίου.

στ. Η ανικανότητα για εργασία γονέα, αδελφού και συζύγου πρέπει να οφείλεται σε λόγους υγείας. Δεν θεωρούνται ανίκανοι για κάθε εργασία όσοι ασκούν οποιοδήποτε επάγγελμα ή εργασία.

ζ. Όπου στις διατάξεις του άρθρου 7 προβλέπεται ως προϋπόθεση μεταφοράς στους υπόχρεους μειωμένης στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης η ανικανότητα για κάθε εργασία γονέα, αδελφού ή συζύγου, ο αιτών τη μεταφορά υποχρεούται να υποβάλει στο αρμόδιο στρατολογικό γραφείο, εκτός των δικαιολογητικών της υποπαραγράφου ιβ' της παραγράφου 8 του άρθρου 2 του νόμου αυτού και υπεύθυνη δήλωση στην οποία ο φερόμενος ως ανίκανος για κάθε εργασία γονέας, αδελφός ή σύζυγος δηλώνει ότι δεν ασκεί κάποιο επάγγελμα ή εργασία και τους λόγους υγείας που επικαλείται. Αν από τη δήλωση αυτή ή από άλλα επίσημα έγγραφα προκύπτει ότι το πρόσωπο αυτό ασκεί επάγγελμα ή εργασία δεν παραπέμπεται σε υγειονομική επιτροπή και το αίτημα των ενδιαφερόμενων απορρίπτεται από το αρμόδιο στρατολογικό γραφείο.

η. Αρμόδια για την κρίση της ανικανότητας ή μη για κάθε εργασία όσων επικαλούνται ανικανότητα για εργασία είναι η πλησιέστερη στον τόπο διαμονής τους επιτροπή απαλλαγών του Στρατού Ξηράς. Ειδικά για τους διαμένοντες στο νομό Αττικής, αρμόδια είναι η Επιτροπή Απαλλαγών Αθηνών (ΕΑΑ) ή η Ανωτάτη Ναυτικού Υγειονομική Επιτροπή (ΑΝΥΕ) ή η Ανωτάτη Αεροπορική Υγειονομική Επιτροπή (ΑΑΥΕ), εφόσον ο αιτών τη μεταφορά στους υπόχρεους μειωμένης στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης ανήκει στο Στρατό Ξηράς, στο Πολεμικό Ναυτικό ή στην Πολεμική Αεροπορία αντίστοιχα.

θ. Η παραπομπή στην αρμόδια υγειονομική επιτροπή των κατά το άρθρο 7 επικαλουμένων ανικανότητα για κάθε εργασία γίνεται με έγγραφο του αρμόδιου στρατολογικού γραφείου. Σε αυτό επισυνάπτεται αντίγραφο φύλλου μητρώου (ΑΦΜ), μόνο για τους άρρενες παραπεμπόμενους που δεν έχουν συμπληρώσει κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του νόμου αυτού το τεσσαρακοστό πέμπτο έτος της ηλικίας τους, προκειμένου να κριθεί και η σωματική τους ικανότητα για στράτευση. Σε περίπτωση που οι παραπεμπόμενοι διατελούν σε αναβολή για λόγους υγείας ή έχουν κριθεί ακατάλληλοι για στράτευση (Ι/5) κρίνεται ταυτόχρονα και η σωματική τους ικανότητα για στράτευση.

ι. Η εκ νέου παραπομπή προς εξέταση όσων δεν έχουν κριθεί ανίκανοι για κάθε εργασία επιτρέπεται μόνο εφόσον από νεότερα επίσημα στοιχεία νοσοκομείων του Δημοσίου ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή νοσηλευτικών ιδρυμάτων του εξωτερικού προκύπτει χειροτέρευση της κατάστασης της υγείας τους.

ια. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η διαπιστούμενη από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή ανικανότητα για κάθε εργασία γονέα, αδελφού ή συζύγου είναι πρόσκαι-

ρη, γίνεται υποχρεωτικά σχετική μνεία στη γνωμάτευση με ταυτόχρονο προσδιορισμό της πιθανής χρονικής της διάρκειας και οι αιτούντες μεταφέρονται στους υπόχρεους μειωμένης στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης, μόνο εφόσον η ανικανότητα υφίσταται κατά το χρόνο κατάθεσης της αίτησης και προβλέπεται να διαρκέσει πέραν της ημερομηνίας που αυτοί συμπληρώνουν το χρόνο πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας, που καθορίζεται για την οριστική απόλυση των οπλιτών πλήρους στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης, του κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων στον οποίο ανήκουν.

ιβ. Κατά των διοικητικών πράξεων των στρατολογικών γραφείων με τις οποίες απορρίπτονται αιτήματα με βάση γνωματεύσεις των πρωτοβάθμιων υγειονομικών επιτροπών οι ενδιαφερόμενοι έχουν δικαίωμα να ασκήσουν προσφυγή. Στην περίπτωση αυτή αρμόδια για την εξέταση σε δεύτερο βαθμό είναι η, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, αμέσως ανώτερη στην ιεραρχική κλίμακα υγειονομική επιτροπή του κλάδου στον οποίο ανήκει η επιτροπή που εξέδωσε την αρχική γνωμάτευση και συγκεκριμένα, η Ανωτάτη Στρατού Υγειονομική Επιτροπή (ΑΣΥΕ), η Αναθεωρητική Υγειονομική Επιτροπή Ναυτικού (ΑΥΕΝ) και η Αναθεωρητική Υγειονομική Επιτροπή Αεροπορίας (ΑΥΕΑ), όταν η απορριπτική γνωμάτευση έχει εκδοθεί από επιτροπή απαλλαγών του Στρατού Ξηράς, την Ανωτάτη Ναυτικού Υγειονομική Επιτροπή (ΑΝΥΕ) ή την Ανωτάτη Αεροπορίας Υγειονομική Επιτροπή (ΑΑΥΕ) αντίστοιχα.

ιγ. Οι οπλίτες που επιθυμούν να μεταφερθούν στους υπόχρεους μειωμένης στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης εξάμηνης διάρκειας ως μόνιμοι κάτοικοι εξωτερικού, πρέπει να έχουν την ιδιότητα αυτή κατά την ημερομηνία κατάταξής τους στις Ένοπλες Δυνάμεις. Όσοι από αυτούς διατελούσαν σε αναβολή κατάταξης ως μόνιμοι κάτοικοι εξωτερικού και η αναβολή τους διακόπηκε για οποιονδήποτε λόγο, δικαιούνται να μεταφερθούν στους υπόχρεους μειωμένης στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης εξάμηνης διάρκειας, εφόσον έχουν καταταγεί εμπρόθεσμα στις Ένοπλες Δυνάμεις εξαιτίας της διακοπής. Η απόκτηση και η διατήρηση ή μη της ιδιότητας του μόνιμου κατοίκου εξωτερικού εξετάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 του παρόντος νόμου.

ιδ. Η ένοπλη υπηρεσία σε τακτικές ένοπλες δυνάμεις άλλου κράτους αποδεικνύεται με επίσημα έγγραφα της αρμόδιας υπηρεσίας του οικείου κράτους. Από τα έγγραφα αυτά πρέπει να προκύπτει η συνολική διάρκεια του χρόνου υπηρεσίας με στρατιωτική ιδιότητα, οι ημερομηνίες κατάταξης και απόλυσης, οι τυχόν ενδιάμεσες απολύσεις και επανακατατάξεις, καθώς και ο βαθμός και οι ειδικότητες που αποκτήθηκαν στις τακτικές ένοπλες δυνάμεις του ξένου κράτους.

ιε. Η ημερομηνία και ο τρόπος απόκτησης της Ελληνικής Ιθαγένειας, καθώς και η εγγραφή στα μητρώα αρρένων μετά τη συμπλήρωση του τριακοστού πέμπτου έτους της ηλικίας, προκύπτουν από έγγραφα της αρμόδιας αρχής του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημοσίας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ή της αρμόδιας περιφέρειας ή νομαρχιακής αυτοδιοίκησης.

ιστ. Εφόσον οι παραπεμπόμενοι αδυνατούν για λόγους υγείας να μεταβούν στην έδρα της υγειονομικής επιτροπής προς εξέταση της ικανότητάς τους για κάθε

εργασία, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 37 του παρόντος νόμου.

ιζ. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καθορίζεται κάθε λεπτομέρεια, αναγκαία για την εφαρμογή των άρθρων 7 και 8 του νόμου αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΑΡΡΕΝΩΝ - ΠΡΟΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΡΑΤΕΥΣΗΣ - ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΤΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

Άρθρο 9

Καταγραφή και στρατολογική παρακολούθηση των υπόχρεων σε στράτευση

1. Η καταγραφή όλων των αρρένων Ελλήνων γίνεται από τα στρατολογικά γραφεία και τις λοιπές στρατολογικές υπηρεσίες των Ενόπλων Δυνάμεων, με βάση τα μητρώα αρρένων, τα προξενικά μητρώα και τους στρατολογικούς πίνακες που συντάσσονται, τηρούνται και ενημερώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ειδικού νόμου.

2. Η διαδικασία της καταγραφής και της χειρογραφικής ή μηχανογραφικής στρατολογικής παρακολούθησης των αρρένων Ελλήνων καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας ή, όπου απαιτείται, με κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 10

Δελτία και δικαιολογητικά απογραφής

1. Οι στρατεύσιμοι υποχρεούνται να συμπληρώνουν δελτία απογραφής, στα οποία αναγράφουν με ακρίβεια τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την πραγματοποίηση της στράτευσης και να καταθέτουν τα σχετικά δικαιολογητικά ή αποδεικτικά έγγραφα.

2. Όσοι παραβαίνουν τις υποχρεώσεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, υπέχουν, εκτός των προβλεπόμενων ποινικών συνεπειών, τις παρακάτω πρόσθετες στρατιωτικές υποχρεώσεις:

α. Ενός μηνός, όσοι υποβάλλουν εκπρόθεσμα το δελτίο απογραφής.

β. Δύο μηνών, όσοι δεν υποβάλλουν δελτίο απογραφής.

γ. Τριών μηνών, όσοι αναγράφουν στο δελτίο απογραφής ανακριβή στοιχεία ή καταθέτουν ανακριβή δικαιολογητικά.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα στοιχεία που αναγράφονται στα δελτία απογραφής, ο τρόπος συμπλήρωσης, οι προθεσμίες και οι υπηρεσίες κατάθεσης, η διαδικασία τήρησης, διακίνησης και χειρογραφικής ή μηχανογραφικής επεξεργασίας τους, καθώς και ο

τρόπος αναζήτησης όσων δεν κατέθεσαν δελτίο απογραφής και τα δικαιολογητικά ή αποδεικτικά έγγραφα της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού.

Άρθρο 11

Κρίση της ικανότητας για στράτευση πριν από την πρόσκληση για κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις

1. Όσοι στρατεύσιμοι καταθέτουν με το δελτίο απογραφής ιατρικά δικαιολογητικά από τα οποία προκύπτουν σημαντικά προβλήματα υγείας, παραπέμπονται από τα αρμόδια στρατολογικά γραφεία στην πλησιέστερη στον τόπο διαμονής τους επιτροπή απαλλαγών του Στρατού Ξηράς, για υγειονομική εξέταση και κρίση της σωματικής τους ικανότητας. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καθορίζονται η διαδικασία, οι προϋποθέσεις, οι προθεσμίες παραπομπής - παρουσίας, οι υποχρεώσεις των παραπεμπόμενων και οι συνέπειες μη τήρησής τους, οι υποχρεώσεις των στρατολογικών γραφείων και των επιτροπών απαλλαγών, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

2. Οι διατάξεις του άρθρου 14 εφαρμόζονται αναλογικά στην περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 12

Κατανομή στρατευσίμων στους κλάδους των Ενόπλων Δυνάμεων - Μεταφορά από έναν κλάδο σε άλλο

1. Μετά τη συγκέντρωση των δελτίων απογραφής οι στρατεύσιμοι κατανέμονται αριθμητικά και ονομαστικά στους κλάδους των Ενόπλων Δυνάμεων, ανάλογα με τις υπηρεσιακές ανάγκες, με διαταγή της Διεύθυνσης Στρατολογικού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας. Η περαιτέρω κατανομή και επιλογή σε όπλα, σώματα, υπηρεσίες και ειδικότητες γίνονται από τις διευθύνσεις στρατολογικού των γενικών επιτελείων των κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται ύστερα από γνωμοδότηση του Συμβουλίου Αρχηγών Γενικών Επιτελείων (ΣΑΓΕ) και δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται ο χρόνος, η διαδικασία και τα κριτήρια αριθμητικής και ονομαστικής κατανομής των στρατευσίμων στους κλάδους των Ενόπλων Δυνάμεων.

3. Δεν επιτρέπεται η μεταφορά από κλάδο σε κλάδο των Ενόπλων Δυνάμεων στρατευσίμων που έχουν καταταχθεί. Κατ' εξαίρεση μπορεί να γίνεται μεταφορά στρατευσίμων, εφόσον επιβάλλεται για την κάλυψη σοβαρών υπηρεσιακών αναγκών ή για την αξιοποίηση ειδικών προσόντων και γνώσεων αυτών. Για τη μεταφορά, υποβάλλεται στη Διεύθυνση Στρατολογικού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας από το αρμόδιο στρατολογικό γραφείο ή από τους στρατεύσιμους αίτηση με επίσημες βεβαιώσεις, που πιστοποιούν τις γνώσεις που αποκτήθηκαν μετά την αρχική κατανομή και τη στρατολογική τους κατάσταση. Η Διεύθυνση Στρατολογικού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας υποβάλλει στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας για λήψη απόφασης, περιοδικά ή και εκτάκτως όταν απαιτείται, προτάσεις για τη μεταφορά στρατευσίμων από έναν κλάδο των Ενόπλων Δυνάμεων σε άλλο. Η μεταφορά από κλάδο σε κλάδο των Ενόπλων Δυνάμεων δεν επι-

τρέπεται για όσους καλούνται για κατάταξη ως ανυπότακτοι, ανεξάρτητα αν έχει συντελεσθεί διακοπή της ανυποταξίας.

4. Οι πτυχιούχοι των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (ΑΕΝ) μεταφέρονται αυτεπάγγελτα στο Πολεμικό Ναυτικό με πράξη του αρμόδιου στρατολογικού γραφείου μέχρι και την προηγούμενη της ημερομηνίας που υποχρεούνται για κατάταξη ή επανακατάταξη, εφόσον δεν είχαν κατανεμηθεί στον κλάδο αυτόν. Σε περίπτωση επανακατάταξης, η μεταφορά επιτρέπεται μόνο, εάν δεν έχουν συμπληρώσει πραγματική στρατιωτική υπηρεσία ενός μήνα.

5. Η διαδικασία της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου εφαρμόζεται και για όσους καλούνται για κατάταξη ως ανυπότακτοι, εφόσον έχει προηγηθεί διακοπή της ανυποταξίας. Μεταγενέστερη κήρυξη σε ανυποταξία δεν επηρεάζει προγενέστερη μεταφορά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΣΤΡΑΤΕΥΣΗΣ - ΑΝΑΒΟΛΗ ΚΑΤΑΤΑΞΗΣ ΣΤΙΣ ΕΝΟΠΛΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

Άρθρο 13

Απαλλαγή από τη στράτευση

1. Απαλλάσσονται από την υποχρέωση στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης οι παρακάτω κατηγορίες στρατευσίμων και οπλιτών:

α. Όσοι κρίνονται από τις αρμόδιες υγειονομικές επιτροπές ή συμβούλια των Ενόπλων Δυνάμεων ακατάλληλοι για στράτευση, για λόγους υγείας.

β. Όσοι καταδικάζονται αμετάκλητα από οποιοδήποτε ποινικό δικαστήριο σε κάθειρξη ή σε ποινή που για τους στρατιωτικούς συνεπάγεται καθάρση και το έγκλημα για το οποίο καταδικάστηκαν δεν έχει αμνηστευθεί, ούτε έχει επακολουθήσει χάρη ή παραγραφή της ποινής με άρση των συνεπειών της καταδίκης.

γ. Ο πατέρας τριών ή περισσότερων ζώντων τέκνων, εφόσον επιθυμεί.

δ. Ο μόνος ή ο μεγαλύτερος γιος γονέων που έχουν πεθάνει, ο οποίος έχει έναν τουλάχιστον άγαμο και ανήλικο ή άγαμο και ανίκανο για κάθε εργασία αδελφό ή αδελφή, εφόσον επιθυμεί.

ε. Ο χήρος πατέρας ενός τουλάχιστον ζώντος ανήλικου ή ανίκανου για κάθε εργασία άγαμου τέκνου, εφόσον επιθυμεί.

στ. Ο πατέρας ενός τουλάχιστον ζώντος ανήλικου ή ανίκανου για κάθε εργασία άγαμου τέκνου, ο οποίος έχει σύζυγο ανίκανη για κάθε εργασία, εφόσον επιθυμεί.

ζ. Οι αλλοδαποί που μονάζουν στην περιοχή του Αγίου Όρους και αποκτούν την Ελληνική Ιθαγένεια με την πρόσληψή τους ως δόκιμοι ή μοναχοί, κατ' επιταγή της παραγράφου 1 του άρθρου 105 του Συντάγματος της Ελλάδας.

2. Οι ανυπότακτοι και οι λιποτάκτες υπάγονται στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού μετά τη διακοπή της ανυποταξίας ή της λιποταξίας τους, αντίστοιχα.

3. Οι υπαγόμενοι στις διατάξεις της παραγράφου 1 α του παρόντος άρθρου υπέχουν στρατιωτικές υποχρεώσεις, εφόσον, πριν από τη συμπλήρωση του τεσσαρακοστού πέμπτου έτους της ηλικίας τους, παύσουν να υφίστανται οι λόγοι της απαλλαγής. Στις γνωματεύσεις ακαταλληλότητας των αρμόδιων υγειονομικών επιτρο-

πών ή συμβουλίων αναγράφεται υποχρεωτικά αν υπάρχει πιθανότητα ή όχι βελτίωσης ή ίασης της παθήσεως. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας, καθορίζονται η διαδικασία και ο χρόνος της αυτεπάγγελτης παραπομπής για επανεξέταση της σωματικής ικανότητας ορισμένων ή όλων των απαλλαγέντων από τη στράτευση, περιοδικά ανά πενταετία ή έκτακτα κατά την κρίση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι υποχρεώσεις των παραπεμπομένων και οι συνέπειες της μη τήρησής τους, οι υποχρεώσεις των στρατολογικών γραφείων και των υγειονομικών επιτροπών, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής.

4. Η συνδρομή των προϋποθέσεων υπαγωγής στις διατάξεις της υποπαραγράφου β' της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού αποδεικνύεται με αντίγραφο της σχετικής αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης και με βεβαίωση του αρμόδιου δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση ή άλλης αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, με την οποία βεβαίωση πρέπει να πιστοποιείται ότι το έγκλημα για το οποίο καταδικάστηκαν δεν έχει αμνηστευτεί, ούτε έχει επακολουθήσει χάρη ή παραγραφή της ποινής με άρση των συνεπειών της καταδίκης. Τα προαναφερόμενα δικαιολογητικά υποβάλλονται με μέριμνα των ενδιαφερομένων ή μπορούν να ζητηθούν αυτεπάγγελτα από το αρμόδιο στρατολογικό γραφείο, κατόπιν εγγράφου αιτήματός του προς τις αρμόδιες δικαστικές αρχές ή υπηρεσίες του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

5. Η υπαγωγή των αναφερομένων στις διατάξεις των υποπαραγράφων γ', δ', ε' και στ' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου γίνεται με την προσκόμιση πιστοποιητικού δήμου ή κοινότητας, από το οποίο προκύπτει η οικογενειακή τους κατάσταση και όσον αφορά στην κρίση ανικανότητας για εργασία ισχύουν αναλογικά οι διατάξεις του άρθρου 8 του παρόντος νόμου.

6. Οι στρατεύσιμοι που είναι θρησκευτικοί λειτουργοί, μοναχοί ή δόκιμοι μοναχοί γνωστής θρησκείας, πλην της περιπτώσεως της υποπαραγράφου ζ' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, δεν απαλλάσσονται από την υποχρέωση στράτευσης.

7. Σε περίοδο γενικής επιστράτευσης ή πολέμου μπορεί με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που δε δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, να αναστέλλεται η εφαρμογή διατάξεων του άρθρου αυτού για κατηγορίες απαλλασσομένων και να διακόπτεται η απαλλαγή τους.

Άρθρο 14

Αναβολή κατάταξης για λόγους υγείας

1. Αναβάλλεται η εκπλήρωση της στρατιωτικής υποχρέωσης, όσων κρίνεται ότι αδυνατούν προσωρινά να εκπληρώσουν την υποχρέωση αυτή για λόγους υγείας. Η αναβολή μπορεί να διαρκέσει δύο έτη συνολικά και μπορεί να χορηγείται και τμηματικά, κατά έτη ή εξάμηνα. Η αρμοδιότητα για τη χορήγηση ανήκει στα ειδικά στρατολογικά συμβούλια και στις υγειονομικές επιτροπές των Ενόπλων Δυνάμεων. Μετά τη λήξη της αναβολής οι στρατεύσιμοι κατατάσσονται με την πρώτη υπόχρεη Εκπαιδευτική Σειρά Στρατευσίμων Οπλιτών (ΕΣΣΟ).

2. Η υγειονομική εξέταση και επανεξέταση των αναφερομένων στην προηγούμενη παράγραφο γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 32, 33, 34, 35 και 37 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 15

Αναβολή κατάταξης νοσηλευομένων

1. Αναβάλλεται η κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις των στρατευσίμων για το χρονικό διάστημα για το οποίο νοσηλεύονται σε νοσοκομεία του Δημοσίου ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή σε νοσηλευτικά ιδρύματα του εξωτερικού.

2. Οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση της αναβολής κατάταξης της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού πρέπει να υπάρχουν κατά την ημερομηνία που οι στρατεύσιμοι υποχρεούνται να καταταγούν στις Ένοπλες Δυνάμεις.

3. Οι ανυπότακτοι υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου αυτού μετά τη διακοπή της ανυποταξίας τους.

4. Οι στρατεύσιμοι και οι ανυπότακτοι στους οποίους για πρώτη φορά χορηγείται η αναβολή του παρόντος άρθρου υποχρεούνται για κατάταξη εκτός Εκπαιδευτικής Σειράς Στρατευσίμων Οπλιτών (ΕΣΣΟ) εντός πενθημέρου από της εξόδου τους από το νοσηλευτικό ίδρυμα του εσωτερικού της παραγράφου 1 ή εντός δεκαημέρου από της εξόδου τους από νοσηλευτικό ίδρυμα του εξωτερικού, εκτός αν η νοσηλεία διαρκέσει δεκαπέντε ημέρες τουλάχιστον, οπότε θα κατατάσσονται με την πρώτη υπόχρεη ΕΣΣΟ από την έξοδό τους από το νοσηλευτικό ίδρυμα.

5. Σε περίπτωση και νέας νοσηλείας σε ιδρύματα της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, υποχρεούνται για κατάταξη εκτός ΕΣΣΟ και εντός πενθημέρου από της εξόδου τους από το νοσηλευτικό ίδρυμα του εσωτερικού ή εντός δεκαημέρου από της εξόδου τους από νοσηλευτικό ίδρυμα του εξωτερικού, ανεξάρτητα από το χρόνο νοσηλείας τους.

6. Η αναβολή κατάταξης του άρθρου αυτού χορηγείται από το αρμόδιο στρατολογικό γραφείο κατόπιν αίτησης των ενδιαφερομένων, στην οποία επισυνάπτεται πιστοποίηση του κατά περίπτωση νοσηλευτικού ιδρύματος, στην οποία να αναφέρονται ημερομηνίες εισόδου και εξόδου από το ίδρυμα και η πάθηση ή οι παθήσεις για τις οποίες νοσηλεύτηκαν.

7. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ή με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 16

Αναβολή κατάταξης κρατουμένων

1. Αναβάλλεται η κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις των στρατευσίμων και ανυποτάκτων για το χρονικό διάστημα για το οποίο κρατούνται σε φυλακές ή από οποιαδήποτε αρμόδια αρχή, στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό.

2. Η αναβολή κατάταξης στις Ένοπλες Δυνάμεις των

κρατουμένων χορηγείται από το αρμόδιο στρατολογικό γραφείο με βάση δικαιολογητικά που υποβάλλονται με μέριμνα των ενδιαφερομένων ή ζητούνται αυτεπάγγελτα από τις κατά περίπτωση αρμόδιες αρχές, κατόπιν εγγράφων αιτημάτων των στρατολογικών γραφείων.

3. Η ημερομηνία έναρξης της κράτησης λογίζεται ως ημερομηνία διακοπής τυχόν ανυποταξίας.

4. Η αναβολή κατάταξης του παρόντος άρθρου διακόπτεται αν πριν από τη συμπλήρωση του τεσσαρακοστού πέμπτου έτους της ηλικίας εκλείψουν οι λόγοι για τους οποίους χορηγήθηκε. Οι ενδιαφερόμενοι και οι κατά περίπτωση αρμόδιες υπηρεσίες οφείλουν να ενημερώσουν σχετικά το αρμόδιο στρατολογικό γραφείο.

5. Οι υποχρεώσεις των τυχόντων αναβολής, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου, ρυθμίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και, όπου απαιτείται, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας, Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης, που επίσης εκδίδεται μετά από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 17

Αναβολή κατάταξης λόγω θεραπευτικής αγωγής σε κέντρα θεραπείας εξαρτημένων από ναρκωτικές ουσίες, του εσωτερικού ή του εξωτερικού

1. Σε όσους ακολουθούν θεραπευτική αγωγή σε κέντρα θεραπείας εξαρτημένων ατόμων (ΚΕ.Θ.Ε.Α.) του εσωτερικού ή αντίστοιχα ιδρύματα του εξωτερικού, χορηγείται αναβολή κατάταξης στις Ένοπλες Δυνάμεις, η οποία διαρκεί μέχρι 31 Δεκεμβρίου του έτους που προκύπτει, αν στην ημερομηνία έναρξης της θεραπευτικής αγωγής προστεθούν τρία έτη.

2. Για τη χορήγηση της αναβολής αυτής απαιτείται αίτηση των ενδιαφερομένων και πιστοποίηση ή βεβαίωση του κέντρου θεραπείας εξαρτημένων ατόμων, στο οποίο έχουν ενταχθεί για θεραπευτική αγωγή, από την οποία απαραίτητα θα πρέπει να προκύπτουν τα ακόλουθα:

α. Η πλήρης ταυτότητα του κέντρου θεραπείας.

β. Τα πλήρη ληξιαρχικά στοιχεία των ενδιαφερομένων.

γ. Η ημερομηνία έναρξης της θεραπευτικής αγωγής.

3. Η αναβολή αυτή χορηγείται μία φορά και για την παρακολούθηση μιας μόνο θεραπευτικής αγωγής, διακόπτεται δε, εφόσον δεν έχει λήξει, οποτεδήποτε ύστερα από σχετική αίτηση των ενδιαφερομένων. Στις περιπτώσεις απομάκρυνσης των ενδιαφερομένων από το κέντρο θεραπείας εξαρτημένων ατόμων, για το οποίο έτυχαν αναβολής κατάταξης και ένταξής τους σε άλλο κέντρο θεραπείας, για συνέχιση της θεραπευτικής τους αγωγής, η χορηγηθείσα αναβολή παραμένει αμετάβλητη.

4. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου, οι ακόλουθοι όροι έχουν την εξής έννοια:

α. Κέντρα θεραπείας εξαρτημένων ατόμων: Θεραπευτικές μονάδες στις οποίες ακολουθείται θεραπευτική αγωγή ατόμων για την απεξάρτησή τους από τη χρήση

ναρκωτικών ουσιών και οι οποίες μονάδες υπάγονται, εποπτεύονται ή τελούν υπό την αιγίδα του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ή λειτουργούν κατόπιν αδείας των ελληνικών αρμόδιων κρατικών αρχών ή των αντιστοίχων του εξωτερικού.

β. Θεραπευτική αγωγή: Εγκεκριμένο κατά νόμο, θεραπευτικό πρόγραμμα απεξάρτησης από τη χρήση ναρκωτικών ουσιών.

γ. Χρόνος θεραπευτικού προγράμματος: Το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την ολοκλήρωση του προγράμματος αποθεραπείας των εξαρτημένων από τη χρήση ναρκωτικών ουσιών ατόμων, καθώς και ο εγκεκριμένος από τον επιστημονικό διευθυντή του οικείου προγράμματος χρόνος κοινωνικής επανένταξης.

δ. Ταυτότητα κέντρου θεραπείας εξαρτημένων ατόμων: Η πλήρης ονομασία του κέντρου θεραπείας, η έδρα του, ο νόμος με βάση τον οποίο λειτουργεί, η άδεια που του έχει χορηγηθεί, καθώς και ο φορέας στον οποίο υπάγεται ή από τον οποίο εποπτεύεται.

5. Τα αναφερόμενα στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου δικαιολογητικά υποβάλλονται από τους ενδιαφερόμενους ή τους νόμιμους αντιπροσώπους τους στο αρμόδιο στρατολογικό γραφείο μέσα στις παρακάτω προθεσμίες:

α. Από τους στρατευσίμους: Από την ημερομηνία πρόσκλησής τους για κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις μέχρι την ημερομηνία που υποχρεούνται για κατάταξη εξαιτίας λήξης της δικαιούμενης αναβολής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

β. Από τους ανυπότακτους: Από την ημερομηνία έναρξης της θεραπευτικής αγωγής μέχρι την ημερομηνία που υποχρεούνται για κατάταξη εξαιτίας λήξης της δικαιούμενης αναβολής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

6. Αν τα δικαιολογητικά υποβληθούν μετά τις προθεσμίες της προηγούμενης παραγράφου γίνονται δεκτά, εφόσον υπήρχαν οι προϋποθέσεις χορήγησης αναβολής κατά την ημερομηνία που οι ενδιαφερόμενοι υποχρεούνταν να καταταγούν.

7. Δεν απαιτείται αίτηση των ενδιαφερόμενων και χορηγείται αυτεπάγγελτα η αναβολή του παρόντος άρθρου, εφόσον η προβλεπόμενη πιστοποίηση ή βεβαίωση περιέρχεται στο στρατολογικό γραφείο είτε κατόπιν αναζήτησης είτε με οποιονδήποτε άλλο τρόπο.

8. Όσοι εκ των υπαγομένων τελούν σε ανυποταξία, αυτή θεωρείται ότι διακόπτεται κατά την ημερομηνία ένταξής τους σε κέντρα θεραπείας του άρθρου αυτού και αναστέλλεται η ποινική τους δίωξη για όλο το χρονικό διάστημα της αναβολής τους.

9. Οι τυχόντες αναβολής με βάση τις διατάξεις του παρόντος άρθρου μετά τη λήξη της χρονικής της διάρκειας ή τη διακοπή της με αίτησή τους και πριν από την ημερομηνία κατάταξης ή επανακατάταξής τους στις Ένοπλες Δυνάμεις, εξαιτίας της λήξης ή διακοπής της, παραπέμπονται υποχρεωτικά από τα στρατολογικά γραφεία στην πλησιέστερη στον τόπο διαμονής τους επιτροπή απαλλαγών του Στρατού Ξηράς για κρίση της σωματικής τους ικανότητας. Ειδικά για τους διαμένοντες στο Νομό Αττικής, αρμόδια είναι η Επιτροπή Απαλλαγών Αθηνών (ΕΑΑ) ή η Ανωτάτη Ναυτικού Υγειονομική Επιτροπή (ΑΝΥΕ) ή η Ανωτάτη Αεροπορική Υγειονομική Επιτροπή (ΑΑΥΕ), εφόσον ο παραπεμπόμε-

νος ανήκει στο Στρατό Ξηράς, στο Πολεμικό Ναυτικό ή στην Πολεμική Αεροπορία αντίστοιχα.

10. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται η διαδικασία, οι προθεσμίες παραπομπής - παρουσίας, οι υποχρεώσεις των στρατολογικών γραφείων και των επιτροπών απαλλαγών, οι υποχρεώσεις των παραπεμπομένων και οι συνέπειες της μη τήρησής τους, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παραγράφου 9 του άρθρου αυτού.

Άρθρο 18

Αναβολή κατάταξης σπουδαστών δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

1. Αναβάλλεται η κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις των στρατευσίμων, οι οποίοι κατά την ημερομηνία που υποχρεούνται για κατάταξη είναι:

α. Μαθητές λυκείων ή σχολείων δεύτερης ευκαιρίας.

β. Σπουδαστές ινστιτούτων επαγγελματικής κατάρτισης ή σχολών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή εσπερινών λυκείων.

γ. Γραμμένοι για φοίτηση σε ανώτερη ή ανώτατη σχολή για κύριες σπουδές ή για την απόκτηση μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης.

δ. Γραμμένοι για απόκτηση διδακτορικού διπλώματος.

2. Η αναβολή κατάταξης των στρατευσίμων της προηγούμενης παραγράφου διαρκεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του έτους που συμπληρώνουν τα παρακάτω κατά περίπτωση όρια ηλικίας :

α. Το εικοστό πρώτο για τους αναφερομένους στην υποπαράγραφο α΄.

β. Το εικοστό τέταρτο για τους αναφερομένους στην υποπαράγραφο β΄.

γ. Το εικοστό όγδοο για τους αναφερομένους στην υποπαράγραφο γ΄.

δ. Το τριακοστό πρώτο για τους αναφερομένους στην υποπαράγραφο δ΄.

3. Τα όρια ηλικίας των υποπαραγράφων α΄, β΄, γ΄ και δ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού αυξάνονται κατά δυο έτη για όσους έχουν δυσλεξία.

4. Η αναβολή κατάταξης λόγω σπουδών χορηγείται για φοίτηση σε εκπαιδευτικό ίδρυμα του εσωτερικού ή του εξωτερικού, που είναι κρατικό ή αναγνωρισμένο από τις αρμόδιες υπηρεσίες του οικείου κράτους, έχει ενταχθεί στο επίσημο εκπαιδευτικό του σύστημα και χρησιμοποιεί διεθνώς γνωστή γλώσσα.

5. Η αναβολή χορηγείται, εφόσον η ελάχιστη εναπομένουσα διάρκεια σπουδών στη σχολή για την οποία ζητείται η χορήγησή της, προς απόκτηση του απολυτηρίου, διπλώματος ή πτυχίου δεν υπερβαίνει το όριο ηλικίας που καθορίζεται κατά περίπτωση στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού. Στην ελάχιστη εναπομένουσα διάρκεια φοίτησης προσμετράται και η ελάχιστη διάρκεια της υποχρεωτικής, για την ολοκλήρωση των σπουδών, πρακτικής άσκησης ή εκπαίδευσης που τυχόν προβλέπεται από τις διατάξεις που διέπουν τη λειτουργία της οικείας σχολής.

6. Για τη χορήγηση της αναβολής κατάταξης λόγω σπουδών, οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν στο αρμό-

διο στρατολογικό γραφείο αίτηση και πιστοποιήσεις ή βεβαιώσεις της οικείας σχολής, από τις οποίες προκύπτουν η εκπαιδευτική βαθμίδα, το τμήμα και ο κλάδος σπουδών, η ημερομηνία αρχικής εγγραφής ή μετεγγραφής κατά περίπτωση, το διανυόμενο έτος ή εξάμηνο σπουδών, καθώς και η ελάχιστη διάρκεια της εναπομένουσας φοίτησης και της τυχόν υποχρεωτικής πρακτικής άσκησης ή εκπαίδευσης που απαιτείται για την ολοκλήρωση των σπουδών. Αν πρόκειται για σχολή του εξωτερικού απαιτείται να προκύπτουν επιπλέον ο τόπος της έδρας και της λειτουργίας της, ότι αυτή είναι κρατική ή αναγνωρισμένη από τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες, ότι έχει ενταχθεί στο εκπαιδευτικό σύστημα του οικείου κράτους, καθώς και ότι χρησιμοποιεί κατά τη διδασκαλία διεθνώς γνωστή γλώσσα.

7. Τα δικαιολογητικά για τη χορήγηση της αναβολής κατάταξης λόγω σπουδών υποβάλλονται από την 1η Ιανουαρίου του έτους κατά το οποίο οι ενδιαφερόμενοι διανύουν το δέκατο ένατο έτος της ηλικίας τους μέχρι την ημερομηνία κατά την οποία υποχρεούνται να καταταγούν στις Ένοπλες Δυνάμεις. Αν τα δικαιολογητικά υποβληθούν αργότερα, η αναβολή χορηγείται εφόσον οι ενδιαφερόμενοι δεν έχουν καταταγεί στις Ένοπλες Δυνάμεις και εφόσον οι προϋποθέσεις υπήρχαν κατά την ημερομηνία που έπρεπε να καταταγούν.

8. Η χρήση της αναβολής κατάταξης αρχίζει σε κάθε περίπτωση από την ημερομηνία κατά την οποία οι ενδιαφερόμενοι υποχρεούνται να καταταγούν στις Ένοπλες Δυνάμεις.

9. Η αναβολή κατάταξης λόγω σπουδών διακόπτεται πριν τη λήξη της χρονικής της διάρκειας με αίτηση των δικαιούχων.

10. Η αναβολή αυτή παραμένει ισχυρή, μειώνεται ή παρατείνεται, εάν οι στρατεύσιμοι, μέχρι την ημερομηνία που υποχρεούνται για κατάταξη λόγω διακοπής ή λήξης της, μετεγγραφούν ή εγγραφούν από την αρχή σε οποιοδήποτε εκπαιδευτικό ίδρυμα της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου και εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις των διατάξεων των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου αυτού. Οι διατάξεις των παραγράφων 7, 8, 9 και 11 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται ανάλογα και στην προκειμένη περίπτωση.

11. Όσοι έτυχαν αναβολής, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, εφόσον έχουν χρησιμοποιήσει την αναβολή κατάταξης, υποχρεούνται να καταθέσουν στο αρμόδιο στρατολογικό γραφείο, μέχρι την ημερομηνία που προσδιορίζεται να καταταγούν στις Ένοπλες Δυνάμεις, λόγω λήξης ή διακοπής της αναβολής, πιστοποιήσεις ή βεβαιώσεις εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, από τις οποίες να προκύπτουν οι γραμματικές γνώσεις που απέκτησαν μετά τη χρήση της αναβολής τους.

Άρθρο 19

Αναβολή κατάταξης για απόκτηση ιατρικής ειδικότητας - Κατόχων διδακτορικού διπλώματος που διαπρέπουν σε επιστημονικές εργασίες ή έρευνες στο εξωτερικό

1. Αναβάλλεται η κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις των στρατευσίμων, οι οποίοι κατά την ημερομηνία που υποχρεούνται για κατάταξη είναι:

α. Διορισμένοι ή γραμμένοι για απόκτηση ιατρικής ειδικότητας σε αρμόδιο κατά νόμο νοσηλευτικό ίδρυμα

εσωτερικού ή εξωτερικού που χρησιμοποιεί διεθνώς γνωστή γλώσσα.

β. Κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος που διαπρέπουν σε επιστημονικές εργασίες ή έρευνες στο εξωτερικό.

2. Η αναβολή κατάταξης των στρατευσίμων της υποπαραγράφου α' της προηγούμενης παραγράφου διαρκεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του έτους που συμπληρώνουν το τριακοστό τρίτο έτος της ηλικίας τους και χορηγείται εφόσον η προβλεπόμενη, κατά την κείμενη νομοθεσία, διάρκεια για την απόκτηση της ιατρικής ειδικότητας δεν υπερβαίνει αυτό το όριο ηλικίας.

3. Η αναβολή κατάταξης των στρατευσίμων της υποπαραγράφου β' της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού δεν μπορεί να υπερβαίνει την 31η Δεκεμβρίου του έτους που συμπληρώνουν το τριακοστό τρίτο έτος της ηλικίας τους. Για τη χορήγηση ή μη της αναβολής αυτής και για τη διάρκειά της αποφασίζει, κατά περίπτωση, ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας ύστερα από εισήγηση επιτροπής που αποτελείται από έναν ανώτατο και έναν ανώτερο αξιωματικούς του Στρατολογικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων και δύο καθηγητές Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων. Η συγκρότηση της παραπάνω επιτροπής καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομίας και Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να καθορίζεται αμοιβή των μελών της επιτροπής.

4. Οι διατάξεις των παραγράφων 8 και 9 του άρθρου 18 του νόμου αυτού έχουν ανάλογη εφαρμογή και για την αναβολή κατάταξης του άρθρου αυτού.

Άρθρο 20

Αναβολή κατάταξης υποψήφιων σπουδαστών ανώτερης ή ανώτατης σχολής

1. Αναβάλλεται η κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις των στρατευσίμων, οι οποίοι κατά την ημερομηνία κατάταξής τους έχουν τις προϋποθέσεις και επιθυμούν να συμμετάσχουν σε οποιαδήποτε διαδικασία εγγραφής σε ανώτερη ή ανώτατη σχολή του εσωτερικού ή του εξωτερικού.

2. Η αναβολή κατάταξης των υποψήφιων σπουδαστών ανώτερης ή ανώτατης σχολής διαρκεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του έτους κατά το οποίο οι στρατεύσιμοι συμπληρώνουν το εικοστό πρώτο έτος της ηλικίας τους και μπορεί να διακοπεί με αίτησή τους.

3. Οι στρατεύσιμοι που επιθυμούν να εγγραφούν σε ανώτερη ή ανώτατη σχολή του εσωτερικού ή του εξωτερικού υποβάλλουν στο αρμόδιο στρατολογικό γραφείο, με αίτησή τους, αντίγραφα των τίτλων σπουδών ή πιστοποιήσεις των αρμόδιων ελληνικών ή αντίστοιχων αλλοδαπών αρχών, από τις οποίες προκύπτει το δικαίωμα συμμετοχής σε διαδικασία εισαγωγής σε ανώτερη ή ανώτατη σχολή εσωτερικού ή εξωτερικού.

4. Τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο υποβάλλονται από την 1η Ιανουαρίου του έτους κατά το οποίο οι ενδιαφερόμενοι διανύουν το δέκατο ένατο έτος της ηλικίας τους μέχρι την ημερομηνία κατά την οποία υποχρεούνται να καταταγούν στις Ένοπλες Δυνάμεις. Αν υποβληθούν αργότερα, η

αναβολή χορηγείται εφόσον οι προϋποθέσεις υπήρχαν κατά την ημερομηνία κατάταξης.

5. Όσοι έτυχαν αναβολής κατάταξης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού υποχρεούνται να καταθέσουν στο αρμόδιο στρατολογικό γραφείο, μέχρι την ημερομηνία που προσδιορίζεται για κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις, λόγω λήξης ή διακοπής της αναβολής αυτής, πιστοποιήσεις ή βεβαιώσεις από τις οποίες να αποδεικνύεται συμμετοχή σε εξετάσεις εισαγωγής ή σε διαδικασία εγγραφής όπου δεν απαιτούνται εξετάσεις, σε ανώτερη ή ανώτατη σχολή εσωτερικού ή εξωτερικού, από την ημερομηνία χορήγησης της αναβολής, μέχρι τη λήξη ή τη διακοπή της.

6. Οι πιστοποιήσεις ή βεβαιώσεις της προηγούμενης παραγράφου δεν απαιτούνται στην περίπτωση που η αναβολή διακόπτεται με αίτηση των ενδιαφερομένων και από την ημερομηνία διακοπής της και μέχρι τη λήξη της μεσολαβούν εξετάσεις ή διαδικασία εγγραφής σε ανώτερη ή ανώτατη σχολή του εσωτερικού.

Άρθρο 21

Αναβολή κατάταξης για απόκτηση θαλάσσιας υπηρεσίας

1. Αναβάλλεται η κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις των στρατευσίμων, οι οποίοι κατά την ημερομηνία που υποχρεούνται για κατάταξη είναι απόφοιτοι λυκείου και κάτοχοι ναυτικού φυλλαδίου και επιθυμούν τη συμπλήρωση του απαιτούμενου χρόνου θαλάσσιας υπηρεσίας για τη λήψη του κατά περίπτωση διπλώματος του εμπορικού ναυτικού.

2. Η αναβολή διαρκεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του έτους που προκύπτει, αν, στο έτος χορήγησής της, προστεθεί η διάρκεια της θαλάσσιας υπηρεσίας που απομένει για την απόκτηση του κατά περίπτωση διπλώματος, προσαυξημένη κατά ένα έτος και διακόπτεται είτε με αίτηση του δικαιούχου είτε με τη συμπλήρωση οκτώ μηνών χωρίς ναυτολόγηση, συνεχώς ή τμηματικά, είτε με την απόκτηση του διπλώματος. Η αναβολή αυτή δεν χορηγείται αν η διάρκεια της εναπομένουσας θαλάσσιας υπηρεσίας υπερβαίνει την 31η Δεκεμβρίου του έτους κατά το οποίο ο ενδιαφερόμενος συμπληρώνει το εικοστό πέμπτο έτος της ηλικίας του.

3. Για τη χορήγηση της αναβολής του άρθρου αυτού, οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν στο αρμόδιο στρατολογικό γραφείο, με σχετική αίτησή τους:

α. Αντίγραφο απολυτηρίου λυκείου και του ναυτικού φυλλαδίου τους.

β. Βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, από την οποία να προκύπτει ότι πληρούν τις προϋποθέσεις για απόκτηση διπλώματος του εμπορικού ναυτικού, ο χρόνος θαλάσσιας υπηρεσίας που απαιτείται για την απόκτησή του, καθώς και ο χρόνος θαλάσσιας υπηρεσίας που τυχόν έχει συμπληρωθεί.

4. Τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο υποβάλλονται από την 1η Ιανουαρίου του έτους που οι ενδιαφερόμενοι άρχισαν να διανύουν το δέκατο ένατο έτος της ηλικίας τους, μέχρι την ημερομηνία κατά την οποία υποχρεούνται να καταταγούν στις Ένοπλες Δυνάμεις. Αν υποβληθούν αργότερα, η αναβολή κατάταξης χορηγείται εφόσον οι προϋποθέσεις υπήρχαν κατά την ημερομηνία κατάταξης.

5. Όσοι έτυχαν της αναβολής αυτής υποχρεούνται,

μέχρι την ημερομηνία που προσδιορίζεται για κατάταξη εξαιτίας διακοπής ή λήξης της, να καταθέσουν στο αρμόδιο στρατολογικό γραφείο βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας από την οποία να προκύπτουν:

α. Η ημερομηνία απόκτησης του κατά περίπτωση διπλώματος, εφόσον αυτό αποκτήθηκε.

β. Η συνολική διάρκεια της θαλάσσιας υπηρεσίας και η τυχόν συμπλήρωση χρόνου οκτώ μηνών χωρίς ναυτολόγηση, συνεχώς ή τμηματικά.

Άρθρο 22

Αναβολή κατάταξης ναυτολογημένων

1. Αναβάλλεται η κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις όσων, κατά την ημερομηνία που υποχρεούνται για κατάταξη λόγω αρχικής πρόσκλησης της κλάσης τους, είναι ναυτολογημένοι σε εμπορικά πλοία άνω των χιλίων κ.ο.χ., με ελληνική ή ξένη σημαία, συμβεβλημένα ασφαλιστικά με το Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο (Ν.Α.Τ.). Η αναβολή αυτή διαρκεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του έτους που προκύπτει, αν, στην ημερομηνία που οι ενδιαφερόμενοι υποχρεούνται να καταταγούν στις Ένοπλες Δυνάμεις, προστεθεί ένα έτος και μπορεί να διακοπεί με αίτησή τους.

2. Για τη χορήγηση της αναβολής κατάταξης του άρθρου αυτού, οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν στο αρμόδιο στρατολογικό γραφείο, με σχετική αίτησή τους, πιστοποίηση ή βεβαίωση αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας ή της ελληνικής προξενικής αρχής, από την οποία να προκύπτει ότι κατά την ημερομηνία που έπρεπε να καταταγούν στις Ένοπλες Δυνάμεις, λόγω αρχικής πρόσκλησης της κλάσης τους, ήταν ναυτολογημένοι σε εμπορικά πλοία άνω των χιλίων κ.ο.χ. συμβεβλημένα ασφαλιστικά με το Ν.Α.Τ..

3. Τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο υποβάλλονται εντός έξι μηνών από την ημερομηνία που οι ενδιαφερόμενοι έπρεπε να καταταγούν στις Ένοπλες Δυνάμεις. Αν υποβληθούν αργότερα, η αναβολή κατάταξης χορηγείται εφόσον οι προϋποθέσεις υπήρχαν κατά την ημερομηνία κατάταξης.

Άρθρο 23

Αναβολή κατάταξης λόγω υπηρετούντος αδελφού

1. Αναβάλλεται η κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις των στρατευσίμων, οι οποίοι, κατά την ημερομηνία που υποχρεούνται να καταταγούν στις Ένοπλες Δυνάμεις, πληρούν μία από τις παρακάτω προϋποθέσεις:

α. Έχουν αδελφό που υπηρετεί στις Ένοπλες Δυνάμεις για εκπλήρωση στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης.

β. Έχουν μεγαλύτερο αδελφό που υποχρεούται να καταταγεί ταυτόχρονα στις Ένοπλες Δυνάμεις για εκπλήρωση στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης.

2. Η διάρκεια της αναβολής κατάταξης του άρθρου αυτού είναι ίση με τη διάρκεια της εναπομένουσας ή της προβλεπόμενης πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας, που απαιτείται για την οριστική απόλυση των υπηρετούντων στις Ένοπλες Δυνάμεις, όπως αυτή ισχύει κάθε φορά. Η αναβολή αυτή διακόπτεται είτε με αίτηση των δικαιούχων είτε αν ο αδελφός που παρέχει το δικαίωμα καταστεί λιποτάκτης ή παύσει, για

οποιονδήποτε λόγο, να υπηρετεί στρατεύσιμη στρατιωτική υποχρέωση.

3. Η αναβολή κατάταξης λόγω ύπαρξης μεγαλύτερου αδελφού που υποχρεούται για κατάταξη ταυτόχρονα, διακόπτεται αν ο αδελφός αυτός δεν καταταγεί, για οποιονδήποτε λόγο, την καθορισμένη ημερομηνία. Η διακοπή γίνεται την ημερομηνία κατά την οποία το αρμόδιο στρατολογικό γραφείο λαμβάνει γνώση της μη κατάταξης του υπόχρεου. Στην περίπτωση αυτή ο αδελφός ή οι αδελφοί στους οποίους είχε χορηγηθεί αναβολή υποχρεούνται να καταταγούν με την πρώτη υπόχρεη για κατάταξη εκπαιδευτική σειρά στρατευσίμων οπλιτών.

4. Για τη χορήγηση της αναβολής κατάταξης του άρθρου αυτού οι ενδιαφερόμενοι στρατεύσιμοι υποβάλλουν στο αρμόδιο στρατολογικό γραφείο με αίτησή τους πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης του αρμόδιου δήμου ή κοινότητας και βεβαίωση της μονάδας ή της υπηρεσίας στην οποία υπηρετεί ο αδελφός που παρέχει το δικαίωμα, με την οποία βεβαιώνεται ότι αυτός δεν διατελεί σε λιποταξία. Εφόσον ο αδελφός που παρέχει το δικαίωμα υπάγεται σε άλλο στρατολογικό γραφείο, υποβάλλεται και πιστοποιητικό στρατολογικής κατάστασης του αδελφού αυτού, από το οποίο να προκύπτει η διάρκεια της στρατεύσιμης υποχρέωσής του.

5. Τα δικαιολογητικά υποβάλλονται από την έκδοση της απόφασης πρόσκλησης έως την ημερομηνία κατά την οποία οι ενδιαφερόμενοι στρατεύσιμοι υποχρεούνται να καταταγούν στις Ένοπλες Δυνάμεις. Αν υποβληθούν αργότερα, η αναβολή χορηγείται εφόσον οι προϋποθέσεις υπήρχαν κατά την ημερομηνία κατάταξης.

6. Η αναβολή του άρθρου αυτού μειώνεται ανάλογα, αν ο αδελφός που παρέχει το δικαίωμα υπαχθεί σε κατηγορία στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης μικρότερη από αυτή που υπολογίστηκε για τον καθορισμό της αρχικής της διάρκειας.

Άρθρο 24

Αναβολή κατάταξης πατέρων δύο ζώντων τέκνων

1. Αναβάλλεται η κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις όσων, κατά την ημερομηνία που υποχρεούνται για κατάταξη λόγω αρχικής πρόσκλησης της κλάσης τους, είναι πατέρες δύο ζώντων τέκνων. Η αναβολή αυτή διαρκεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του έτους που προκύπτει, αν, στην ημερομηνία που οι ενδιαφερόμενοι υποχρεούνται να καταταγούν στις Ένοπλες Δυνάμεις, προστεθούν τρία έτη, μπορεί δε να διακοπεί με αίτησή τους.

2. Για τη χορήγηση της αναβολής κατάταξης του άρθρου αυτού, οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν στο αρμόδιο στρατολογικό γραφείο, με σχετική αίτησή τους, πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης, το αργότερο μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του έτους που λήγει η δικαιούμενη αναβολή.

Άρθρο 25

Αναβολή κατάταξης μόνιμων κατοίκων εξωτερικού

1. Αναβάλλεται η κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις όσων έχουν την ιδιότητα του μόνιμου κατοίκου εξωτερικού. Ως μόνιμοι κάτοικοι εξωτερικού για την εφαρμογή του παρόντος νόμου θεωρούνται όσοι πληρούν μία από τις παρακάτω προϋποθέσεις:

α. Έχουν κύρια και μόνιμη εγκατάσταση στο εξωτερικό για ένδεκα τουλάχιστον συνεχόμενα έτη, σε μία ή περισσότερες χώρες.

β. Έχουν βιοποριστική εγκατάσταση και κατοικούν στο εξωτερικό για επτά τουλάχιστον συνεχόμενα έτη, σε μία ή περισσότερες χώρες.

2. Για την εφαρμογή των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου:

α. Για τη συμπλήρωση της ενδεκαετούς ή της επταετούς εγκατάστασης στο εξωτερικό της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, δεν λαμβάνεται υπόψη το πέραν των έξι μηνών χρονικό διάστημα παραμονής στην Ελλάδα για κάθε ημερολογιακό έτος. Στην περίπτωση αυτή, ο απαιτούμενος χρόνος για την απόκτηση της ιδιότητας του μόνιμου κατοίκου του εξωτερικού υπολογίζεται πάλι από την αρχή.

β. Απώλεια της ιδιότητας του μόνιμου κατοίκου εξωτερικού επέρχεται στις παρακάτω περιπτώσεις:

(1) Με την απέλαση στην Ελλάδα.

(2) Με την υπέρβαση έξι μηνών παραμονής στην Ελλάδα εντός του ίδιου ημερολογιακού έτους.

γ. Η ιδιότητα του μόνιμου κατοίκου εξωτερικού είναι δυνατόν να επανακτηθεί, αν μετά την απώλειά της συμπληρωθούν εκ νέου τα προβλεπόμενα, από τις υποπαραγράφους α' και β' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, χρονικά διαστήματα.

δ. Η απόδειξη της συνδρομής των προϋποθέσεων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου γίνεται με πιστοποιητικό που εκδίδεται από τις αρμόδιες ελληνικές προξενικές αρχές.

ε. Η αίτηση και η πιστοποίηση υποβάλλονται στο αρμόδιο στρατολογικό γραφείο οποτεδήποτε μετά την 1η Ιανουαρίου που ο ενδιαφερόμενος διανύει το δέκατο ένατο έτος της ηλικίας του.

στ. Ο χρόνος παραμονής στο εξωτερικό, που διανύεται από λειτουργούς ή έμμισθους υπαλλήλους πολιτικούς και στρατιωτικούς ή μισθωτούς, που απασχολούνται στο Δημόσιο και τα κρατικά νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, καθώς και από τα τέκνα τους μέχρι την ενηλικίωσή τους, δεν υπολογίζεται για τη συμπλήρωση της ενδεκαετίας ή της επταετίας, που τίθεται ως προϋπόθεση από την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού για την απόκτηση της ιδιότητας του μόνιμου κατοίκου εξωτερικού.

ζ. Το πέραν του εξαμήνου χρονικό διάστημα παραμονής του ανήλικου τέκνου για οποιονδήποτε λόγο στην Ελλάδα, ανεξάρτητα από την κατοικία των γονέων του, δεν υπολογίζεται για την απόκτηση της ιδιότητας του μόνιμου κατοίκου εξωτερικού. Οι διατάξεις των υποπαραγράφων α' και β' της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου ισχύουν και στην προκείμενη περίπτωση.

η. Το πέραν του εξαμήνου χρονικό διάστημα παραμονής ενηλίκων στην Ελλάδα που εγγράφονται για φοίτηση σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές, υπολογίζεται ως χρόνος παραμονής τους στο εξωτερικό μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του επόμενου έτους από την ολοκλήρωση των σπουδών τους ή μέχρι τη συμπλήρωση του εικοστού όγδου έτους της ηλικίας τους σε περίπτωση μη ολοκλήρωσης των σπουδών. Όσοι από αυτούς δεν πληρούν την τιθέμενη προϋπόθεση της υποπαραγράφου α' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου και καλούνται για κατάταξη λόγω αρχικής πρόσκλησης της κλάσης τους πριν την ημερομηνία εγγραφής τους στις

παραπάνω σχολές, δικαιούνται τη χορήγηση αναβολής του άρθρου 20 του νόμου αυτού και το πέραν του εξαμήνου χρονικό διάστημα παραμονής στην Ελλάδα και σε αυτή την περίπτωση υπολογίζεται ως χρόνος παραμονής στο εξωτερικό. Με την εγγραφή τους στις σχολές αυτές υποχρεούνται στην υποβολή δικαιολογητικών για χορήγηση αναβολής σπουδών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18 του παρόντος νόμου.

3. Όσοι διετέλεσαν οποτεδήποτε ή διατελούν σε ανυποταξία, με την υπαγωγή τους στις διατάξεις του παρόντος άρθρου εξαιρούνται από την πρόσκληση ή τις προσκλήσεις για τις οποίες κηρύχθηκαν ανυπότακτοι, εξαλείφεται το αξιόποινο της ανυποταξίας με παραγραφή, αίρονται οι ποινικές συνέπειες και οι σχετικές δικογραφίες τίθενται στο αρχείο με πράξη του εισαγγελέα του αρμόδιου στρατιωτικού δικαστηρίου.

4. Όσοι συμπληρώνουν τα χρονικά διαστήματα της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, κατά τη διάρκεια της λιποταξίας τους, δεν αποκτούν την ιδιότητα του μόνιμου κατοίκου εξωτερικού.

5. Η αναβολή κατάταξης των μόνιμων κατοίκων εξωτερικού διακόπτεται είτε με αίτησή τους είτε με την απώλεια της ιδιότητας του μόνιμου κατοίκου εξωτερικού.

Άρθρο 26

Αναβολή κατάταξης υπηρετούντων σε τακτικές ένοπλες δυνάμεις ξένου κράτους

1. Αναβάλλεται η κατάταξη στις Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις των στρατευσίμων και ανυποτάκτων που έχουν εκτός της ελληνικής και την υπηκοότητα άλλου κράτους και υπηρετούν ενόπλως στις τακτικές ένοπλες δυνάμεις του κράτους αυτού.

2. Η αναβολή κατάταξης της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού διαρκεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του επόμενου έτους από την προβλεπόμενη ημερομηνία απόλυσής τους από τις ξένες τακτικές ένοπλες δυνάμεις και μπορεί να διακοπεί με αίτησή τους.

3. Για τη χορήγηση της αναβολής κατάταξης του άρθρου αυτού, οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν στο αρμόδιο στρατολογικό γραφείο, οποτεδήποτε μετά την ημερομηνία που καλούνται να καταταγούν στις Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις, τα παρακάτω δικαιολογητικά:

α. Επίσημα έγγραφα των αρμόδιων φορέων του οικείου κράτους, από τα οποία να προκύπτουν η ημερομηνία από την οποία υπηρετούν στις Ένοπλες Δυνάμεις του οικείου κράτους, η ιδιότητα και η διάρκεια της υποχρέωσής τους.

β. Βεβαίωση της αρμόδιας ελληνικής προξενικής αρχής ή άλλης δημόσιας αρχής με την οποία να προκύπτει η υπηκοότητα του ξένου κράτους.

4. Η ημερομηνία κατάταξης των ανυποτάκτων σε τακτικές ένοπλες δυνάμεις ξένου κράτους λογίζεται ως ημερομηνία διακοπής της ανυποταξίας και αναστέλλεται η ποινική τους δίωξη για όλο το χρονικό διάστημα της αναβολής τους.

Άρθρο 27

Αναβολή κατάταξης πολιτογραφηθέντων

1. Αναβάλλεται η κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις όσων αποκτούν την Ελληνική Ιθαγένεια με πολιτογράφηση.

2. Η αναβολή αυτή διαρκεί μέχρι την 31η Δεκεμβρί-

ου του επόμενου από την ορκωμοσία τους έτους και μπορεί να διακοπεί με αίτησή τους.

3. Η αναβολή κατάταξης λόγω πολιτογράφησης χορηγείται από το αρμόδιο στρατολογικό γραφείο με βάση πιστοποιήσεις, βεβαιώσεις ή πράξεις της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, από τις οποίες πρέπει να προκύπτει ρητά η απόκτηση της Ελληνικής Ιθαγένειας με πολιτογράφηση, η ακριβής νομική βάση απόκτησής της και η ημερομηνία της ορκωμοσίας τους.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια, αναφορικά με τη διαδικασία και τα δικαιολογητικά για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 28

Αναβολή κατάταξης υποψήφιων Βουλευτών, Ευρωβουλευτών, Νομαρχών, Δημάρχων ή Προέδρων Κοινοτήτων

1. Αναβάλλεται η κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις των στρατευσίμων που υποβάλλουν υποψηφιότητα για την εκλογή τους ως Βουλευτών, Ευρωβουλευτών, Νομαρχών, Δημάρχων ή Προέδρων Κοινοτήτων.

2. Η αναβολή κατάταξης αρχίζει από την ημερομηνία υποβολής της υποψηφιότητας, χορηγείται για μία μόνο θητεία και διαρκεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του έτους:

α. Ανακήρυξης των εκλεγομένων, εφόσον οι υποψήφιοι δεν εκλεγούν.

β. Λήξης της θητείας ή απώλειας για οποιονδήποτε λόγο του αξιώματος, εφόσον οι υποψήφιοι εκλεγούν.

3. Η αναβολή αυτή διακόπτεται οποτεδήποτε με αίτηση των ενδιαφερομένων και ειδικά για όσους δεν ανακηρύσσονται υποψήφιοι, από την ημερομηνία ανακήρυξης των υποψηφίων.

4. Για τη χορήγηση της αναβολής, οι ενδιαφερόμενοι καταθέτουν στο στρατολογικό τους γραφείο μέχρι την ημερομηνία που υποχρεούνται να καταταγούν στις Ένοπλες Δυνάμεις, λόγω λήξης ή διακοπής της νόμιμης παραμονής τους έξω από αυτές, αίτηση και βεβαίωση δικαστικής ή άλλης αρμόδιας αρχής, από την οποία να προκύπτουν τα απαιτούμενα στοιχεία. Εφόσον τα δικαιολογητικά κατατεθούν μεταγενέστερα, η αναβολή χορηγείται, εφόσον οι προϋποθέσεις υπήρχαν κατά την ημερομηνία που οι στρατεύσιμοι είχαν υποχρέωση για κατάταξη.

Άρθρο 29

Αναβολή κατάταξης για κοινωνικούς λόγους

1. Αναβάλλεται η κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις των στρατευσίμων, οι οποίοι κατά την ημερομηνία που υποχρεούνται για κατάταξη έχουν οικογενειακούς - προσωπικούς - οικονομικούς λόγους, για την αντιμετώπιση των οποίων απαιτείται η αυτοπρόσωπη παρουσία τους ή έχουν υποχρεώσεις που πρέπει να εκπληρώσουν στο άμεσο μέλλον.

2. Η αναβολή αυτή αρχίζει από την ημερομηνία που οι ενδιαφερόμενοι υποχρεούνται να καταταγούν και χορηγείται μία μόνο φορά.

3. Οι τυχόντες της αναβολής αυτής κατατάσσονται με την αμέσως επόμενη Εκπαιδευτική Σειρά Στρατευσίμων Οπλιτών (ΕΣΣΟ).

4. Η συνδρομή των επικαλούμενων λόγων για τη χορήγηση της παρούσας αναβολής πρέπει να προκύπτει από επίσημα έγγραφα, τα οποία οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν στο αρμόδιο στρατολογικό γραφείο με αίτησή τους, τουλάχιστον πέντε ημέρες πριν από την ημερομηνία κατάταξης.

5. Εφόσον οι λόγοι δημιουργήθηκαν πέντε ημέρες πριν από την ημερομηνία κατάταξης και μέχρι την ημερομηνία αυτή, τα δικαιολογητικά υποβάλλονται μέχρι και πέντε ημέρες μετά από την ημερομηνία που υποχρεούνταν για κατάταξη. Στην περίπτωση αυτή και εφόσον το αίτημα απορριφθεί, οι ενδιαφερόμενοι υποχρεούνται για κατάταξη εντός πενθημέρου από την ημερομηνία έκδοσης της απορριπτικής πράξης.

6. Το στρατολογικό γραφείο εξετάζει τους αναφερόμενους λόγους και εισηγείται άμεσα σχετικά στην προϊστάμενή του διοίκηση στρατολογίας, στην οποία υποβάλλει τη σχετική αλληλογραφία.

7. Σε κάθε περίπτωση, η διοίκηση στρατολογίας αποφασίζει οριστικά εντός πέντε ημερών από την υποβολή της αίτησης στο στρατολογικό γραφείο για την αποδοχή ή την απόρριψη του αιτήματος και στη συνέχεια επιστρέφει την αλληλογραφία στο στρατολογικό γραφείο, κοινοποιώντας παράλληλα την απόφασή της και στους ενδιαφερομένους.

Άρθρο 30

Γενικές διατάξεις και ρύθμιση λεπτομερειών για τις απαλλαγές από την υποχρέωση στράτευσης και τις αναβολές κατάταξης

1. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδονται μετά από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καθορίζονται ή επανακαθορίζονται οι υποχρεώσεις όσων λαμβάνουν αναβολή κατάταξης ή απαλλάσσονται από τη στράτευση, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία και οι προθεσμίες υποβολής τους, οι κυρώσεις που επιβάλλονται για μη τήρηση των υποχρεώσεών τους, καθώς και κάθε αναγκαία σχετική λεπτομέρεια και οι λοιπές προϋποθέσεις, για την εφαρμογή των άρθρων 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 28 και 29 του νόμου αυτού.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται η διαδικασία, οι προθεσμίες υποβολής των δικαιολογητικών, οι υποχρεώσεις των ενδιαφερομένων, ο τύπος του πιστοποιητικού μόνιμου κατοίκου εξωτερικού και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 25 του νόμου αυτού.

3. Σε περίοδο γενικής επιστράτευσης ή πολέμου μπορεί, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας που δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, να αναστέλλεται η εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28 και 29 του παρόντος νόμου και να διακόπτονται οι αναβολές κατάταξης που χορηγήθηκαν με βάση τα ίδια άρθρα.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπο-

ρεί να απαγορεύεται για λόγους γενικότερου δημόσιου συμφέροντος η χορήγηση αναβολής κατάταξης λόγω σπουδών, για ορισμένες σχολές ή ορισμένα εκπαιδευτικά ιδρύματα του εξωτερικού, καθώς και όταν οι σπουδές ή μέρος αυτών πραγματοποιούνται στην Ελλάδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ - ΚΑΤΑΤΑΞΗ -ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΜΩΝ ΚΑΙ ΟΠΛΙΤΩΝ

Άρθρο 31

Πρόσκληση στρατευσίμων για κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις

1. Οι στρατεύσιμοι καλούνται για κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου του οικείου κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων, κοινοποιείται σε όλες τις αρμόδιες αρχές και δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι μονάδες και οι ημερομηνίες κατάταξης.

2. Ανάλογα με τις ανάγκες, η πρόσκληση μπορεί να είναι ονομαστική ή γενική, ολόκληρης κλάσης ή τμηματική, κατά νομούς, δήμους ή κοινότητες, περιφέρειες ή κατηγορίες.

3. Όσοι δεν είναι γραμμένοι στα μητρώα αρρένων (αδήλωτοι) και ανήκουν στην ίδια κλάση ή κατηγορία με αυτούς που καλούνται για κατάταξη, υποχρεούνται να κατατάσσονται χωρίς ιδιαίτερη πρόσκληση.

4. Οι καλούμενοι για κατάταξη υποχρεούνται να κατατάσσονται την τασσόμενη ημερομηνία ή προθεσμία και στις μονάδες που καθορίζονται με τη διαταγή πρόσκλησης της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού. Αν για λόγους αντικειμενικής αδυναμίας δεν κατατάσσονται, οφείλουν να παρουσιάζονται με την επίδειξη του σημειώματος κατάταξης σε οποιαδήποτε στρατιωτική ή αστυνομική αρχή για να δηλώσουν τους λόγους αδυναμίας. Στην περίπτωση αυτή εφόσον παρουσιαστούν στις μονάδες κατάταξης σε προθεσμία δύο ημερών από την καθοριζόμενη ημερομηνία κατάταξής τους, θεωρούνται ότι έχουν καταταχθεί εμπρόθεσμα, εφόσον όμως οι προαναφερόμενες αρχές έχουν διαπιστώσει τους λόγους της αντικειμενικής αδυναμίας.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται ο αριθμός των Εκπαιδευτικών Σειρών Στρατευσίμων Οπλιτών (ΕΣΣΟ) κάθε έτους, η διαδικασία πρόσκλησης και κατάταξης των στρατευσίμων και των ανυποτάκτων στις Ένοπλες Δυνάμεις, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

6. Η ένταξη - κατανομή των στρατευσίμων σε κάθε ΕΣΣΟ, γίνεται από τις διευθύνσεις στρατολογικού των γενικών επιτελείων των κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων, με εξαίρεση τις ειδικές περιπτώσεις που προβλέπονται από το νόμο αυτόν.

Άρθρο 32

Υγειονομική εξέταση και επανεξέταση οπλιτών

1. Όσοι κατατάσσονται στις Ένοπλες Δυνάμεις υποβάλλονται αμέσως σε υγειονομική εξέταση και εφόσον δεν επιβάλλεται η προσωρινή απόλυση εξαιτίας χορήγησης αναβολής εκπλήρωσης της στρατεύσιμης

υποχρέωσής τους για λόγους υγείας, εντάσσονται στις παρακάτω κατηγορίες σωματικής ικανότητας:

- α. Ικανοί κατηγορίας πρώτης (I/1).
  - β. Ικανοί κατηγορίας δεύτερης (I/2).
  - γ. Ικανοί κατηγορίας τρίτης (I/3).
  - δ. Ικανοί κατηγορίας τέταρτης (I/4).
  - ε. Ακατάλληλοι για στράτευση (I/5).
2. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού εφαρμόζονται και για την επανεξέταση της σωματικής ικανότητας των οπλιτών, των εφέδρων οπλιτών και των οπλιτών από την εφεδρεία κατά τη διάρκεια της εκπλήρωσης των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων.

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, καθορίζονται οι προϋποθέσεις, τα νοσήματα, οι παθήσεις και οι βλάβες της υγείας που πρέπει να έχουν οι στρατεύσιμοι, οι οπλίτες και οι εφεδροι οπλίτες για να κριθούν ακατάλληλοι για στράτευση (I/5) ή να τύχουν αναβολής κατάταξης ή να ενταχθούν σε κατηγορία σωματικής ικανότητας της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού.

4. Η υγειονομική εξέταση, επανεξέταση, κρίση και η ένταξη σε κατηγορία σωματικής ικανότητας των αναφερομένων στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου αυτού γίνεται από τις υγειονομικές επιτροπές των Ενόπλων Δυνάμεων και από τα ειδικά στρατολογικά συμβούλια σύμφωνα με τις προβλέψεις των διατάξεων των άρθρων 33 και 34 του νόμου αυτού.

Άρθρο 33

Ειδικά Στρατολογικά Συμβούλια

1. Στις μονάδες κατάταξης συγκροτείται ειδικό στρατολογικό συμβούλιο (ΕΣΣ), το οποίο εξετάζει τη σωματική ικανότητα των κατατασσόμενων και αποτελείται από:

- α. Τον διοικητή ή τον υποδιοικητή της μονάδας, ως πρόεδρο.
- β. Έναν ή δύο αξιωματικούς του Υγειονομικού Σώματος (ιατρούς), διαφορετικών ειδικοτήτων.
- γ. Έναν κατώτερο αξιωματικό ή δόκιμο έφεδρο αξιωματικό του Στρατολογικού Σώματος.

Χρέη γραμματέα του ειδικού στρατολογικού συμβουλίου εκτελεί υπαξιωματικός.

2. Η συγκρότηση του ειδικού στρατολογικού συμβουλίου καθορίζεται έγκαιρα από τη διεύθυνση στρατολογικού του σχηματισμού του Στρατού Ξηράς ή της αντίστοιχης διοίκησης του Πολεμικού Ναυτικού και της Πολεμικής Αεροπορίας που προίσταται της μονάδας κατάταξης.

3. Τα ειδικά στρατολογικά συμβούλια έχουν τις εξής αρμοδιότητες:

- α. Χορηγούν αναβολές κατάταξης για λόγους υγείας και εντάσσουν τους οπλίτες σε κατηγορίες σωματικής ικανότητας, εκδίδοντας ομόφωνα αιτιολογημένες αποφάσεις για όλες τις κατηγορίες σωματικής ικανότητας, πλην της πρώτης κατηγορίας (I/1).

β. Παραπέμπουν στα ψυχιατρικά τμήματα των πλησιέστερων στρατιωτικών νοσοκομείων ή σταθμούς επανακτησίμων (ΣΤΕΠ) τους οπλίτες που πάσχουν από ψυχικά νοσήματα, προκειμένου να παραπεμφθούν στις αρμόδιες υγειονομικές επιτροπές για κρίση της σωματικής τους ικανότητας ή τη χορήγηση αναβολής κατάταξης λόγω υγείας. Στην περίπτωση αυτή η παραπομπή γίνεται το

αργότερο την επομένη της ημερομηνίας κατάταξης ημέρα.

γ. Παραπέμπουν στις αρμόδιες υγειονομικές επιτροπές των κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων όσους έχουν κριθεί στο παρελθόν από οποιαδήποτε υγειονομική επιτροπή, καθώς και εκείνους για τους οποίους η γνώμη του συμβουλίου δεν είναι ομόφωνη.

4. Τα ειδικά στρατολογικά συμβούλια λειτουργούν από την πρώτη ημέρα κατάταξης κάθε Εκπαιδευτικής Σειράς Στρατευσίμων Οπλιτών, μέχρι και την πέμπτη ημέρα, που έπεται της τελευταίας ημερομηνίας κατάταξης. Μετά τη λήξη της λειτουργίας τους, η εξέταση της σωματικής ικανότητας οποιουδήποτε οπλίτη γίνεται από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή του κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων, που ανήκει η μονάδα κατάταξης που τον παραπέμπει.

Άρθρο 34

Υγειονομικές Επιτροπές των Ενόπλων Δυνάμεων

1. Στην αρμοδιότητα των υγειονομικών επιτροπών των Ενόπλων Δυνάμεων, οι οποίες συγκροτούνται και λειτουργούν σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, ανήκει η κρίση της σωματικής ικανότητας, η ένταξη σε κατηγορίες σωματικής ικανότητας και η χορήγηση αναβολών υγείας στους παρακάτω:

- α. Στρατευσίμους.
- β. Οπλίτες οποιασδήποτε κατηγορίας.
- γ. Υποψήφιους και δόκιμους έφεδρους αξιωματικούς, έφεδρους αξιωματικούς και Σημαιοφόρους επίκουρους αξιωματικούς.
- δ. Ανυπότακτους.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 6 του άρθρου 36 του παρόντος νόμου, η εξέταση και κρίση της σωματικής ικανότητας των αναφερομένων στην προηγούμενη παράγραφο, μπορεί να γίνεται και χωρίς την αυτοπρόσωπη παρουσίαση των παραπεμπόμενων, εφόσον σοβαροί λόγοι υγείας δεν επιτρέπουν τη μετακίνησή τους στην έδρα των επιτροπών.

3. Οι παραπεμπόμενοι στις υγειονομικές επιτροπές εντάσσονται υποχρεωτικά σε κατηγορία σωματικής ικανότητας ή τους χορηγείται αναβολή κατάταξης ή κρίνονται ακατάλληλοι για στράτευση (I/5).

4. Οι υγειονομικές επιτροπές των Ενόπλων Δυνάμεων μπορούν να κρίνουν ως ακατάλληλους τους παρουσιαζόμενους σε αυτές, έστω και αν δεν τους είχε χορηγηθεί προηγουμένως αναβολή υγείας. Μετά τη χορήγηση διετούς ή δεύτερης ετήσιας ή τέταρτης εξαμηνιαίας αναβολής υγείας, οι επιτροπές αυτές αποφαινόμενες οριστικά και εντάσσουν τους παραπεμπόμενους σε κατηγορία σωματικής ικανότητας ή τους κρίνουν ακατάλληλους για στράτευση (I/5).

5. Εφόσον πρόκειται για ψυχικά νοσήματα οι υγειονομικές επιτροπές κρίνουν τους παρουσιαζόμενους, μόνο εφόσον υπάρχει σχετική ένδειξη του αρμόδιου ψυχιάτρου του πλησιέστερου στρατιωτικού νοσοκομείου ή σταθμών επανακτησίμων.

6. Στην αρμοδιότητα των υγειονομικών επιτροπών ανήκει επίσης και η έκδοση γνωματεύσεων αναφορικά με την ανικανότητα ή μη για εργασία των παραπεμπόμενων σε αυτές ιδιωτών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 του παρόντος νόμου, για τη μεταφορά οπλιτών στους υπόχρεους μειωμένης στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης.

Άρθρο 35**Διαδικασία - προϋποθέσεις επανεξέτασης σωματικής ικανότητας στρατευσίμων και εφέδρων**

1. Η επανεξέταση της σωματικής ικανότητας των στρατευσίμων και των εφέδρων γίνεται είτε ύστερα από αίτησή τους είτε αυτεπάγγελτα. Οι στρατεύσιμοι κρίνονται από τις υγειονομικές επιτροπές του κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων που ανήκουν και οι έφεδροι από την πλησιέστερη στον τόπο διαμονής τους επιτροπή απαλλαγών του Στρατού Ξηράς, με εξαίρεση τους εφέδρους που διαμένουν στο Νομό Αττικής, οι οποίοι επανεξετάζονται από την υγειονομική επιτροπή του κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων στην εφεδρεία του οποίου ανήκουν.

2. Η αυτεπάγγελτη παραπομπή γίνεται από το αρμόδιο στρατολογικό γραφείο κατόπιν διαταγής της Διεύθυνσης Στρατολογικού του Γενικού Επιτελείου του οικείου κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων. Με την ίδια διαταγή καθορίζεται και η προθεσμία παρουσίασης.

3. Στις περιπτώσεις εκούσιας επανεξέτασης της σωματικής ικανότητας των στρατευσίμων και εφέδρων, η παραπομπή στις υγειονομικές επιτροπές γίνεται από το αρμόδιο στρατολογικό γραφείο, ύστερα από αίτηση των ενδιαφερομένων, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α. Κατά το χρόνο υποβολής της αίτησής τους να έχει παρέλθει χρονικό διάστημα τουλάχιστον έξι μηνών, από την τελευταία κρίση της σωματικής τους ικανότητας.

β. Εφόσον τελούν ή προέρχονται από αναβολή υγείας να τους έχει χορηγηθεί ετήσια ή διετής αναβολή και όχι εξαμήνης χρονικής διάρκειας.

4. Κατά την εκούσια επανεξέταση, η παραπομπή συντελείται με έγγραφο του αρμόδιου στρατολογικού γραφείου συνοδευόμενου με αντίγραφο φύλλου μητρώου (ΑΦΜ) του παραπεμπομένου, εντός δεκαήμερου από την ημερομηνία που κατατίθεται ή περιέρχεται στο οικείο στρατολογικό γραφείο το σχετικό αίτημα.

Οι παραπεμπόμενοι οφείλουν να παρουσιάζονται στις υγειονομικές επιτροπές εντός της τασσόμενης στο παραπεμπτικό έγγραφο του στρατολογικού γραφείου προθεσμίας, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δύο μήνες από την ημερομηνία κατάθεσης ή περιέλευσης του σχετικού αιτήματος στο αρμόδιο στρατολογικό γραφείο.

Οι υγειονομικές επιτροπές υποχρεούνται να εκδίδουν άμεσα γνωματεύσεις για τους επανεξεταζόμενους, οι οποίες θα πρέπει να περιέρχονται στα αρμόδια στρατολογικά γραφεία το αργότερο εντός δεκαπενθημέρου από την ημερομηνία εξέτασής τους.

5. Στην περίπτωση παραπομπής για επανεξέταση των ενδιαφερομένων ύστερα από αίτησή τους, εφόσον δεν παρουσιασθούν μέσα στην καθοριζόμενη προθεσμία, θεωρούνται ότι διατηρούν τη σωματική ικανότητα που είχαν πριν την παραπομπή τους και εφόσον τελούν σε ετήσια ή διετή αναβολή υγείας, η αναβολή αυτή παραμένει ισχυρή.

6. Σε περίπτωση αυτεπάγγελτης επανεξέτασης της σωματικής ικανότητας, εφόσον οι παραπεμπόμενοι μπορούν να μετακινηθούν για παρουσίαση στις υγειονομικές επιτροπές και δεν παρουσιάζονται, λογίζονται αυτοδικαίως ικανοί πρώτης κατηγορίας (I/1). Οι διατά-

ξεις της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου, αναφορικά με τις υποχρεώσεις των υγειονομικών επιτροπών, εφαρμόζονται και στη διαδικασία της αυτεπάγγελτης επανεξέτασης.

7. Οι αναφερόμενοι στην προηγούμενη παράγραφο θεωρούνται ικανοί πρώτης κατηγορίας (I/1) από την επόμενη ημέρα της ημερομηνίας λήξης της προθεσμίας παρουσίασης για επανεξέταση. Από την ίδια ημερομηνία θεωρείται ότι διακόπτεται και η αναβολή εκείνων που διατελούν σε αναβολή λόγω υγείας.

8. Εφόσον οι παραπεμπόμενοι, είτε αυτεπάγγελτα είτε με αίτησή τους, δεν μπορούν να μετακινηθούν για παρουσίασή τους στις υγειονομικές επιτροπές, εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις του άρθρου 37 του παρόντος νόμου.

9. Οι επανεξεταζόμενοι:

α. Εφόσον κρίνονται ακατάλληλοι για στράτευση (I/5), απαλλάσσονται από την εκπλήρωση των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων.

β. Εφόσον κρίνονται ικανοί οποιασδήποτε κατηγορίας, υπέχουν στρατιωτικές υποχρεώσεις, από την ημερομηνία έκδοσης της σχετικής γνωμάτευσης της υγειονομικής επιτροπής.

γ. Εφόσον τυγχάνουν αναβολής κατάταξης λόγω υγείας, υποχρεούνται να εκπληρώσουν τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις μετά τη λήξη της αναβολής.

Άρθρο 36**Επανεξέταση σωματικής ικανότητας ακατάλληλων για στράτευση (I/5) με αίτησή τους**

1. Είναι δυνατή η επανεξέταση με έγγραφο του αρμόδιου στρατολογικού γραφείου ακατάλληλων για στράτευση (I/5), κατόπιν αιτήσεώς τους, εφόσον έχει παρέλθει χρονικό διάστημα τουλάχιστον έξι μηνών από την κρίση τους ως ακατάλληλων.

2. Όσοι κρίθηκαν ως ακατάλληλοι επανεξετάζονται από την πλησιέστερη στον τόπο διαμονής τους επιτροπή απαλλαγών του Στρατού Ξηράς, με εξαίρεση τους διαμένοντες στο Νομό Αττικής, οι οποίοι παραπέμπονται στην υγειονομική επιτροπή του κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων, στον οποίο έχουν κατανεμηθεί.

3. Ειδικά οι κριθέντες ως ακατάλληλοι πριν από την κατανομή τους στους κλάδους των Ενόπλων Δυνάμεων, επανεξετάζονται από την πλησιέστερη του τόπου διαμονής τους επιτροπή απαλλαγών του Στρατού Ξηράς.

4. Οι επανεξεταζόμενοι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, εντάσσονται υποχρεωτικά σε κατηγορία σωματικής ικανότητας ή διατηρούν την κρίση τους ως ακατάλληλων για στράτευση (I/5).

5. Εφόσον οι παραπεμπόμενοι δεν παρουσιασθούν στις υγειονομικές επιτροπές, διατηρούν την κρίση τους ως ακατάλληλων για στράτευση (I/5).

6. Η επανεξέταση της σωματικής ικανότητας των υπαγομένων στο άρθρο αυτό γίνεται μόνο μετά από αυτοπρόσωπη παρουσίαση των παραπεμπομένων.

7. Ως προς τη διαδικασία, τις προϋποθέσεις και τις υποχρεώσεις των στρατολογικών γραφείων, των αιτούντων επανεξέταση και των υγειονομικών επιτροπών, εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 35 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 37**Αδυναμία μετακίνησης για κατάταξη στρατευσίμων, εφέδρων και ανυποτάκτων, για λόγους υγείας**

1. Για την υγειονομική εξέταση της σωματικής ικανότητας των στρατευσίμων, εφέδρων και ανυποτάκτων που αδυνατούν για λόγους υγείας να καταταγούν, μετά από πρόσκληση σε μονάδες κατάταξης, εφόσον δεν νοσηλεύονται σε νοσηλευτικά ιδρύματα της παραγράφου 1 των άρθρων 15 και 17 του νόμου αυτού, αρμόδιες κατά περίπτωση είναι οι παρακάτω επιτροπές και συμβούλια:

α. Η υγειονομική επιτροπή του φρουραρχείου για τους διαμένοντες σε δήμο ή κοινότητα της έδρας του, εφόσον σε αυτό υπηρετεί ή έχει ορισθεί για την εκτέλεση της υγειονομικής υπηρεσίας μόνιμος αξιωματικός του Υγειονομικού Σώματος (ιατρός) και απαρτίζεται από:

(1) Τον διοικητή του φρουραρχείου ή το νόμιμο αναπληρωτή του, εφόσον είναι μόνιμος αξιωματικός, ως πρόεδρο.

(2) Έναν κατώτερο αξιωματικό ή δόκιμο έφεδρο αξιωματικό ή μόνιμο υπαξιωματικό της οργανικής δύναμης του φρουραρχείου και αν δεν υπηρετεί, έναν κατώτερο αξιωματικό ή δόκιμο έφεδρο αξιωματικό ή μόνιμο υπαξιωματικό μονάδας των Ενόπλων Δυνάμεων της φρουράς, ως μέλος. Ο ορισμός του αξιωματικού ή δόκιμου έφεδρου αξιωματικού ή υπαξιωματικού που δεν ανήκει στην οργανική δύναμη του φρουραρχείου γίνεται με διαταγή του ανωτέρου διοικητή φρουράς.

(3) Τον μόνιμο αξιωματικό του Υγειονομικού Σώματος (ιατρό), εφόσον υπηρετεί στο φρουραρχείο ή έχει ορισθεί για την εκτέλεση της υγειονομικής υπηρεσίας, ως μέλος.

β. Το τοπικό συμβούλιο για όσους διαμένουν σε δήμο ή κοινότητα, όπου δεν εδρεύει φρουραρχείο, που απαρτίζεται από:

(1) Τον δήμαρχο ή τον πρόεδρο της κοινότητας ή τους νόμιμους αναπληρωτές τους, ως πρόεδρο.

(2) Έναν βαθμοφόρο της Ελληνικής Αστυνομίας με τον αναπληρωτή του, που ορίζονται από τον αστυνομικό διευθυντή του νομού, ως μέλος.

(3) Τον δημοτικό ή κοινοτικό ιατρό και εφόσον δεν υπάρχει, έναν ιατρό του πλησιέστερου κέντρου υγείας ή κρατικού νοσοκομείου του νομού που υπάγεται διοικητικά ο δήμος ή η κοινότητα, ως μέλος.

γ. Η ειδική στρατολογική επιτροπή που εδρεύει στις κατά τόπους προξενικές αρχές για τους διαμένοντες προσωρινά ή μόνιμα στο εξωτερικό και απαρτίζεται από:

(1) Τον διοικητικό προϊστάμενο της προξενικής αρχής ή το νόμιμο αναπληρωτή του, ως πρόεδρο.

(2) Έναν μόνιμο αξιωματικό του Στρατολογικού Σώματος και αν δεν υπηρετεί στο προξενείο, έναν μόνιμο αξιωματικό των Ενόπλων Δυνάμεων ή των Σωμάτων ή εφόσον οι παραπάνω ελλείπουν δύο Έλληνες πολίτες, ως μέλη.

(3) Έναν μόνιμο υπάλληλο της ελληνικής προξενικής αρχής, ως μέλος.

(4) Έναν Έλληνα ιατρό και αν δεν υπάρχει έναν αλλοδαπό ιατρό, ως μέλος.

Η ιατρική αμοιβή βαρύνει τον εξεταζόμενο.

2. Οι υγειονομικές επιτροπές και συμβούλια της προ-

ηγούμενης παραγράφου συγκροτούνται για κάθε έτος υποχρεωτικά εντός του Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους, με πράξη του διοικητή του φρουραρχείου, του δημάρχου ή του προέδρου της κοινότητας, του προϊσταμένου της οικείας προξενικής αρχής αντίστοιχα ή των νόμιμων αναπληρωτών τους και συγκαλούνται με πράξη του προέδρου μετά από αίτηση των επικαλούμενων αδυναμίας κατάταξης για λόγους υγείας, στην οποία επισυνάπτεται το σημείωμα κατάταξης για εκπλήρωση στρατιωτικών υποχρεώσεων.

3. Η εξέταση του ασθενή γίνεται κατά την ημερομηνία που υποχρεούται για κατάταξη και μέχρι πέντε ημέρες πριν από αυτή. Ειδικά προκειμένου για ασθενείς που πάσχουν από ανίατη σωματική βλάβη ή πάθηση και είναι καταφανώς ακατάλληλοι για στράτευση, η εξέταση μπορεί να γίνει και μετά τις παραπάνω προθεσμίες.

4. Τα συμβούλια και οι επιτροπές αποφαινόμενα μετά από αυτοπρόσωπη παρουσίαση των ενδιαφερομένων ή με βάση έκθεση του ιατρού που μετέχει ως μέλος, κατόπιν μετάβασής του στον τόπο διαμονής του ασθενή, εφόσον ο ασθενής αδυνατεί να προσέλθει για εξέταση και σε κάθε περίπτωση εκδίδουν αυθημερόν γνωμάτευση με την οποία πιστοποιούνται τα εξής:

α. Η πάθηση ή οι παθήσεις και αν αυτές είναι πρόσκαιρες ή ανίατες.

β. Το ιστορικό των παθήσεων και η πιθανή διάρκεια ίασης των πρόσκαιρων παθήσεων.

γ. Αν υπάρχει δυνατότητα μετακίνησης για κατάταξη χωρίς κίνδυνο επιδείνωσης της κατάστασης της υγείας του και σε καταφατική περίπτωση να επισημαίνεται ρητά στη γνωμάτευση η υποχρέωση για κατάταξη την ημερομηνία που αναγράφεται στο σημείωμα κατάταξης ή σε οποιοδήποτε άλλο έγγραφο πρόσκλησης για εκπλήρωση στρατιωτικών υποχρεώσεων.

δ. Αν υπάρχει δυνατότητα μετάβασης στην αρμόδια υγειονομική επιτροπή, μόνο για όσους διαμένουν στο εσωτερικό.

5. Για την έκδοση της γνωμάτευσης λαμβάνονται υπόψη συμβουλευτικά και τα πιστοποιητικά ή βεβαιώσεις νοσηλευτικών ιδρυμάτων ή ιδιώτη ιατρού ανάλογης ειδικότητας, που αφορούν την πάθηση του ασθενή.

6. Η γνωμάτευση με όλες τις τυχόν εξετάσεις και το σημείωμα κατάταξης αποστέλλονται ή κατατίθενται με μέριμνα του ενδιαφερομένου και με αίτησή του στο αρμόδιο στρατολογικό γραφείο σε προθεσμία πέντε ή προκειμένου για ασθενείς που διαμένουν στο εξωτερικό δεκαπέντε ημερών, από τη σύνταξή της. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής ή κατάθεσης που δεν οφείλεται σε λόγους ανώτερης βίας, η γνωμάτευση δεν λαμβάνεται υπόψη.

7. Με βάση τη γνωμάτευση των επιτροπών και των συμβουλίων της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, το αρμόδιο κατά περίπτωση στρατολογικό γραφείο ενεργεί σε προθεσμία πέντε ημερών από τη λήψη της, ως εξής:

α. Αν πρόκειται για ασθενείς που πάσχουν από ανίατη βλάβη ή πάθηση, ή η ίαση της βλάβης ή της πάθησης προβλέπεται κατά τη γνωμάτευση να διαρκέσει πάνω από τέσσερις μήνες και δεν μπορούν να παρουσιαστούν στη μονάδα κατάταξης ούτε στην αρμόδια υγειονομική επιτροπή των Ενόπλων Δυνάμεων, η αλληλογραφία

διαβιβάζεται σε αυτή, η οποία γνωματεύει χωρίς την αυτοπρόσωπη παρουσίασή τους.

β. Αν πρόκειται για ασθενείς που πάσχουν από ανίατη βλάβη ή πάθηση, ή η ίαση της βλάβης ή της πάθησής τους προβλέπεται να διαρκέσει πάνω από τέσσερις μήνες και μπορούν να παρουσιαστούν στην αρμόδια υγειονομική επιτροπή των Ενόπλων Δυνάμεων, η αλληλογραφία διαβιβάζεται στην Επιτροπή αυτή, η οποία γνωματεύει με την αυτοπρόσωπη παρουσία τους.

γ. Αν πρόκειται για ασθενείς που έχουν βλάβη ή πάθηση, της οποίας η ίαση προβλέπεται να διαρκέσει μέχρι τέσσερις μήνες, η αλληλογραφία υποβάλλεται στις αρμόδιες διοικήσεις στρατολογίας που αποφασίζουν για τη μετατόπιση ημερομηνίας κατάταξης μέχρι και τέσσερις μήνες. Στην περίπτωση αυτή, η συγκεκριμένη ημερομηνία και η μονάδα κατάταξης καθορίζονται από τα Γενικά Επιτελεία των κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων.

8. Σε περίπτωση που οι ασθενείς κρίνονται από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή ικανοί κατηγορίας πρώτης (I/1) μέχρι και τέταρτης (I/4), υποχρεούνται να καταταγούν εκτός Εκπαιδευτικής Σειράς Στρατευσίμων Οπλιτών (ΕΣΣΟ) και οπωσδήποτε εντός πενθημέρου, με σημείωμα κατάταξης, από της κοινοποιήσεως της γνωμάτευσης στο αρμόδιο στρατολογικό γραφείο. Εάν η επιτροπή αποφανθεί ότι δικαιούνται αναβολή λόγω υγείας, η αναβολή αρχίζει από την ημερομηνία που ήταν υποχρεωμένοι να καταταγούν αρχικά. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση που θα κριθούν ακατάλληλοι για στράτευση (I/5).

9. Αρμόδια για την κρίση της σωματικής ικανότητας των στρατευσίμων και των ανυποτάκτων είναι η υγειονομική επιτροπή του κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων που ανήκουν, ενώ για τους εφεδρους η πλησιέστερη στον τόπο της διαμονής τους επιτροπή απαλλαγών του Στρατού Ξηράς, με εξαίρεση τους εφεδρους που διαμένουν στο Νομό Αττικής, για τους οποίους αρμόδια είναι η υγειονομική επιτροπή του κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων στου οποίου την εφεδρεία ανήκουν. Οι προαναφερόμενες επιτροπές υποχρεούνται να εκδίδουν αυθημερόν γνωματεύσεις, οι οποίες θα πρέπει να περιέρχονται στα αρμόδια στρατολογικά γραφεία το αργότερο εντός δεκαπενθημέρου από την ημερομηνία εξέτασης των παραπεμπομένων.

10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας, Εξωτερικών, Δημόσιας Τάξης και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να καθορίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 38

Κατάταξη προτάκτων στις Ένοπλες Δυνάμεις

1. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού ΓΕΕΘΑ και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να επιτρέπεται η κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις ως προτάκτων, για εκπλήρωση των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων, Ελλήνων που έχουν ενηλικιωθεί και δεν έχουν κληθεί για κατάταξη.

2. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται η διαδικασία της πρόσκλησης και κατάταξης και κάθε αναγκαία σχετική λεπτομέρεια.

Άρθρο 39

Εθελοντική κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις

1. Σε περίοδο γενικής επιστράτευσης ή πολέμου μπορεί, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας που δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, να επιτρέπεται η εθελοντική κατάταξη, ως εθελοντών, στρατευσίμων ή εφεδρων που ανήκουν σε κλάση ή κατηγορία που δεν έχει κληθεί για κατάταξη, καθώς και ομογενών που έχουν ενηλικιωθεί και δεν έχουν υπερβεί το τεσσαρακοστό πέμπτο έτος της ηλικίας τους.

2. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία της κατάταξης, οι υποχρεώσεις των κατατασσόμενων, οι λόγοι προσωρινής και οριστικής απόλυσης, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια, αναγκαία για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Άρθρο 40

Εκπλήρωση των στρατιωτικών υποχρεώσεων

1. Η στρατιωτική υποχρέωση εκπληρώνεται αποκλειστικά στις μονάδες και υπηρεσίες του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ή Εθνικής Άμυνας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, μπορεί να επιτρέπεται η διάθεση, σε περιφερειακά ιατρεία ή κέντρα υγείας ή αγροτικά κτηνιατρεία, οπλιτών πτυχιούχων ιατρικής ή φαρμακευτικής ή κτηνιατρικής αντίστοιχα, εφόσον έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον τετράμηνη πραγματική στρατιωτική υπηρεσία. Με το ίδιο διάταγμα καθορίζονται οι λοιπές προϋποθέσεις, η διαδικασία διάθεσης, τα ειδικότερα προσόντα, οι όροι απασχόλησης και η τυχόν αμοιβή, η διαδικασία, τα δικαιολογητικά και τα κριτήρια επιλογής των παραπάνω οπλιτών, καθώς και οι προϋποθέσεις και η διαδικασία ανάκλησής τους.

2. Η πρόσθετη στρατιωτική υποχρέωση μπορεί να εξαγορασθεί ή να αρθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 43 του παρόντος νόμου.

3. Επιτρέπεται η τμηματική, τουλάχιστον κατά δίμηνο, εκπλήρωση της στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης των μόνιμων κατοίκων εξωτερικού, που κατατάσσονται με την κλάση τους ή οποτεδήποτε μετά την πρόσκληση της κλάσης τους.

4. Σε περίοδο γενικής επιστράτευσης ή πολέμου μπορεί, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, να καταργείται το δικαίωμα της τμηματικής εκπλήρωσης της στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι προϋποθέσεις, η διαδικασία, τα δικαιολογητικά και κάθε λεπτομέρεια, αναγκαία για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 41 Άδειες απουσίας

1. Σε όσους υπηρετούν στις Ένοπλες Δυνάμεις, για εκπλήρωση της στρατεύσιμης στρατιωτικής τους υποχρέωσης, χορηγούνται οι παρακάτω άδειες απουσίας:

- α. Κανονική, διάρκειας μέχρι τριάντα ημερών.
- β. Τιμητική, διάρκειας μέχρι δέκα ημερών, κατά περίπτωση, που χορηγείται για διακεκριμένες πράξεις κατά τη διάρκεια εκπλήρωσης της στρατιωτικής υπηρεσίας.
- γ. Αναρρωτική.
- δ. Αγροτική ή φοιτητική ή για αντιμετώπιση θεομηνίας, συνολικής διάρκειας μέχρι είκοσι ημερών.
- ε. Προσωπική, που χορηγείται για την αντιμετώπιση σημαντικών προσωπικών προβλημάτων ή για την εκπλήρωση σοβαρών οικογενειακών υποχρεώσεων.
- στ. Επικίνδυνης εργασίας, διάρκειας ενός μήνα κατ'έτος, εφόσον είναι χειριστές ακτινολογικών μηχανημάτων, εμφανιστές ακτινολογικών εργαστηρίων και ραδιοφυσικοί (χειριζόμενοι ραδιοϊσότοπα), εργαζόμενοι σε ακτινολογικά ή και κάθε άλλης φύσης εργαστήρια των Ενόπλων Δυνάμεων.
- ζ. Γονική, διάρκειας πέντε ημερών, για κάθε τέκνο τους που ζει.

η. Ειδική, διάρκειας μέχρι είκοσι ημερών συνολικά, εφόσον είναι γραμμένοι ως μέλη Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (Μ.Κ.Ο.) και η συμμετοχή τους σε προγράμματα αυτών των οργανώσεων για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα κρίνεται αναγκαία. Η άδεια αυτή χορηγείται από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, μετά από αιτιολογημένο και προσδιορισμένο αίτημα της Υπηρεσίας Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (Υ.Δ.Α.Σ.) και μόνον εφόσον οι ενδιαφερόμενοι το επιθυμούν.

2. Οι άδειες που προβλέπονται από τις παραπάνω υποπαραγράφους β', στ', ζ', ή και η αναρρωτική, που χορηγείται μετά από νοσηλεία για πάθηση ή βλάβη που προήλθε από την εκτέλεση της υπηρεσίας και εξαιτίας αυτής, καθώς και όλη η αναρρωτική άδεια που χορηγείται στους εφέδρους αξιωματικούς, επίκουρους αξιωματικούς και δόκιμους εφέδρους αξιωματικούς, δεν υπολογίζονται στα όρια της συνολικής διάρκειας των αδειών της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, επιτρέπεται, ανάλογα με τη διάρκεια της στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης, η μείωση των ημερών διάρκειας, η συγχώνευση ή κατάργηση κάποιας κατηγορίας αδειών, που προβλέπονται από την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, με εξαίρεση τις άδειες των υποπαραγράφων στ' και ζ' της παραγράφου αυτής, ο καθορισμός της συνολικής διάρκειας αυτών, καθώς και η χορήγηση τιμητικής άδειας, πέραν του προβλεπόμενου, από την υποπαραγραφο β' της προαναφερόμενης παραγράφου, ορίου, σε αθλητές Εθνικών-Ολυμπιακών Ομάδων ομαδικών και ατομικών αθλημάτων. Με όμοια απόφαση καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησης των αδειών της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, οι υποχρεώσεις των αδειούχων, καθώς και κάθε λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 42 Χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας

1. Υπολογίζεται ως χρόνος πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας όσων υπηρετούν στις Ένοπλες Δυνάμεις για εκπλήρωση της στρατεύσιμης στρατιωτικής τους υποχρέωσης, το χρονικό διάστημα της υπηρεσίας τους, εκτός από το χρόνο των παρακάτω ειδικών καταστάσεων:

- α. Άγνοιας ή λιποταξίας.
- β. Πειθαρχικής φυλάκισης πέραν των είκοσι ημερών, άσχετα αν αυτή εκτίθηκε ή όχι, με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του νόμου αυτού.
- γ. Προσωρινής κράτησης, εκτός αν επακολούθησε αθώωση, απαλλαγή ή οριστική παύση της δίωξης ή η δίωξη κηρύχθηκε απαράδεκτη.
- δ. Φυλάκισης ή κράτησης που επιβλήθηκε από ποινικό δικαστήριο, κατά το μέρος που έχει εκτιθεί.
- ε. Άδειας απουσίας μεγαλύτερης των ορίων του άρθρου 41 του νόμου αυτού.

2. Η ημέρα κατάταξης στις Ένοπλες Δυνάμεις υπολογίζεται ως χρόνος πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας, ενώ η ημέρα απόλυσης δεν υπολογίζεται.

3. Το χρονικό διάστημα της αιχμαλωσίας υπολογίζεται ως χρόνος πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας.

4. Όσοι οπλίτες είναι υπόχρεοι πλήρους στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης και ανήκουν στο τεχνικό προσωπικό του Τάγματος Εκκαθάρισης Ναρκοπεδίων Ξηράς (Τ.Ε.Ν.Ξ.) υπηρετούν χρόνο υπηρεσίας μειωμένο κατά το διπλάσιο του αριθμού ημερών εργασίας μέσα σε ναρκοπέδιο ή ύποπτο χώρο. Η μείωση αυτή δεν μπορεί να υπερβεί συνολικά τους έξι μήνες, αναγνωρίζεται μόνο εφόσον αυτοί δεν απέσυραν την υπεύθυνη δήλωσή τους μέσα σε ένα εξάμηνο από την έναρξη της εργασίας σε ναρκοπέδιο ή ύποπτο χώρο και αφαιρείται από την, κατά περίπτωση, στρατεύσιμη και εφεδρική στρατιωτική υποχρέωση. Το ίδιο ισχύει και για το προσωπικό των Ομάδων Υποβρυχίων Καταστροφών (Ο.Υ.Κ.) του Πολεμικού Ναυτικού το εντεταλμένο για την εξουδετέρωση εκρηκτικών μηχανημάτων, καθώς και το στρατιωτικό προσωπικό των ναρκαλιευτικών-ναρκοθηρευτικών πλοίων, όταν εκτελείται εκκαθάριση ενεργών ναρκοπεδίων ή εξουδετέρωση οποιουδήποτε τύπου εκρηκτικού μηχανήματος ή υπόπτου αντικειμένου στη θάλασσα.

5. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, καθορίζονται οι προϋποθέσεις, η διαδικασία, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η διάρκεια και ο τρόπος υπολογισμού, ως χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας, του χρόνου υπηρεσίας που διανύθηκε στην Εθνοφυλακή.

6. Ο μετά την ορκωμοσία χρόνος φοίτησης στα Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Ανώτερες Στρατιωτικές Σχολές Υπαξιωματικών των Ενόπλων Δυνάμεων, των σπουδαστών των σχολών αυτών που απομακρύνονται ή απολύονται ή αποβάλλονται εξαιτίας οποιουδήποτε λόγου, υπολογίζεται ως χρόνος πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας, ανεξάρτητα από το χρόνο κτήσης της ελληνικής ιθαγένειας.

7. Η διάταξη της προηγούμενης παραγράφου ισχύει αναλογικά και για τους απολυόμενους πριν από την πενταετία, Εθελοντές Πενταετούς Υπηρεσίας (Ε.Π.Υ.) και για τους Επαγγελματίες Οπλίτες (ΕΠ.ΟΠ.), που απολύονται πριν από την εκπλήρωση της στρατεύσιμης

στρατιωτικής τους υποχρέωσης, με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 43
Εξαγορά - Άρση πρόσθετων
στρατιωτικών υποχρεώσεων

1. Πρόσθετες στρατιωτικές υποχρεώσεις που επιβάλλονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου ή με βάση προϊσχύσασες διατάξεις, εφόσον ο ενδιαφερόμενος δεν τελεί σε ανυποταξία ή λιποταξία, μπορεί να αίρονται αν συντρέχουν οι λόγοι ανωτέρας βίας ή ανυπέρβλητων κωλυμάτων του άρθρου 70 του νόμου αυτού ή να εξαγοράζονται σύμφωνα με τις επόμενες παραγράφους του παρόντος άρθρου.

Ειδικά οι πρόσθετες στρατιωτικές υποχρεώσεις που έχουν επιβληθεί ως διοικητική κύρωση για ανυποταξία ή λιποταξία, σε περίπτωση αθώωσης ή απαλλαγής ή εξάλειψης του αξιόποινου, αίρονται αυτοδίκαια.

2. Η εξαγορά της πρόσθετης στρατιωτικής υποχρέωσης μπορεί να γίνει οποτεδήποτε μετά την επιβολή, πριν από την εκπλήρωσή της ή πριν από την ημερομηνία έκδοσης τυχόν διοικητικής απόφασης άρσης της ή πριν την κατά την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου αυτοδίκαιη άρση της.

Για τον υπολογισμό του ποσού της εξαγοράς κάθε ημέρας πρόσθετης στρατιωτικής υποχρέωσης, σε περίπτωση εκπλήρωσης μέρους ενός μήνα, λαμβάνεται υπόψη το πλήρες ποσό που εξάγεται, από τη διάρκεια του καθοριζόμενου χρηματικού ποσού για την εξαγορά κάθε μήνα, με τον αριθμό τριάντα.

Χρηματικά ποσά που καταβάλλονται αχρεωστήτως, επιστρέφονται στους ενδιαφερομένους σύμφωνα με τις κείμενες σχετικές διατάξεις.

3. Για την εξαγορά της πρόσθετης στρατιωτικής υποχρέωσης:

α. Ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει σχετική αίτηση στο αρμόδιο στρατολογικό γραφείο, είτε πριν είτε μετά την κατάταξή του στις Ένοπλες Δυνάμεις. Το στρατολογικό γραφείο εκδίδει ειδικό σημείωμα, στο οποίο καθορίζεται το απαιτούμενο για την εξαγορά χρηματικό ποσό.

β. Με βάση το παραπάνω σημείωμα ο ενδιαφερόμενος καταβάλλει το καθοριζόμενο χρηματικό ποσό σε οποιαδήποτε δημόσια οικονομική υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.) και καταθέτει το σχετικό αποδεικτικό στο αρμόδιο στρατολογικό γραφείο. Μετά την κατάθεση του αποδεικτικού καταβολής, το στρατολογικό γραφείο καταχωρεί τη σχετική μεταβολή στη στρατολογική μερίδα του ενδιαφερομένου και εφόσον αυτός υπηρετεί στις Ένοπλες Δυνάμεις, τη γνωστοποιεί στη μονάδα του.

4. Το χρηματικό ποσό της εξαγοράς κάθε μήνα πρόσθετης στρατιωτικής υποχρέωσης καθορίζεται και αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομίας και Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Τα χρηματικά ποσά, που καταβάλλονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, αποτελούν έσοδα του Δημοσίου και περιέρχονται στον Κρατικό Προϋπολογισμό.

5. Για την άρση της πρόσθετης στρατιωτικής υποχρέωσης, ακολουθείται η παρακάτω διαδικασία:

α. Ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει στο αρμόδιο στρατολογικό γραφείο αίτηση και σχετικά έγγραφα στοιχεία, εκθέτοντας αναλυτικά τους λόγους ανώτερης

βίας ή ανυπέρβλητων κωλυμάτων που επικαλείται. Τα δικαιολογητικά υποβάλλονται οποτεδήποτε μετά την επιβολή της και πριν την ημερομηνία της οριστικής απόλυσης. Για τις πρόσθετες στρατιωτικές υποχρεώσεις που έχουν επιβληθεί για λιποταξία ή ανυποταξία τα δικαιολογητικά υποβάλλονται οποτεδήποτε μετά από την έκδοση της καταδικαστικής απόφασης και πριν την ημερομηνία της οριστικής απόλυσης.

β. Το στρατολογικό γραφείο εξετάζει τους αναφερόμενους λόγους ανώτερης βίας ή ανυπέρβλητων κωλυμάτων και εισηγείται σχετικά στην προϊστάμενη του διοίκηση στρατολογίας, στην οποία υποβάλλει τη σχετική αλληλογραφία με πλήρες αντίγραφο φύλλου μητρώου του ενδιαφερομένου.

γ. Η διοίκηση στρατολογίας αποφασίζει, οριστικά και αιτιολογημένα, για την αποδοχή ή την απόρριψη της αίτησης και στη συνέχεια επιστρέφει την αλληλογραφία στο στρατολογικό γραφείο για την ενημέρωση της στρατολογικής μερίδας του ενδιαφερομένου, κοινοποιώντας παράλληλα την απόφασή της και στη μονάδα του, για την ενημέρωση των ατομικών του εγγράφων.

6. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται κάθε λεπτομέρεια, αναγκαία για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄
ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ - ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΑΠΟΛΥΣΗ ΑΠΟ
ΤΙΣ ΕΝΟΠΛΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ - ΕΦΕΔΡΕΙΑ -
ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΦΕΔΡΩΝ

Άρθρο 44

Προσωρινή απόλυση από τις Ένοπλες Δυνάμεις

1. Όσοι υπηρετούν στις Ένοπλες Δυνάμεις για εκπλήρωση των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων και δεν τις έχουν εκπληρώσει πλήρως, απολύονται προσωρινά, εφόσον συντρέχει νόμιμος προς τούτο λόγος. Αρμόδιες για την προσωρινή απόλυση είναι οι μονάδες στις οποίες οι απολυόμενοι υπηρετούν κατά το χρόνο που δημιουργούνται οι λόγοι της απόλυσής τους.

2. Οι οπλίτες οι οποίοι νοσηλεύονται σε στρατιωτικό νοσοκομείο κατά την ημερομηνία δημιουργίας των λόγων προσωρινής απόλυσης και των οποίων η μονάδα δεν εδρεύει στην ίδια πόλη, απολύονται προσωρινά από αυτό μετά την ολοκλήρωση της νοσηλείας τους.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι προϋποθέσεις, η διαδικασία της προσωρινής απόλυσης και της επανακατάταξης, οι υποχρεώσεις των απολυομένων και οι συνέπειες της μη συμμόρφωσής τους, καθώς και κάθε λεπτομέρεια, αναγκαία για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 45

Προσωρινή απόλυση από τις Ένοπλες Δυνάμεις
και επανακατάταξη σε αυτές των υποψήφιων
Βουλευτών ή Ευρωβουλευτών ή Νομαρχών
ή Δημάρχων ή Προέδρων Κοινοτήτων

1. Όσοι υπηρετούν στις Ένοπλες Δυνάμεις για εκπλήρωση των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων, εφόσον

υποβάλλουν ή αποδέχονται υποψηφιότητα για την εκλογή τους ως βουλευτών ή ευρωβουλευτών ή νομαρχών ή δημάρχων ή προέδρων κοινοτήτων, απολύονται προσωρινά από αυτές την επόμενη της ημερομηνίας επίδοσης της πρότασης υποψηφιότητας στον πρόεδρο του αρμόδιου δικαστηρίου και αναβάλλεται η εκπλήρωση των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων.

2. Για τη διάρκεια και τη διακοπή της αναβολής ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 28 του παρόντος νόμου.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι προϋποθέσεις, η διαδικασία της προσωρινής απόλυσης και της επανακατάταξης, οι υποχρεώσεις των απολυομένων και οι συνέπειες της μη συμμόρφωσής τους, καθώς και κάθε λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 46

Προσωρινή απόλυση από τις Ένοπλες Δυνάμεις και επανακατάταξη σε αυτές των οπλιτών, των εφέδρων οπλιτών και των δοκίμων ή εφέδρων ή επίκουρων αξιωματικών που απολύονται υπό όρο από σωφρονιστικά καταστήματα και στρατιωτικές φυλακές

1. Οι οπλίτες, οι εφέδροι οπλίτες, οι δόκιμοι εφέδροι αξιωματικοί, οι επίκουροι αξιωματικοί και οι εφέδροι αξιωματικοί, που κρατούνται σε σωφρονιστικά καταστήματα και στρατιωτικές φυλακές, όταν αποφυλακίζονται από αυτές υπό όρο, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Ποινικού Κώδικα, απολύονται προσωρινά από τις τάξεις των Ενόπλων Δυνάμεων από την ημερομηνία της υπό όρο απόλυσης από τα σωφρονιστικά καταστήματα και τις στρατιωτικές φυλακές και αναβάλλεται η εκπλήρωση των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων.

2. Η αναβολή από τις προσκλήσεις για κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις των παραπάνω αρχίζει την ημερομηνία της προσωρινής απόλυσης και διαρκεί όσο και το χρονικό διάστημα δοκιμασίας, διακόπτεται δε σε περίπτωση άρσης της υπό όρο απόλυσης ή διακοπής της για οποιονδήποτε λόγο.

3. Όσοι απολύονται προσωρινά και αναβάλλεται η κατάταξή τους στις Ένοπλες Δυνάμεις, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, στερούνται του δικαιώματος να τύχουν αναβολής κατάταξης στις Ένοπλες Δυνάμεις για οποιονδήποτε λόγο, εκτός εάν εμπίπτουν σε κάποια από τις περιπτώσεις των άρθρων 14, 15, 16 και 17 του παρόντος νόμου.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι προϋποθέσεις, η διαδικασία της προσωρινής απόλυσης και επανακατάταξης, οι υποχρεώσεις των απολυομένων και οι συνέπειες της μη συμμόρφωσής τους, καθώς και κάθε λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 47

Προσωρινή απόλυση από τις Ένοπλες Δυνάμεις των σπουδαστών στρατιωτικών σχολών

Οι σπουδαστές των Ανώτατων Στρατιωτικών Εκπαι-

δευτικών Ιδρυμάτων, των Ανωτέρων Στρατιωτικών Σχολών Υπαξιωματικών των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σχολών της Αστυνομικής Ακαδημίας, διαγραφόμενοι από τις σχολές αυτές για λόγους υγείας ή υγειονομικής ακαταλληλότητας ή πτητικής ανεπάρκειας, κατ'εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 6 παράγραφος 9 του ν.3027/2002 (ΦΕΚ 152 Α'/28.6.2002), εγγράφονται για το ίδιο ακαδημαϊκό έτος στο πρώτο έτος σπουδών της Σχολής ή Τμήματος επόμενης προτίμησής τους στο μηχανογραφικό δελτίο του έτους εισαγωγής τους στη Σχολή από την οποία διαγράφονται. Η εγγραφή γίνεται μόνον αν είχαν συγκεντρώσει βαθμολογία ίση ή μεγαλύτερη με αυτή του τελευταίου υποψηφίου που έχει εισαχθεί στη συγκεκριμένη Σχολή ή Τμήμα το ίδιο ακαδημαϊκό έτος. Όσοι μαθητές των Σχολών αυτών διαγράφονται για τους παραπάνω λόγους μετά τις 15 Νοεμβρίου, εγγράφονται το επόμενο ακαδημαϊκό έτος με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, η οποία εκδίδεται ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου που υποβάλλεται το πρώτο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου του επόμενου έτους από αυτό της διαγραφής του και συνοδεύεται απαραίτητα από αντίγραφο της απόφασης διαγραφής του αρμόδιου κατά περίπτωση οργάνου ή επιτροπής. Οι σπουδαστές της Στρατιωτικής Σχολής Αξιωματικών Σωμάτων (Σ.Σ.Α.Σ.) συνεχίζουν τη φοίτησή τους στο αντίστοιχο έτος σπουδών της οικείας Σχολής ή Τμήματος του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Οι διαγραφόμενοι σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου απολύονται σε κάθε περίπτωση και τους παρέχεται δικαίωμα λήψης αναβολής κατάταξης, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά.

Άρθρο 48

Οριστική απόλυση από τις Ένοπλες Δυνάμεις

1. Όσοι υπηρετούν στις Ένοπλες Δυνάμεις για εκπλήρωση των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων απολύονται οριστικά, μετά την εκπλήρωση, κατά σειρά, της προβλεπόμενης κατά περίπτωση στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης, της εφεδρικής υποχρέωσης, του χρόνου που δεν υπολογίζεται ως πραγματική στρατιωτική υπηρεσία και των τυχόν πρόσθετων στρατιωτικών υποχρεώσεων. Αρμόδιες για την οριστική απόλυση είναι οι μονάδες στις οποίες οι απολυόμενοι υπηρετούν κατά το χρόνο που συμπληρώνουν τις στρατιωτικές υποχρεώσεις.

2. Ειδικά, όσοι κατά το χρόνο που συμπληρώνουν τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις υπηρετούν σε μονάδες ή υπηρεσίες του εξωτερικού απολύονται εντός τριών (3) ημερών από τον επαναπατρισμό τους.

3. Οι νοσηλεύόμενοι σε στρατιωτικά νοσοκομεία κατά το χρόνο συμπλήρωσης των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων απολύονται μετά την ολοκλήρωση της νοσηλείας τους, ως εξής:

α. Από τις μονάδες τους, αν αυτές εδρεύουν στην ίδια πόλη.

β. Από τα στρατιωτικά νοσοκομεία, αν οι μονάδες τους εδρεύουν σε άλλη πόλη ή η νοσηλεία τους οφείλεται σε ψυχικά νοσήματα.

4. Όσοι έχουν απολυθεί προσωρινά και υπάγονται, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο, σε κατηγορία στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης, τη χρονι-

κή διάρκεια της οποίας έχουν εκπληρώσει μετά την υπαγωγή τους σε αυτή, καθώς επίσης και μετά την εξαγορά ή την άρση τυχόν πρόσθετης στρατιωτικής υποχρέωσης, δεν υποχρεούνται σε κατάταξη ή επανακατάταξη. Η προσωρινή τους απόλυση καθίσταται οριστική, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των διατάξεων του παρόντος άρθρου. Κατ' εξαίρεση οι ανυπότακτοι και οι λιποτάκτες υπάγονται στις διατάξεις της παραγράφου αυτής, μετά τη διακοπή του αδικήματος.

5. Για όσους μεταφέρονται στους υπόχρεους μειωμένης στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης και έχουν υπηρετήσει μεγαλύτερο χρόνο από την υποχρέωσή τους, ο επιπλέον χρόνος καλύπτει χρόνο τυχόν πρόσθετης στρατιωτικής υποχρέωσης, καθώς και χρόνο, ο οποίος δεν υπολογίζεται ως χρόνος πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας.

6. Όσοι απολύονται εσφαλμένα πριν από τη συμπλήρωση των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων θεωρούνται ότι τις έχουν εκπληρώσει εφόσον το υπόλοιπο των υποχρεώσεών τους δεν υπερβαίνει τις είκοσι (20) ημέρες. Αρμόδιοι για την τακτοποίησή τους είναι οι διευθυντές των στρατολογικών γραφείων. Εάν το υπόλοιπο των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων υπερβαίνει τις είκοσι (20) ημέρες, οι απολυθέντες υποχρεούνται σε επανακατάταξη στη μονάδα από την οποία απολύθηκαν εσφαλμένα, για τη συμπλήρωση των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων, εντός δέκα (10) ημερών από τη σχετική πρόσκλησή τους. Οι μη κατατασσόμενοι κηρύσσονται ανυπότακτοι.

7. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, είναι δυνατόν να καθορίζεται κάθε λεπτομέρεια, αναγκαία για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 49

Στρατιωτικές υποχρεώσεις εφέδρων

1. Στην εφεδρεία των Ενόπλων Δυνάμεων εγγράφονται, εφόσον δεν έχουν υπερβεί το τεσσαρακοστό πέμπτο έτος της ηλικίας τους, οι οπλίτες και οι εφέδροι οπλίτες που απολύονται από τις Ένοπλες Δυνάμεις, καθώς και οι αστυφύλακες και αρχιφύλακες της Ελληνικής Αστυνομίας και αντίστοιχα των υπολοίπων Σωμάτων, που έχουν εκπληρώσει τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις, σύμφωνα με τις ειδικές για αυτούς διατάξεις και δεν έχουν εγγραφεί στην εφεδρεία Σώματος.

2. Απαλλάσσονται από την υποχρέωση εκπλήρωσης εφεδρικής στρατιωτικής υποχρέωσης οι αναφερόμενοι στις υποπαραγράφους α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του νόμου αυτού. Αυτοί δεν εγγράφονται στην εφεδρεία των Ενόπλων Δυνάμεων και εφόσον έχουν εγγραφεί, διαγράφονται.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται:

α. Οι προϋποθέσεις και η διαδικασία εγγραφής και διαγραφής από την εφεδρεία.

β. Η διαδικασία κατανομής των εφέδρων στους κλάδους των Ενόπλων Δυνάμεων.

γ. Οι προϋποθέσεις και η διαδικασία μεταφοράς από την εφεδρεία κλάδου στην εφεδρεία άλλου κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων.

δ. Οι υποχρεώσεις των εφέδρων και οι συνέπειες της μη συμμόρφωσής τους.

ε. Ο τρόπος και η διαδικασία πρόσκλησης των εφέδρων για εκτέλεση στρατιωτικής υπηρεσίας.

στ. Οι εξαιρούμενοι από την πρόσκληση για κατάταξη εφέδροι.

ζ. Η διαδικασία και ο τρόπος κατάταξης των εφέδρων.

η. Η διάρκεια της εφεδρικής υποχρέωσης και η διαδικασία απόλυσης από τις Ένοπλες Δυνάμεις των οπλιτών από την εφεδρεία.

θ. Οι άδειες που χορηγούνται στους εφέδρους και ο χρόνος που δεν λογίζεται ως χρόνος πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας.

ι. Κάθε λεπτομέρεια, αναγκαία για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

4. Οι εφέδροι εγγράφονται στην εφεδρεία του κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων, στον οποίο εκπλήρωσαν τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις. Οι απομακρυνόμενοι ή αποβαλλόμενοι ή αποβαλλόμενοι μαθητές της Στρατιωτικής Σχολής Αξιωματικών Σωμάτων (Σ.Σ.Α.Σ.) και της Σχολής Αξιωματικών Νοσηλευτικής (Σ.Α.Ν.), μετά την εκπλήρωση των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων, εγγράφονται στην εφεδρεία του Στρατού Ξηράς.

5. Οι εφέδροι που κατατάσσονται ως Επαγγελματίες Οπλίτες, εγγράφονται στην εφεδρεία του κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων, στον οποίο υπηρέτησαν ως Επαγγελματίες Οπλίτες, εφόσον η διάρκεια της διανυθείσας υπηρεσίας τους είναι τουλάχιστον ίση με την πραγματική στρατιωτική υπηρεσία που καθορίζεται κάθε φορά, για την απόλυση των οπλιτών πλήρους στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης του κλάδου αυτού.

6. Οι εφέδροι που αρνούνται να παραλάβουν οποιοδήποτε στρατιωτικό έγγραφο διώκονται κατά τις διατάξεις του άρθρου 458 του Ποινικού Κώδικα.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εθνικής Άμυνας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να επιβάλλεται χρηματικό πρόστιμο σε εφέδρους για τη μη τήρηση των υποχρεώσεών τους.

Άρθρο 50

Εφεδρεία οπλιτών Σωμάτων

1. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία μεταφοράς εφέδρων από την εφεδρεία των Ενόπλων Δυνάμεων στην εφεδρεία των Σωμάτων.

2. Οι μεταφερόμενοι σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο εφέδροι διέπονται από τις ειδικές διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά για την εφεδρεία των Σωμάτων αυτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄ ΑΝΥΠΟΤΑΚΤΟΙ - ΛΙΠΟΤΑΚΤΕΣ

Άρθρο 51 Ανυπότακτοι

1. Ανυπότακτοι κηρύσσονται όσοι, μετά από γενική ή ειδική πρόσκληση για κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις, δεν κατατάσσονται στις ορισμένες ημερομηνίες ή προθεσμίες στις μονάδες κατάταξης.

2. Η ανυποταξία αρχίζει από την επόμενη της οριζόμενης ημέρας κατάταξης ή, εφόσον ορίζεται προθεσμία κατάταξης, από την επόμενη της τελευταίας ημέρας. Δεν εφαρμόζονται στην προκειμένη περίπτωση οι περι προθεσμιών διατάξεις του Αστικού Κώδικα.

3. Η ανυποταξία διακόπτεται:

α. Με τη συμπλήρωση του τεσσαρακοστού πέμπτου έτους της ηλικίας του ανυπότακτου.

β. Με την κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις.

γ. Με τη σύλληψη για την ανυποταξία.

δ. Με την παρουσίαση του ανυπότακτου σε στρατιωτική δικαστική αρχή ή στο στρατολογικό γραφείο για τη διακοπή της ανυποταξίας του.

ε. Με την κρίση του ανυπότακτου, από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή των Ενόπλων Δυνάμεων, ως ακατάλληλος για στράτευση (1/5) ή με τη χορήγηση αναβολής κατάταξης για λόγους υγείας.

4. Η ανυποταξία, ανάλογα με την κατάσταση στην οποία διατελεί η Χώρα κατά την ημερομηνία έναρξής της, διακρίνεται σε ανυποταξία ειρήνης, μερικής ή γενικής επιστράτευσης και πολέμου, ανάλογα δε με τον τόπο διαμονής του ανυπότακτου κατά την έναρξη της ανυποταξίας, σε εσωτερικού και εξωτερικού. Σε κάθε περίπτωση που η Χώρα μεταπέσει σε διαφορετική κατάσταση από εκείνη στην οποία τελούσε κατά την ημερομηνία έναρξης του αδικήματος, μεταβάλλεται και ο νομικός χαρακτηρισμός τούτου. Οι ανυπότακτοι εξωτερικού ή εσωτερικού μεταπίπτουν στην κατηγορία του ανυπότακτου εσωτερικού ή εξωτερικού αντίστοιχα εφόσον μεταβληθεί ο τόπος της διαμονής τους.

5. Στους ανυπότακτους επιβάλλονται οι προβλεπόμενες από το Στρατιωτικό Ποινικό Κώδικα ποινικές κυρώσεις, πρόσθετη στρατιωτική υποχρέωση έξι (6) μηνών, καθώς και οι στερήσεις και απαγορεύσεις που προβλέπονται από τα άρθρα 53 και 54 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 52 Λιποτάκτες

1. Λιποτάκτες κηρύσσονται οι οπλίτες οποιασδήποτε κατηγορίας, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα.

2. Η λιποταξία διακόπτεται:

α. Με τη συμπλήρωση του τεσσαρακοστού πέμπτου έτους της ηλικίας του λιποτάκτη.

β. Με την επανεγγραφή του λιποτάκτη στη μονάδα του ή την παρουσίασή του σε φρουραρχείο.

γ. Με τη σύλληψή του για τη λιποταξία.

δ. Με την παρουσίαση του λιποτάκτη στην αρμόδια στρατιωτική δικαστική αρχή για τη λιποταξία του.

3. Στους λιποτάκτες επιβάλλονται οι οριζόμενες από το Στρατιωτικό Ποινικό Κώδικα κατά περίπτωση ποινικές κυρώσεις, πρόσθετη στρατιωτική υποχρέωση ίση με το χρόνο της λιποταξίας και μέχρι έξι (6) μήνες,

καθώς και οι στερήσεις και απαγορεύσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις των άρθρων 53 και 54 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 53

Στερήσεις ανυποτάκτων και λιποτακτών

1. Όσοι διατελούν σε ανυποταξία, μετά τη διακοπή της, υποχρεούνται να κατατάσσονται στις Ένοπλες Δυνάμεις αποκλειστικά και μόνο στον κλάδο που έχουν κατανεμηθεί. Σε αυτούς δεν χορηγείται η αναβολή των άρθρων 18, 19, 20, 21, 23, 28 και 29 του παρόντος νόμου, για λόγους που απέκτησαν από την έναρξη της ανυποταξίας τους και μέχρι και την ημερομηνία που υποχρεούνται για κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις.

2. Στους ανυπότακτους δεν χορηγούνται πιστοποιητικά στρατολογικής κατάστασης, μέχρι την κατάταξή τους στις Ένοπλες Δυνάμεις.

3. Όσοι καταδικάζονται αμετάκλητα για ανυποταξία ή λιποταξία δεν μπορούν να εκλέγουν ή να εκλέγονται στις εκλογές για ανάδειξη βουλευτών και ευρωβουλευτών, καθώς και στις νομαρχιακές, δημοτικές και κοινοτικές εκλογές.

4. Η αμετάκλητη καταδίκη για τα ίδια εγκλήματα επιφέρει στέρηση του δικαιώματος άσκησης επαγγέλματος, που προϋποθέτει ειδική άδεια της αρχής, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

5. Άδειες που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο και προηγήθηκαν της καταδίκης θεωρούνται άκυρες και ανακαλούνται από την ημερομηνία που η καταδίκη έγινε αμετάκλητη.

6. Για τους ανυπότακτους και τους λιποτάκτες ισχύουν επίσης οι στερήσεις διορισμού που προβλέπονται κάθε φορά από τις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα, οι οποίες εφαρμόζονται για τις προσλήψεις στο δημόσιο τομέα.

7. Οι στερήσεις των προηγούμενων παραγράφων παύουν να ισχύουν, ανεξάρτητα από την ημερομηνία της αμετάκλητης καταδίκης, εφόσον συντρέχουν αθροιστικά οι εξής προϋποθέσεις:

α. Εκπληρωθούν όλες οι στρατιωτικές υποχρεώσεις ή οι ενδιαφερόμενοι απαλλαγούν νόμιμα από αυτές ή συμπληρωθεί το τεσσαρακοστό πέμπτο έτος της ηλικίας τους.

β. Εκτιθεί η ποινή που τους επιβλήθηκε.

Άρθρο 54 Αποδημία

1. Στους ανυπότακτους και λιποτάκτες απαγορεύεται:

α. Η αποδημία σε χώρα του εξωτερικού ή η ναυτολόγηση σε πλοία γραμμής εξωτερικού.

β. Η χορήγηση ή θεώρηση διαβατηρίων με εξαίρεση τους ανυπότακτους εξωτερικού που διαμένουν σε χώρα του εξωτερικού.

Η εξαίρεση αυτής της υποπαραγράφου ισχύει και για τους ανυπότακτους εξωτερικού κατά τα χρονικά διαστήματα παραμονής τους στην Ελλάδα, κατ' εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου αυτού.

2. Προς τη διαδικασία, τα δικαιολογητικά, τη διάρκεια ισχύος των διαβατηρίων και τις υπηρεσίες έκδοσης ή θεώρησής τους, έχουν εφαρμογή οι ειδικές περί διαβατηρίων διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

3. Σε περίοδο γενικής επιστράτευσης ή πολέμου, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να απαγορεύεται η αποδημία και η ναυτολόγηση σε πλοία γραμμής εξωτερικού στρατευσίμων και εφέδρων.

4. Κατ' εξαίρεση, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, είναι δυνατόν, για περιορισμένο χρονικό διάστημα, το οποίο δεν θα μπορεί να υπερβαίνει τις σαράντα (40) ημέρες, να απαλλάσσονται από τον έλεγχο της στρατολογικής τους κατάστασης οι Έλληνες του εξωτερικού, πλην των λιποτακτών, που έρχονται στην Ελλάδα για να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα κατά τις βουλευτικές εκλογές, τις εκλογές τοπικής αυτοδιοίκησης και τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η ποινική δίωξη των κατά τα ανωτέρω απαλασσομένων και διατελούντων σε ανυποταξία αναστέλλεται για όσο χρονικό διάστημα ισχύει η απαλλαγή αυτή.

5. Ομοίως, επιτρέπεται η είσοδος και η παραμονή στην Ελλάδα, χωρίς έλεγχο της στρατολογικής κατάστασης, για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τριάντα (30) ημέρες, συνολικά ή τμηματικά, κατ' έτος, ανυποτάκτων του εξωτερικού. Το χρονικό διάστημα του ανωτέρω εδαφίου μπορεί να ανανεώνεται μέχρι τη συμπλήρωση τριών (3) μηνών συνολικά, αποκλειστικά σε περιπτώσεις που η είσοδος και παραμονή στην Ελλάδα επιβάλλεται για λόγους προσωπικής ασφάλειας, εξαιτίας σοβαρών, πασίδηλων γεγονότων, που συμβαίνουν στις χώρες διαμονής τους, όπως εξεγέρσεις, πόλεμοι ή θεομηνίες. Η διαδικασία, οι λοιπές προϋποθέσεις, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, καθώς και οι λεπτομέρειες για την υπαγωγή στις διατάξεις της παραγράφου αυτής καθορίζονται, εφόσον απαιτηθεί, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού εφαρμόζεται και στην προκειμένη περίπτωση.

6. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, είναι δυνατόν, σε περίοδο επιστράτευσης ή πολέμου να αναστέλλεται η εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ' ΡΥΘΜΙΣΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ

Άρθρο 55

Προερχόμενοι από χώρες του τέως Ανατολικού Συνασπισμού ή την Τουρκία

1. Οι ομογενείς, οι οποίοι διακόπτουν τη μόνιμη κατοικία τους σε χώρα του τέως Ανατολικού Συνασπισμού ή την Τουρκία και έρχονται στην Ελλάδα απευθείας ή μέσω άλλης χώρας, δικαιούνται:

α. Αναβολή από την κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του έτους που προκύπτει, αν στην ημερομηνία εγγραφής σε μητρώο αρρένων προστεθούν τρία (3) έτη. Η αναβολή αυτή διακόπτεται με αίτηση του δικαιούχου.

β. Μεταφορά στους υπόχρεους μειωμένης θητείας εξαμήνης διάρκειας, εφόσον καταταγούν στις Ένοπλες Δυνάμεις εντός πενταετίας από την εγγραφή τους σε μητρώο αρρένων. Αυτοί απολύονται οριστικά, μετά συμπλήρωση πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας τριών (3) μηνών, εφόσον το επιθυμούν.

γ. Απαλλαγή από την υποχρέωση στράτευσης, εφόσον η εγγραφή τους σε μητρώο αρρένων πραγματοποιείται ή πραγματοποιήθηκε, μετά τη συμπλήρωση του τριακοστού πέμπτου έτους της ηλικίας τους. Όσοι από αυτούς υπηρετούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, απολύονται από τις Ένοπλες Δυνάμεις, εφόσον το επιθυμούν.

2. Ειδικά οι ομογενείς οι οποίοι έχουν διακόψει τη μόνιμη κατοικία τους σε χώρα του τέως Ανατολικού Συνασπισμού ή την Τουρκία και έχουν έλθει στην Ελλάδα απευθείας ή μέσω άλλης χώρας, εφόσον κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου αυτού έχουν συμπληρώσει το τριακοστό πέμπτο έτος της ηλικίας τους, απαλλάσσονται από την υποχρέωση στράτευσης.

3. Όσοι υπαχθούν στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου αυτού εξαιρούνται από την πρόσκληση ή τις προσκλήσεις για τις οποίες, ενδεχομένως, κηρύχθηκαν ανυπότακτοι. Το αξιόποινο της ανυποταξίας τους εξαιρείται με παραγραφή και αίρονται όλες οι σχετικές συνέπειες. Οι δικογραφίες για τις ανυποταξίες τίθενται στο αρχείο με πράξη του εισαγγελέα του αρμόδιου στρατιωτικού δικαστηρίου.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι χώρες προέλευσης, η διαδικασία, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και οι προθεσμίες υποβολής τους, οι κυρώσεις που επιβάλλονται για τυχόν εκπρόθεσμη υποβολή τους, οι υποχρεώσεις των ενδιαφερομένων και κάθε λεπτομέρεια, αναγκαία για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, είναι δυνατόν σε περίοδο γενικής επιστράτευσης ή πολέμου να αναστέλλεται η εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 56

Αναγνώριση χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας σε Ένοπλες Δυνάμεις συμμαχικού κράτους ή κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Ο χρόνος κατά τον οποίο Έλληνες υπηρέτησαν οποτεδήποτε ενόπλιως με στρατιωτική ιδιότητα σε τακτικές ένοπλες δυνάμεις συμμαχικού κράτους ή κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αναγνωρίζεται προς κάλυψη της στρατεύσιμης στρατιωτικής τους υποχρέωσης και των τυχόν πρόσθετων στρατιωτικών υποχρεώσεων που υπέχουν.

2. Ο αναγνωριζόμενος χρόνος δεν μπορεί να υπερβαίνει τη στρατεύσιμη στρατιωτική υποχρέωση και τις τυχόν πρόσθετες στρατιωτικές υποχρεώσεις, που υπέχουν οι ενδιαφερόμενοι.

3. Όσοι δεν καλύπτουν εξ ολοκλήρου τις ανωτέρω υποχρεώσεις μπορούν να εξαγοράσουν το υπόλοιπο αυτών, μετά προηγούμενη αναγνώριση τριών (3) τουλάχιστον μηνών ένοπλης υπηρεσίας σε τακτικές ένοπλες δυνάμεις συμμαχικού κράτους ή κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι διατάξεις του άρθρου 43 του

παρόντος νόμου εφαρμόζονται και στην προκειμένη περίπτωση.

4. Όσοι διατελούν ή διετέλεσαν οποτεδήποτε σε ανυποταξία από την ημερομηνία αναγνώρισης της ένοπλης υπηρεσίας τους στις τακτικές ένοπλες δυνάμεις συμμαχικού κράτους ή κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εξαιρούνται από την πρόσκληση ή τις προσκλήσεις για τις οποίες κηρύχθηκαν ανυπότακτοι. Το αξιόποινο της ανυποταξίας τους εξαλείφεται με παραγραφή και αίρονται όλες οι σχετικές συνέπειες. Οι δικογραφίες για τις ανυποταξίες τίθενται στο αρχείο με πράξη του εισαγγελέα του αρμόδιου στρατιωτικού δικαστηρίου.

5. Στις διατάξεις του άρθρου αυτού υπάγονται και όσοι έχουν υπηρετήσει ενόπλως σε τακτικές ένοπλες δυνάμεις συμμαχικού κράτους ή κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πριν από την απόκτηση της Ελληνικής Ιθαγένειας.

6. Όσοι διατελούν σε λιποταξία υπάγονται ομοίως στις διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου αυτού μετά τη διακοπή της, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν.

7. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία υπαγωγής, η προθεσμία εξαγοράς, καθώς και κάθε λεπτομέρεια, αναγκαία για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομίας και Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται το χρηματικό ποσό για την εξαγορά κάθε μήνα στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης.

Άρθρο 57

Ρύθμιση στρατιωτικών υποχρεώσεων στρατευσίμων, ανυποτάκτων και οπλιτών που έχουν συμπληρώσει το τριακοστό πέμπτο έτος της ηλικίας τους

1. Όσοι συμπληρώνουν το τριακοστό πέμπτο έτος της ηλικίας τους μπορούν να εξαγοράσουν το υπόλοιπο των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων, εφόσον έχουν καταταγεί ή θα καταταγούν στις Ένοπλες Δυνάμεις και αφού προηγουμένως εκπληρώσουν ενόπλως στρατεύσιμη στρατιωτική υποχρέωση τουλάχιστον ενός (1) μήνα.

2. Το χρηματικό ποσό που καταβάλλεται για εξαγορά κάθε μήνα στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης, η αναπροσαρμογή του, ο τρόπος, η διαδικασία και οι προθεσμίες καταβολής καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εθνικής Άμυνας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Κατά τον αρχικό καθορισμό του δεν μπορεί να είναι μικρότερο των καταβαλλόμενων, κατά την ημερομηνία έκδοσης της παραπάνω απόφασης, καθαρών μηνιαίων αποδοχών του νεοκατατασσόμενου Επαγγελματία Οπλίτη (ΕΠ.ΟΠ.). Τα χρηματικά ποσά, που καταβάλλονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, αποτελούν έσοδα του Δημοσίου και περιέρχονται στον Κρατικό Προϋπολογισμό.

3. Όσοι διατελούν σε λιποταξία υπάγονται στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού μετά τη διακοπή της, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

4. Όσοι από τους αναφερομένους στην παράγραφο

1 του παρόντος άρθρου διετέλεσαν οποτεδήποτε ή διατελούν σε ανυποταξία, με την κατάταξή τους στις Ένοπλες Δυνάμεις εξαιρούνται από την πρόσκληση ή τις προσκλήσεις για τις οποίες κηρύχθηκαν ανυπότακτοι.

5. Το αξιόποινο της ανυποταξίας των παραπάνω εξαλείφεται με παραγραφή και αίρονται όλες οι σχετικές συνέπειες. Οι δικογραφίες για τις ανυποταξίες τίθενται στο αρχείο με πράξεις του εισαγγελέα του αρμόδιου στρατιωτικού δικαστηρίου.

6. Στις διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν υπάγονται όσοι είτε με τη χρήση πλαστών δικαιολογητικών είτε με οποιονδήποτε άλλον τρόπο προκάλεσαν ή προκαλούν την έκδοση παράνομων διοικητικών πράξεων, προκειμένου να παρατείνουν την παραμονή τους εκτός των τάξεων των Ενόπλων Δυνάμεων ή να αποφύγουν την υποχρέωση στράτευσής τους.

7. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται το ακριβές χρονικό διάστημα της στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης που πρέπει να εκπληρώσουν οι ενδιαφερόμενοι, ο τρόπος και η διαδικασία κατάταξης και στρατολογικής τακτοποίησης των αναφερομένων στις προηγούμενες παραγράφους, οι προϋποθέσεις, οι διαδικασίες και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την υπαγωγή στις διατάξεις του άρθρου αυτού, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του.

8. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, σε περίοδο επιστράτευσης, πολέμου ή έκτακτης ανάγκης σε περίοδο ειρήνης, είναι δυνατόν να αναστέλλεται η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

Άρθρο 58

Ρύθμιση στρατιωτικών υποχρεώσεων τέκνων ή αδελφών προσώπων που απεβίωσαν κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας τους στις Ένοπλες Δυνάμεις ή στα Σώματα ή απεβίωσαν ή τραυματίστηκαν εξαιτίας τρομοκρατικής ενέργειας

1. Ο μόνος ή ο μεγαλύτερος γιος ή αδελφός προσώπου που απεβίωσε κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας του, με οποιαδήποτε ιδιότητα, στις Ένοπλες Δυνάμεις ή στα Σώματα και εξαιτίας αυτής ή απεβίωσε ή τραυματίστηκε εξαιτίας τρομοκρατικής ενέργειας, απολύεται οριστικά από τις Ένοπλες Δυνάμεις μετά τη συμπλήρωση χρόνου πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας τουλάχιστον τριών (3) μηνών, εφόσον το επιθυμεί.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται η διάρκεια της στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης, η διαδικασία, τα δικαιολογητικά, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

3. Όσοι διατελούν σε ανυποταξία ή λιποταξία υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου αυτού, μετά τη διακοπή του αδικήματος.

4. Οι ανυπότακτοι με την υπαγωγή τους στις διατάξεις του άρθρου αυτού εξαιρούνται από την πρόσκληση ή τις προσκλήσεις για τις οποίες κηρύχθηκαν ανυπότακτοι, εξαλείφεται το αξιόποινο του αδικήματος με

παραγραφή, αίρονται οι ποινικές συνέπειες της ανυποταξίας και με πράξη του εισαγγελέα του αρμόδιου στρατιωτικού δικαστηρίου τίθενται στο αρχείο οι διογραφίες.

5. Όσοι αποκτούν τους λόγους κατά τη διάρκεια της νόμιμης εκτός των Ενόπλων Δυνάμεων παραμονής τους και έχουν συμπληρώσει την πραγματική στρατιωτική υπηρεσία που καθορίζεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, μετά την άρση ή την εξαγορά της τυχόν πρόσθετης στρατιωτικής υποχρέωσης, δεν υποχρεούνται σε κατάταξη ή επανακατάταξη και με την υπαγωγή τους εντάσσονται στην εφεδρεία των Ενόπλων Δυνάμεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄ ΔΟΠΛΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΩΝ ΑΝΤΙΡΡΗΣΙΩΝ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ

Άρθρο 59

Γενικές διατάξεις και ορισμοί

1. Όσοι για λόγους συνείδησης αρνούνται να εκπληρώσουν τη στρατεύσιμη στρατιωτική τους υποχρέωση, επικαλούμενοι τις θρησκευτικές ή ιδεολογικές τους πεποιθήσεις, μπορεί να αναγνωρίζονται ως αντιρρησίες συνείδησης, σύμφωνα με τις διατάξεις των επόμενων άρθρων.

2. Οι λόγοι συνείδησης που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο πρέπει να απορρέουν από μία γενική αντίληψη για τη ζωή, βασισμένη σε συνειδητές θρησκευτικές, φιλοσοφικές ή ηθικές πεποιθήσεις, που εφαρμόζονται από το άτομο अपαράβατα και εκδηλώνονται με τήρηση ανάλογης συμπεριφοράς.

3. Δεν χαρακτηρίζονται ως αντιρρησίες συνείδησης και δεν υπάγονται στις σχετικές διατάξεις:

α. Όσοι έχουν υπηρετήσει ενόπλως για οσοδήποτε χρονικό διάστημα στις Ελληνικές ή ξένες ένοπλες δυνάμεις ή στα Σώματα Ασφαλείας.

β. Όσοι έχουν λάβει άδεια οπλοφορίας ή έχουν ζητήσει να τους χορηγηθεί τέτοια άδεια, καθώς και όσοι συμμετέχουν σε μεμονωμένες ή συλλογικές δραστηριότητες σκοπευτικών αγώνων, κυνηγιού ή παρόμοιων εκδηλώσεων, οι οποίες έχουν άμεση σχέση με τη χρήση όπλων.

γ. Όσοι έχουν καταδικαστεί ή εκκρεμεί σε βάρος τους ποινική δίωξη για έγκλημα που έχει σχέση με χρήση όπλων, πυρομαχικών ή παράνομης βίας.

4. Οι αντιρρησίες συνείδησης καλούνται να προσφέρουν είτε άοπλη στρατιωτική υποχρέωση είτε εναλλακτική υπηρεσία, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού.

Άρθρο 60

Διάρκεια της άοπλης στρατιωτικής υποχρέωσης ή της εναλλακτικής υπηρεσίας των αντιρρησιών συνείδησης

1. Οι αναγνωριζόμενοι ως αντιρρησίες συνείδησης υποχρεούνται να εκπληρώσουν άοπλη στρατεύσιμη στρατιωτική υποχρέωση ή εναλλακτική υπηρεσία, ίση με εκείνη που θα εκπλήρωναν εάν υπηρετούσαν ενόπλως, προσαυξημένη ως εξής:

α. Οι υπόχρεοι άοπλης στρατιωτικής υποχρέωσης:

(1) Δώδεκα (12) μήνες, για όσους θα εκπλήρωναν πλήρη ένοπλη στρατεύσιμη στρατιωτική υποχρέωση.

(2) Έντεκα (11) μήνες, για όσους θα εκπλήρωναν μειωμένη ένοπλη στρατεύσιμη στρατιωτική υποχρέωση εννέα (9) μηνών.

(3) Δέκα (10) μήνες, για όσους θα εκπλήρωναν μειωμένη ένοπλη στρατεύσιμη στρατιωτική υποχρέωση έξι (6) μηνών.

β. Οι υπόχρεοι εναλλακτικής υπηρεσίας:

(1) Δεκαοκτώ (18) μήνες, για όσους θα εκπλήρωναν πλήρη ένοπλη στρατεύσιμη στρατιωτική υποχρέωση.

(2) Δεκαέξι (16) μήνες, για όσους θα εκπλήρωναν μειωμένη ένοπλη στρατεύσιμη στρατιωτική υποχρέωση εννέα (9) μηνών.

(3) Δεκατέσσερις (14) μήνες, για όσους θα εκπλήρωναν μειωμένη ένοπλη στρατεύσιμη στρατιωτική υποχρέωση έξι (6) μηνών.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, επιτρέπεται η απόλυση των αντιρρησιών συνείδησης και πριν από τη συμπλήρωση του χρόνου υπηρεσίας που προβλέπεται από την προηγούμενη παράγραφο, όχι όμως πριν από τη συμπλήρωση του χρόνου πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας, που ισχύει για την οριστική απόλυση των ενόπλως υπηρετούντων, προσαυξημένου ως εξής:

α. Τουλάχιστον κατά το ήμισυ, για όσους εκπληρώνουν άοπλη στρατιωτική υποχρέωση.

β. Τουλάχιστον κατά το διπλάσιο, μειωμένου κατά ένα μήνα, για όσους εκπληρώνουν εναλλακτική υπηρεσία.

3. Η εφεδρική υποχρέωση και οι τυχόν πρόσθετες στρατιωτικές υποχρεώσεις που δεν έχουν εξαγορασθεί, καθώς και ο χρόνος που δεν λογίζεται ως χρόνος πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας ή εναλλακτικής υπηρεσίας εκπληρώνονται εις απλούν.

Άρθρο 61

Τρόπος εκπλήρωσης της άοπλης στρατιωτικής υποχρέωσης ή της εναλλακτικής υπηρεσίας

1. Η άοπλη στρατιωτική υποχρέωση εκπληρώνεται αποκλειστικά στις μονάδες και υπηρεσίες του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, που εδρεύουν εκτός των Νομών Αττικής, Θεσσαλονίκης, γέννησης, καταγωγής ή διαμονής των ενδιαφερομένων, καθώς και εκτός των μεγάλης πληθυσμιακής πυκνότητας αστικών κέντρων, που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας που δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Σε αυτούς ανατίθενται καθήκοντα και τους απονέμονται ειδικότητες που δεν συνεπάγονται τη χρήση ή την εκπαίδευση στη χρήση όπλων.

2. Η εναλλακτική υπηρεσία εκπληρώνεται σε υπηρεσίες φορέων του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 51 του ν.1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α΄), όπως συμπληρώθηκαν με το άρθρο 4 παρ. 6 του ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α΄) και αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 3 παρ. 6 του ν. 3229/2004 (ΦΕΚ 38 Α΄) και συνίσταται στην παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, σε περιοχές εκτός των Νομών Αττικής, Θεσσαλονίκης, γέννησης, καταγωγής ή διαμονής των ενδιαφερομένων, καθώς και εκτός των μεγάλης πληθυσμιακής πυκνότητας αστικών κέντρων, που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας που δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Το Σεπτέμβριο κάθε έτους το Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας προσκαλεί τους φορείς της παραγρά-

φου 2 του άρθρου αυτού να δηλώσουν αν επιθυμούν να απασχολήσουν κατά το επόμενο έτος άτομα που δικαιούνται να εκπληρώσουν εναλλακτική υπηρεσία, καθώς και τα καθήκοντα που θα ασκούν. Εφόσον δεν προσφερθούν θέσεις αντίστοιχες με τις αιτήσεις που έχουν υποβληθεί, ο φορέας εκπλήρωσης εναλλακτικής υπηρεσίας καθορίζεται με κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού.

Άρθρο 62

Υπαγωγή των αντιρρησιών συνείδησης

1. Η υπαγωγή των αντιρρησιών συνείδησης στις διατάξεις του νόμου αυτού και η κατά περίπτωση διάθεση τους στους φορείς του δημόσιου τομέα για εναλλακτική υπηρεσία ή η κατάταξή τους στις Ένοπλες Δυνάμεις για άοπλη στρατιωτική υποχρέωση, γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, ύστερα από γνωμοδότηση ειδικής επιτροπής, που εξετάζει τη συνδρομή των προϋποθέσεων αναγνώρισης των ενδιαφερομένων ως αντιρρησιών συνείδησης είτε μέσα από τα δικαιολογητικά που υποβάλλουν είτε και αυτοπροσώπως, εφόσον αυτό απαιτείται και αποτελείται από:

α. Δύο καθηγητές ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων με ειδικότητα στη φιλοσοφία ή στις κοινωνικές-πολιτικές επιστήμες ή στην ψυχολογία.

β. Έναν σύμβουλο ή πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

γ. Δύο ανώτερους αξιωματικούς, έναν του στρατολογικού και έναν του υγειονομικού σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων.

2. Τα μέλη της επιτροπής, καθώς και ίσος αριθμός αναπληρωματικών ορίζονται για δύο έτη, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας, Οικονομίας και Οικονομικών και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Αντικατάσταση τακτικού ή αναπληρωματικού μέλους της ως άνω επιτροπής, πριν τη λήξη της θητείας, επιτρέπεται, εφόσον συντρέχει σπουδαίος λόγος και γίνεται με κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού ή του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας, προκειμένου περί στρατιωτικών και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

4. Σε περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος ασκήσει αίτηση ακύρωσης και αναστολής εκτέλεσης κατά της υπουργικής απόφασης της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου ή κατά των διοικητικών πράξεων που εκδίδονται σε εκτέλεσή της, κοινοποιεί στη διάδικη διοικητική αρχή, με δική του επιμέλεια και εντός πέντε (5) ημερών από την κατάθεση της αίτησης αναστολής, αντίγραφο αυτής και της σχετικής πράξης του προέδρου του αρμόδιου δικαστηρίου ή του αρμόδιου τμήματος αυτού. Η διοικητική αρχή οφείλει να διαβιβάσει στο δικαστήριο, εντός της ταχθείσας προθεσμίας, τον πλήρη φάκελο της υπόθεσης, καθώς και έκθεση με τις απόψεις της επί της αίτησης αναστολής. Η αίτηση αναστολής εκδικάζεται και η σχετική απόφαση εκδίδεται εντός δύο (2) μηνών από την περιέλευση του φακέλου στο δικαστήριο. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται

οι διατάξεις του π.δ. 18/1989 (ΦΕΚ 8 Α'), όπως κάθε φορά ισχύουν.

Άρθρο 63

Δικαιολογητικά, προθεσμίες και διαδικασία υπαγωγής και κατάταξης

1. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα δικαιολογητικά και οι προθεσμίες κατάθεσής τους, ο χρόνος σύγκλησης και ο τρόπος λειτουργίας της ειδικής επιτροπής, η διαδικασία υπαγωγής, κατάταξης, τοποθέτησης και μετάθεσης, ο τρόπος στρατολογικής παρακολούθησης, καθώς και κάθε λεπτομέρεια, αναγκαία για την εφαρμογή των σχετικών με τους αντιρρησίες συνείδησης διατάξεων του νόμου αυτού.

2. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας και του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να καθορίζεται αμοιβή των μελών της επιτροπής του άρθρου 62 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 64

Πρόσκληση - Κατάταξη - Ανάλυση υπηρεσίας Έκπτωση

1. Για όσους εντάσσονται στους αντιρρησίες συνείδησης άοπλης στρατιωτικής υποχρέωσης, εφαρμόζονται ανάλογα όσα ισχύουν για τους υπόχρεους ένοπλης στρατιωτικής υποχρέωσης, σε ό,τι αφορά τη διαδικασία πρόσκλησης, κατάταξης και εκπλήρωσης της στρατιωτικής τους υποχρέωσης.

2. Οι αναγνωριζόμενοι ως αντιρρησίες συνείδησης για εκπλήρωση εναλλακτικής υπηρεσίας υποχρεούνται να παρουσιάζονται για ανάληψη υπηρεσίας εντός της προθεσμίας που καθορίζεται στην πρόσκληση που τους αποστέλλεται από τις αρμόδιες στρατολογικές υπηρεσίες του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας. Οι διατάξεις των άρθρων 14, 15, 16, 17, 32, 34 και 37 του νόμου αυτού εφαρμόζονται αναλογικά. Οι μη παρουσιαζόμενοι κηρύσσονται ανυπότακτοι, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού.

3. Όσοι εκπληρώνουν εναλλακτική υπηρεσία:

α. Δεν έχουν στρατιωτική ιδιότητα και ως εκ τούτου δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα των στρατιωτικών δικαστηρίων.

β. Θεωρούνται οιονεί καταταγέντες στις Ένοπλες Δυνάμεις.

γ. Δεν καλύπτουν οργανικές θέσεις του φορέα στον οποίο διατίθενται, εξομοιώνονται όμως με τους υπαλλήλους του φορέα αυτού σε ό,τι αφορά την υγειονομική περίθαλψη και γενικά τη διοικητική μέριμνα.

δ. Δικαιούνται τροφή και στέγη από τον φορέα στον οποίο διατίθενται και εφόσον αυτός αδυνατεί, καταβάλλεται σε αυτούς χρηματικό ποσό ως αντίτιμο, ίσο με το ποσό που διατίθεται για τη σίτιση, τη στέγαση, την ένδυση και τις μετακινήσεις των οπλιτών. Το ύψος του αντιτίμου, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με τη διαδικασία της καταβολής του, καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας, Οικονομίας και Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού.

ε. Δικαιούνται άδεια απουσίας δύο (2) ημερών για κάθε μήνα υπηρεσίας.

4. Όσοι αντιρρησίες συνείδησης εκπληρώνουν κανονικά τις υποχρεώσεις τους, σύμφωνα με το άρθρο 60 του νόμου αυτού, δεν δικαιούνται, κατά τη διάρκεια εκπλήρωσης της υπηρεσίας τους, άδειας κυνηγίου ή οποιασδήποτε άλλης άδειας, η οποία παρέχεται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις περί όπλων και πυρομαχικών, εκτός και αν εκπέσουν από το δικαίωμά τους, σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στην παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου.

5. Εκπίπτουν από το δικαίωμα εκπλήρωσης άοπλης στρατιωτικής υποχρέωσης ή εναλλακτικής υπηρεσίας όσοι:

α. Εμπíπτουν στις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 59 του νόμου αυτού.

β. Κηρύσσονται ανυπότακτοι λόγω μη παρουσίας τους στις Ένοπλες Δυνάμεις ή στον φορέα που διατέθηκαν εντός της καθοριζόμενης προθεσμίας.

γ. Διαπράττουν πειθαρχικά ή ποινικά αδικήματα, τα οποία μπορούν να επιφέρουν, για το προσωπικό του φορέα που διατέθηκαν, απόλυση ή λύση της σχέσης εργασίας.

δ. Ασκούν συνδικαλιστική δραστηριότητα ή συμμετέχουν σε απεργία κατά το χρονικό διάστημα της εναλλακτικής υπηρεσίας τους.

ε. Τιμωρούνται κατά το χρονικό διάστημα της εναλλακτικής υπηρεσίας τους, εξαιτίας παράβασης των διατάξεων για χορήγηση αδειών απουσίας, με ποινές οι οποίες ισχύουν για τους υπαλλήλους του φορέα που διατέθηκαν.

6. Σε περίπτωση έκπτωσης από το δικαίωμα εκπλήρωσης άοπλης στρατιωτικής υποχρέωσης ή εναλλακτικής υπηρεσίας, το υπόλοιπο των υποχρεώσεων εκπληρώνεται ενόπλως. Ο χρόνος άοπλης στρατιωτικής υποχρέωσης ή πολιτικής υπηρεσίας που διανύθηκε αναγνωρίζεται ως χρόνος ένοπλης στρατιωτικής υποχρέωσης κατά το ήμισυ.

7. Στην περίπτωση της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου, το υπόλοιπο του χρόνου που υποχρεούνται να εκπληρώσουν οι εκπίπτοντες δεν μπορεί να είναι μικρότερο των έξι (6) μηνών.

8. Όσοι εκπληρώνουν άοπλη στρατιωτική υποχρέωση ή εναλλακτική υπηρεσία παρέχουν δικαίωμα χορήγησης αναβολής λόγω υπηρετούντος αδελφού, της οποίας η διάρκεια είναι ίση με το χρόνο της στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης που θα εκπλήρωναν, αν υπηρετούσαν ενόπλως.

9. Όσοι εκπληρώνουν τον καθορισμένο χρόνο άοπλης στρατιωτικής υποχρέωσης ή εναλλακτικής υπηρεσίας απολύονται από τη μονάδα τους ή το φορέα στον οποίο διατέθηκαν, εγγραφόμενοι στην εφεδρεία των Ενόπλων Δυνάμεων, σύμφωνα με τις σχετικές περί εφεδρείας διατάξεις. Αυτοί υπέχουν κατά περίπτωση άοπλη εφεδρική υποχρέωση ή εναλλακτική εφεδρική υπηρεσία, της οποίας η διάρκεια και οι λεπτομέρειες εκπλήρωσης καθορίζονται όπως και για τους ενόπλους.

Άρθρο 65

Τελικές διατάξεις για την άοπλη στρατιωτική υποχρέωση ή εναλλακτική πολιτική κοινωνική υπηρεσία των αντιρρησιών συνείδησης

1. Όσοι καταδικάζονται για άρνηση εκτέλεσης στρατεύσιμης στρατιωτικής υπηρεσίας και εκτίουν ποινή φυλάκισης ίση ή μεγαλύτερη της διάρκειας της ενα-

λακτικής υπηρεσίας που θα εκπλήρωναν, αν είχαν αναγνωρισθεί ως αντιρρησίες συνείδησης, μετά την αποφυλάκισή τους, εξαιρούνται από τις προσκλήσεις για κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις. Σε περίοδο επιστράτευσης ή πολέμου, η εξαίρεση αυτή μπορεί να διακοπεί με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Σε περίοδο πολέμου, οι διατάξεις για την εναλλακτική υπηρεσία μπορεί να αναστέλλονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Στην περίπτωση αυτή, όσοι εκπληρώνουν εναλλακτική πολιτική κοινωνική υπηρεσία εντάσσονται στους υπόχρεους άοπλης στρατιωτικής υποχρέωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ΄

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Άρθρο 66

Αρμοδιότητες για στρατολογικά θέματα - Προσφυγές

1. Η αρμοδιότητα για στρατολογικά θέματα ανήκει στα στρατολογικά γραφεία και στα γραφεία στρατολογίας των μονάδων και υπηρεσιών των Ενόπλων Δυνάμεων, εφόσον δεν προβλέπεται διαφορετικά από το νόμο αυτόν ή τα διατάγματα και τις υπουργικές αποφάσεις που εκδίδονται σε εκτέλεσή του. Τα στρατολογικά γραφεία είναι κοινά και για τους τρεις κλάδους των Ενόπλων Δυνάμεων και υπάγονται σε ενιαία Διεύθυνση Στρατολογικού στο Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας, μέσω διοικήσεων στρατολογικού. Για τις ανάγκες των κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων λειτουργούν διευθύνσεις στρατολογικού στα αντίστοιχα γενικά επιτελεία και σε σχηματισμούς.

2. Η εξέταση, η αποδοχή των αιτημάτων, καθώς και η εγγραφή ή διαγραφή μεταβολών γίνονται με βάση τον παρόντα νόμο ή τους κατά περίπτωση ειδικούς νόμους. Η απόρριψη των αιτημάτων πρέπει να είναι σαφής και αιτιολογημένη.

3. Κατά των πράξεων ή παραλείψεων των στρατολογικών γραφείων επιτρέπεται στον ενδιαφερόμενο προσφυγή, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) μηνών, αφότου αποδεδειγμένα έλαβε γνώση της σχετικής πράξης.

4. Η προσφυγή του ενδιαφερόμενου υποβάλλεται στο αρμόδιο στρατολογικό γραφείο που τη διαβιβάζει μέσα σε πέντε (5) ημέρες, μαζί με τις απόψεις του και αντίγραφα όλων των σχετικών εγγράφων, στη Διεύθυνση Στρατολογικού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας.

5. Η απόφαση επί της προσφυγής εκδίδεται από τη Διεύθυνση Στρατολογικού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών από την κατάθεσή της.

Άρθρο 67

Καταχώρηση - Συμπλήρωση - Ανάκληση στρατολογικών μεταβολών

1. Οι στρατολογικές μεταβολές καταχωρούνται ή συμπληρώνονται στις στρατολογικές μερίδες των ενδιαφερομένων, με βάση επίσημα στοιχεία.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι κατη-

γορίες και το είδος των μεταβολών, οι προϋποθέσεις, τα δικαιολογητικά και η διαδικασία συμπλήρωσης των μεταβολών που δεν έχουν καταχωρηθεί.

3. Οι στρατολογικές μεταβολές που καταχωρούνται σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, έχουν αποδεικτική ισχύ μεταβολών που καταχωρούνται με βάση επίσημα στοιχεία.

4. Τα στρατολογικά γραφεία υποχρεούνται, εφόσον με τον οποιονδήποτε τρόπο περιέρχεται σε γνώση τους, ότι στρατολογικές μεταβολές, που έχουν καταχωρηθεί αυτεπάγγελτα ή μετά από αίτηση των ενδιαφερομένων, είναι εσφαλμένες ή προέρχονται από δόλο των ενδιαφερομένων ή τρίτων, να προβαίνουν σε σχετική έρευνα μέσω των αρμόδιων υπηρεσιών. Αν κατά την έρευνα διαπιστωθεί ότι η καταχώρηση οφείλεται σε δόλο των ενδιαφερομένων ή τρίτων, επιβάλλονται ή προκαλούνται όλες οι προβλεπόμενες, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, κυρώσεις και η σχετική μεταβολή ανακαλείται. Αν η καταχώρηση οφείλεται σε πραγματικό σφάλμα ή εσφαλμένη εφαρμογή των σχετικών διατάξεων, τα έννομα αποτελέσματα που έχουν δημιουργηθεί, μέχρι την ανάκληση ή τροποποίησή της, δεν θίγονται και ο ενδιαφερόμενος δεν υπέχει συνέπειες.

Άρθρο 68

Δαπάνες κίνησης των καλουμένων για κατάταξη

1. Οι δαπάνες κίνησης των στρατευσίμων και εφέδρων βαρύνουν το Δημόσιο στις παρακάτω περιπτώσεις:

α. Κατά την παρουσίασή τους σε μονάδα κατάταξης.

β. Κατά τη μετάβασή τους στον τόπο μόνιμης διαμονής, όταν απολύονται για οποιονδήποτε λόγο από τις Ένοπλες Δυνάμεις.

γ. Κατά την παρουσίασή τους σε άλλες στρατιωτικές αρχές και την επιστροφή τους στον τόπο μόνιμης διαμονής, όταν η μετακίνηση γίνεται με εντολή στρατιωτικής αρχής.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να επεκτείνονται ή να περιορίζονται οι περιπτώσεις μετακινήσεων των οποίων η δαπάνη βαρύνει το Δημόσιο, καθώς και να ορίζεται κάθε λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 69

Στρατευόμενοι υπάλληλοι

1. Τακτικοί δημόσιοι υπάλληλοι ή υπάλληλοι νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του Δημοσίου, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) και οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), καθώς και ιδιωτικοί υπάλληλοι ή εργάτες που κατατάσσονται στις Ένοπλες Δυνάμεις ως οπλίτες, μετά την απόλυσή τους, επανέρχονται στη θέση που κατείχαν.

2. Οι οπλίτες από την εφεδρεία, που κατατάσσονται στις Ένοπλες Δυνάμεις:

α. Εφόσον είναι τακτικοί δημόσιοι υπάλληλοι ή υπάλληλοι νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του Δημοσίου,

Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. θεωρούνται ότι διατελούν σε άδεια και, μετά την απόλυσή τους, επανέρχονται στη θέση που κατείχαν.

β. Εφόσον είναι ιδιωτικοί υπάλληλοι ή εργάτες, μετά την απόλυσή τους, επανέρχονται στη θέση που κατείχαν.

3. Διατάξεις που ρυθμίζουν θέματα στρατευομένων, οι οποίοι δεν υπάγονται στις κατηγορίες των προηγούμενων παραγράφων, δεν θίγονται.

Άρθρο 70

Εκτίμηση λόγων ανωτέρας βίας ή ανυπέρβλητων κωλυμάτων

1. Λόγοι ανωτέρας βίας ή ανυπέρβλητων κωλυμάτων, που προβάλλονται από στρατεύσιμους, εφεδρους ή δόκιμους εφεδρους αξιωματικούς, οπλίτες, εφεδρους οπλίτες ή οπλίτες από την εφεδρεία για τη μη τήρηση των υποχρεώσεων που τίθενται από τη στρατολογική νομοθεσία, εκτιμώνται από την αρμόδια Διοίκηση Στρατολογίας.

2. Ως λόγος ανωτέρας βίας ή ανυπέρβλητο κώλυμα θεωρείται κάθε τυχερό, απρόβλεπτο και εξαιρετικό γεγονός είτε αντικειμενικό είτε σχετικό με το πρόσωπο του υπόχρεου, το οποίο παρά την εξαιρετική επιμέλεια και σύνεση του υπόχρεου, καθιστά αδύνατη ή εξαιρετικά δύσκολη τη συμμόρφωσή του.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται η διαδικασία, τα δικαιολογητικά, οι προθεσμίες υποβολής τους, καθώς και κάθε λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 71

Κωδικοποίηση νόμων στρατολογικού περιεχομένου

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, μπορεί να κωδικοποιούνται σε ιδιαίτερο ενιαίο κείμενο νόμου οι διατάξεις των νόμων που αφορούν σε θέματα στρατολογικής φύσης. Κατά την κωδικοποίηση επιτρέπεται, χωρίς να αλλοιώνεται η έννοια των ισχυουσών διατάξεων, νέα διάρθρωση, όπως διάσπαση ή συγχώνευση άρθρων, προσθήκη νέων και νέα κατάστρωση αυτών ή απάλειψη διατάξεων που έχουν καταργηθεί ρητά ή σιωπηρά, καθώς και διορθώσεις στη φραστική διατύπωση.

Άρθρο 72

Τελικές διατάξεις

1. Όπου σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού προβλέπεται υποβολή αιτήσεων ή δικαιολογητικών ή άλλων εγγράφων, μπορεί να γίνει αυτοπροσώπως ή μέσω πληρεξουσίου ή με συστημένη επιστολή.

2. Η πληρεξουσιότητα αποδεικνύεται με δήλωση αυτού που την παρέχει, στην οποία το γνήσιο της υπογραφής βεβαιώνεται από αστυνομική ή άλλη αρμόδια αρχή.

3. Αν προβλέπεται προθεσμία για την υποβολή αιτήσεων ή δικαιολογητικών ή άλλων εγγράφων, σε περίπτωση ταχυδρομικής αποστολής, ισχύει η ημερομηνία κατάθεσης στο ταχυδρομείο.

4. Στις περιπτώσεις που σύμφωνα με τις διατάξεις του

νόμου αυτού απαιτείται προσκόμιση δικαιολογητικών, εφόσον αυτά έχουν διατυπωθεί σε ξένη διεθνώς γνωστή γλώσσα, γίνονται δεκτά μόνο αν είναι επικυρωμένα για τη γνησιότητά τους και επίσημα μεταφρασμένα σύμφωνα με τις ειδικές κείμενες διατάξεις. Αντίγραφα των επικυρωμένων και μεταφρασμένων πρωτοτύπων εγγράφων, γίνονται δεκτά μόνο αν είναι επικυρωμένα, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, ως ακριβή από τα πρωτότυπα αντίγραφα.

5. Το υπόλοιπο της στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης που εξαγοράζεται υπολογίζεται με βάση το χρόνο της πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας που απαιτείται για την οριστική απόλυση των οπλιτών, όπως αυτός καθορίζεται με τις εκάστοτε αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Άμυνας.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Δημόσιας Τάξης, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται ειδικές διαδικασίες, αναγκαίες για την υλοποίηση των προβλέψεων του παρόντος νόμου, αναφορικά με θέματα κατάταξης στρατεύσιμων και εφέδρων, καθώς και αναζήτησης μη καταταγόντων.

7. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται κάθε λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή των άρθρων 32, 33, 34, 35, 36, 37, 42 και 47 του παρόντος νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ΄ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 73 Γενικά

1. Όσοι μέχρι την προηγούμενη της ημερομηνίας έναρξης ισχύος του νόμου αυτού έχουν υπαχθεί ή έχουν ζητήσει την υπαγωγή τους στις διατάξεις περί απαλλαγής από την υποχρέωση στράτευσης, μειωμένης στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης, αναβολής κατάταξης, εξαγοράς στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης, τμηματικής εκπλήρωσης στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης του προηγούμενου νομοθετικού καθεστώτος ή σε διατάξεις που παρείχαν οποιοδήποτε άλλο στρατολογικό ευεργέτημα, διέπονται από τις προϊσχύσασες διατάξεις, εκτός εάν επιθυμούν την υπαγωγή τους στο νόμο αυτόν.

2. Οι ομογενείς, οι οποίοι διέκοψαν τη μόνιμη διαμονή τους σε χώρα του τέως Ανατολικού Συνασπισμού ή την Τουρκία και εγκαταστάθηκαν στην Ελλάδα μετά την 1η Ιανουαρίου του έτους που άρχισαν να διανύουν το ενδέκατο έτος της ηλικίας τους, δικαιούνται να ζητήσουν τη μεταφορά τους στους υπόχρεους μειωμένης θητείας εξάμηνης διάρκειας και την απόλυσή τους μετά τρίμηνη πραγματική στρατιωτική υπηρεσία, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 παρ. 1 περ. β΄ υποπαρ. ηη του ν. 1763/1988 (ΦΕΚ 57 Α΄), όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 8 του ν. 2510/1997 (ΦΕΚ 136 Α΄) και του άρθρου 8 παρ. 5 του ν. 2984/2002 (ΦΕΚ 15 Α΄) αντίστοιχα, εφόσον καταταγούν στις Ένοπλες Δυνάμεις μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2006.

3. Οι διατάξεις των άρθρων 50 και 51 του π.δ. 292/2003 (ΦΕΚ 248 Α΄) εξακολουθούν να ισχύουν, εφόσον

οι ενδιαφερόμενοι ζητήσουν την υπαγωγή τους αποκλειστικά στις διατάξεις αυτές.

4. Για όσους απέκτησαν την ιδιότητα του μετανάστη μέχρι την 31.8.1997 σύμφωνα με τις προϊσχύσασες διατάξεις, εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος νόμου που αφορούν στους μόνιμους κατοίκους εξωτερικού ως προς την αναβολή κατάταξης, την τμηματική εκπλήρωση και την εκπλήρωση εξάμηνης μειωμένης στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης.

5. Δεν θίγεται η ισχύς των διατάξεων του άρθρου 3 του ν. 3282/2004 (ΦΕΚ 208 Α΄) και της υποπαραγράφου δ΄ της παραγράφου 24 του άρθρου 82 του ν. 3057/2002 (ΦΕΚ 239 Α΄).

6. Για τον υπολογισμό ως χρόνου πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας των αδειών ή των πειθαρχικών ποινών, που έχουν χορηγηθεί ή επιβληθεί αντίστοιχα μέχρι την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου αυτού, εφαρμόζονται οι προϊσχύσασες διατάξεις.

7. Οι στρατεύσιμοι που μέχρι την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου αυτού έχουν αποκτήσει και διατηρούν την ιδιότητα του μόνιμου κατοίκου εξωτερικού, κατά την ημερομηνία υποβολής του αιτήματός τους, σύμφωνα με τις καταργούμενες διατάξεις, δικαιούνται να υπαχθούν στον παρόντα νόμο, ως προς την αναβολή κατάταξης, την τμηματική εκπλήρωση και την εκπλήρωση εξάμηνης μειωμένης στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης.

8. Όσοι μέχρι την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου αυτού διετέλεσαν οποτεδήποτε ή διατελούν σε ανυποταξία και μέχρι την ίδια ημερομηνία απέκτησαν λόγους απαλλαγής των υποπαραγράφων δ΄, ε΄ και στ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του παρόντος νόμου, με την υπαγωγή τους εξαιρούνται από την πρόσκληση ή τις προσκλήσεις για τις οποίες κηρύχθηκαν ανυπότακτοι, εξαλείφεται το αξιόποινο της ανυποταξίας με παραγραφή, αίρονται όλες οι ποινικές συνέπειες και οι σχετικές δικογραφίες τίθενται στο αρχείο με πράξη εισαγγελέα του αρμόδιου στρατιωτικού δικαστηρίου.

9. Όσοι με βάση τις προϊσχύσασες διατάξεις έχουν κάνει έναρξη εξαγοράς των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων, μπορούν να υπαχθούν στην παράγραφο 5 του άρθρου 72 του νόμου αυτού κατόπιν αιτήσεώς τους. Ο υπολογισμός του υπολοίπου των στρατιωτικών υποχρεώσεων γίνεται με βάση το χρόνο πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας που απαιτείται για την οριστική απόλυση, κατά την ημερομηνία υποβολής της αρχικής αίτησης για εξαγορά. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 57 του παρόντος νόμου, έχουν εφαρμογή και στην προκειμένη περίπτωση.

10. Χρηματικά ποσά που έχουν καταβληθεί για εξαγορά στρατιωτικών υποχρεώσεων, μέχρι την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού, σύμφωνα με οποιαδήποτε διάταξη, δεν επιστρέφονται ως αχρεωστήτως καταβληθέντα.

11. Όσοι μέχρι την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου αυτού εξέπεσαν του δικαιώματος εκπλήρωσης άοπλης θητείας ή εναλλακτικής πολιτικής - κοινωνικής υπηρεσίας, σύμφωνα με τις προϊσχύσασες διατάξεις, δικαιούνται να υποβάλουν εκ νέου τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά, για την υπαγωγή τους στις διατάξεις των άρθρων 59 έως και 65 του παρόντος νόμου, εντός τριμήνου από την έναρξη ισχύος του.

12. Όσοι μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού

έχουν αποφοιτήσει από Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και έχουν εγγραφεί για φοίτηση σε άλλη ανώτατη σχολή, για την οποία προβλέπεται η χορήγηση αναβολής σύμφωνα με το άρθρο 18 του νόμου αυτού, δικαιούνται να ζητήσουν την παράταση της αναβολής τους μέχρι το ανώτατο προβλεπόμενο για την κατηγορία τους όριο ηλικίας, εφόσον πληρούνται οι λοιπές νόμιμες προϋποθέσεις, ανεξάρτητα από τη διάρκεια της υπολειπόμενης φοίτησής τους.

Άρθρο 74

Εντάλματα Συλλήψεως Ανυποτάκτων

1. Πράξεις ανυποταξίας που τελέσθηκαν ενώ ίσχυε το π.δ. 506/1974 «Περί Γενικής Επιστράτευσης των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας» (ΦΕΚ 206 Α') ή συνεχίσθηκε η τέλεσή τους και μετά την κατάργησή του και δεν έχουν εκδικασθεί, τιμωρούνται με την ποινή του άρθρου 32 παράγραφος 1α Σ.Π.Κ.. Εντάλματα συλλήψεως που έχουν εκδοθεί για τις πράξεις αυτές καταργούνται.

2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 198 του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα που κυρώθηκε με το ν. 2287/1995 (ΦΕΚ 20 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Στην αρμοδιότητα του τριμελούς στρατοδικείου υπάγονται τα πταίσματα, καθώς και τα πλημμελήματα, τα οποία κατά τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και άλλους ειδικούς ποινικούς νόμους υπάγονται στην αρμοδιότητα του μονομελούς πλημμελειοδικείου. Τα λοιπά εγκλήματα υπάγονται στην αρμοδιότητα του πενταμελούς στρατοδικείου.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ'

ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Άρθρο 75

Ρυθμίσεις θεμάτων στρατιωτικού προσωπικού

1. Χορηγείται υποχρεωτικά άδεια απουσίας δέκα (10) ημερών στους μόνιμους αξιωματικούς και ανθυπασπιστές, μόνιμους και εθελοντές υπαξιωματικούς και επαγγελματίες οπλίτες που μετακινούνται λόγω μεταθέσεως στο εσωτερικό της χώρας, εφόσον απαιτείται η μεταφορά της οικοσκευής τους και η εξεύρεση νέας κατοικίας. Εάν μετατίθενται εντός της ίδιας φρουράς η διάρκεια της ως άνω άδειας είναι τριών (3) ημερών. Οι άδειες αυτές χορηγούνται κατόπιν αναφοράς του ενδιαφερομένου και λογίζεται επιπλέον των λοιπών προβλεπόμενων αδειών απουσίας.

2. Στους μόνιμους αξιωματικούς και ανθυπασπιστές, μόνιμους και εθελοντές υπαξιωματικούς και επαγγελματίες οπλίτες χορηγούνται υποχρεωτικά από τη Διοίκηση άδειες δέκα (10) ημερών για τέλεση γάμου και πέντε (5) ημερών για γέννηση τέκνου, πλέον της κανονικής.

3. Οι οπλίτες που έχουν γονέα με βαριά κινητική αναπηρία τουλάχιστον σε ποσοστό 67% και άνω ή είναι τυφλός, μετά από τη βασική εκπαίδευση, υπηρετούν πλησίον της κατοικίας των γονέων τους, εφόσον υπάρχει μονάδα ή στην πλησιέστερη μονάδα, υπό την προϋπόθεση ότι συνοικούν με τους γονείς τους.

4. Ο ένας αδελφός από δύο αδέρφια που εκπληρώνουν ταυτόχρονα τη στρατιωτική τους υποχρέωση στις τάξεις των Ενόπλων Δυνάμεων, μετά από τη βασική εκπαίδευση υπηρετεί στον τόπο κατοικίας των συμφερόντων του, εφόσον υπάρχει μονάδα ή στην πλη-

σιέστερη αυτής. Οι δίδυμοι αδελφοί εκπληρώνουν τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις στην ίδια μονάδα του τόπου των συμφερόντων τους, εφόσον αυτή υπάρχει ή στην πλησιέστερη αυτής.

5. Σύζυγοι και συγγενείς εξ αίματος 1ου και 2ου βαθμού Ελλήνων στρατιωτικών, μελών ειρηνευτικών ή άλλων αποστολών που απεβίωσαν μετά την 1.1.2000 ή αποβιώνουν κατά την εκτέλεση, εκτός ελληνικής επικράτειας, διατεταγμένης υπηρεσίας και ένεκα αυτής, δικαιούνται τις αποζημιώσεις που προβλέπονται από την ελληνική νομοθεσία για ανάλογα περιστατικά. Τις ίδιες αποζημιώσεις δικαιούνται αναλόγως και όσοι καθίστανται ανάπηροι κατά την εκτέλεση της ως άνω διατεταγμένης υπηρεσίας και ένεκα αυτής. Οι διατάξεις του άρθρου 19 του ν. 1911/1990 εφαρμόζονται και στις προηγούμενες περιπτώσεις.

Άρθρο 76

Ρυθμίσεις θεμάτων προαγωγών στρατιωτικού προσωπικού

1. Στο άρθρο 11 του ν. 2439/1996 (ΦΕΚ 219 Α') προστίθεται παράγραφος 15 ως εξής:

«15. Για την εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 1ε, 8β, 9, 10, 11 και 12 του άρθρου 5, δεν ισχύουν οι περιορισμοί των παραγράφων 11 και 12 του άρθρου 11, για τους Αξιωματικούς Οικονομικού του Π.Ν. βαθμού Αντιπλοίαρχου, τους Αξιωματικούς Δικαστικούς Γραμματείς βαθμού Αντισυνταγματάρχη, καθώς επίσης και για τους Αξιωματικούς του Π.Ν. που προέρχονται από Ανθυπασπιστές και Υπαξιωματικούς βαθμού Υποπλοίαρχου.»

2. Η παράγραφος 19ε του άρθρου 6 του ν. 2439/1996 (ΦΕΚ 219 Α') τροποποιείται ως εξής:

«ε. Αντιπλοίαρχος: δύο (2) έτη θαλάσσια υπηρεσία, ή δύο (2) έτη υπηρεσίας στο Επιτελείο Στόλου ή Ανώτερου Κλιμακίου Διοικήσεως και συνολικά, δύο (2) έτη ως Κυβερνήτης, ως Ανώτερος Αξιωματικός.»

3. Η παράγραφος 19 στ του άρθρου 6 του ν. 2439/1996 (ΦΕΚ 219 Α') τροποποιείται ως εξής:

«στ. Πλοίαρχος: δέκα (10) έτη συνολικής θαλάσσιας υπηρεσίας, από τα οποία ένα (1) έτος σε θέση Διοικητή Ομάδας Πλοίων, στο βαθμό του Πλοίαρχου, ή ένα (1) έτος ως Κυβερνήτης στο βαθμό του Αντιπλοίαρχου.»

4. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 12 του άρθρου 11 του ν. 2439/1996 (ΦΕΚ 219 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι αξιωματικοί των Κοινών Σωμάτων προάγονται στον ανώτερο βαθμό, εφόσον έχει γίνει έναρξη προαγωγής των αξιωματικών όπλων του Σ.Ξ. ή μαχίμων και μηχανικών του Π.Ν. ή ιπταμένων της Π.Α. που ονομάστηκαν το ίδιο έτος αξιωματικοί.»

5. Η παράγραφος 1 του άρθρου 26 του ν. 1911/1990 (ΦΕΚ 166 Α'), όπως αυτή αντικαταστάθηκε από το δεύτερο εδάφιο της υποπαραγράφου ι' της παραγράφου 14 του άρθρου 25 του ν. 2439/1996 (ΦΕΚ 219 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Στη γενική ειδικότητα των Ιατρών, Οδοντιάτρων, Κτηνιάτρων και Φαρμακοποιών του Υγειονομικού Σώματος εντάσσονται, μετά από αίτησή τους, οι Αξιωματικοί Νοσηλευτικής των τριών Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων, εφόσον φέρουν βαθμό μέχρι του Λοχαγού και αντιστοίχων των άλλων Κλάδων και είναι κάτοχοι πτυχίου Ιατρικής, Οδοντιατρικής, Κτηνιατρικής ή Φαρ-

μακευτικής Σχολής. Οι ίδιες προϋποθέσεις ισχύουν και για τους αξιωματικούς της γενικής ειδικότητας των Οδοντιάτρων και των τριών Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων που επιθυμούν την ένταξή τους στη γενική ειδικότητα των Ιατρών του Υγειονομικού Σώματος.»

Άρθρο 77

Ρυθμίσεις θεμάτων Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων

1. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης β' του άρθρου 43 του Κώδικα Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων που κυρώθηκε με το ν. 2304/1995 (ΦΕΚ 83 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«Στο χρόνο αυτόν δεν υπολογίζεται ο χρόνος προσωρινής παύσεως, αδικαιολόγητης αποχής από τα καθήκοντα λόγω της οποίας επιβλήθηκε τελεσίδικα πειθαρχική ποινή, ο χρόνος προσωρινής αργίας και αναρρωτικής αδείας πέραν του έτους.»

2. Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 47 του Κώδικα Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων που κυρώθηκε με το ν. 2304/1995 (ΦΕΚ 83 Α'), προστίθεται εδάφιο δ' ως εξής:

«δ. Δεν χωρεί αίτηση ανάκλησης από τον δικαστικό λειτουργό κατά της μετάθεσής του εντός του ίδιου νομού.»

3. Στο άρθρο 61 του Κώδικα Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων που κυρώθηκε με το ν. 2304/1995 (ΦΕΚ 83 Α'), προστίθεται εδάφιο δεύτερο ως εξής:

«Λύεται επίσης, ειδικά για τον Πρόεδρο και τον Εισαγγελέα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, λόγω ανικανότητας εκτελέσεως των υπηρεσιακών τους καθηκόντων που οφείλεται σε νόσο ή αναπηρία, σωματική ή πνευματική, όταν για το λόγο αυτόν τους χορηγείται για την ίδια πάθηση αναρρωτική άδεια η οποία υπερβαίνει συνολικά ή τμηματικά, τους δώδεκα (12) μήνες μη εφαρμοζομένης εν προκειμένω για τους παραπάνω της διάταξης του άρθρου 65 παρ. 2 εδ. α' του παρόντος Κώδικα σε συνδυασμό με την παρ. 5 του ίδιου άρθρου.»

4. Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 63 του Κώδικα Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων, που κυρώθηκε με το ν. 2304/1995 (ΦΕΚ 83 Α'), όπως αυτό αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 23 του ν. 3036/2002 (ΦΕΚ 171 Α'), αντικαθίσταται ως εξής:

«Κατ' εξαίρεση ο Πρόεδρος και ο Εισαγγελέας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου αποχωρούν πριν από τη συμπλήρωση του παραπάνω ορίου ηλικίας, εφόσον συμπληρώνουν δύο (2) έτη στις θέσεις αυτές. Για τους ήδη υπηρετούντες στις ανωτέρω θέσεις η διετία υπολογίζεται από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.»

5. Στο άρθρο 63 παρ. 1 του Κ.Δ.Σ.Ε.Δ., που κυρώθηκε με το ν. 2304/1995 (ΦΕΚ 83 Α'/11.5.1995) όπως αντικαταστάθηκε με το ν. 2408/1996 και το άρθρο 23 του ν. 3036/2002 προστίθεται τέταρτο εδάφιο, ως εξής:

«Οι δικαστικοί λειτουργοί του Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων, οι οποίοι φέρουν τους βαθμούς του Αναθεωρητή Β' και Γ', αποχωρούν της υπηρεσίας ως ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους ανεξάρτητα από το όριο ηλικίας, εφόσον συμπληρώνουν οκτώ (8) χρόνια στον ένα ή συνολικά και στους δύο αυτούς βαθμούς, από την προαγωγή τους στο βαθμό του Αναθεωρητή Γ'.»

6. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 64 του Κώδικα Δι-

καστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων που κυρώθηκε με το ν. 2304/1995 (ΦΕΚ 83 Α'), όπως αυτή ισχύει μετά την τροποποίησή της με το άρθρο 14 παράγραφος 2 του ν. 2913/2001 (ΦΕΚ 102 Α'), προστίθενται εδάφια, τα οποία έχουν ως εξής:

«Η διάταξη του πρώτου εδαφίου ισχύει και για όσους δικαστικούς λειτουργούς είχαν συμπληρώσει, κατά τη λύση της δημόσιας υπηρεσιακής σχέσεως, είκοσι πέντε (25) χρόνια πραγματικής υπηρεσίας δικαστικού λειτουργού και οι οποίοι αποχώρησαν από το δικαστικό σώμα Ενόπλων Δυνάμεων πριν από την 23.5.2001. Η απονομή του επίτιμου τίτλου της θέσεως που κατείχαν κατά την αποχώρησή τους σε όσους αποκτούν το δικαίωμα αυτό με βάση το προηγούμενο εδάφιο, γίνεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, κατόπιν αποφάσεως του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου στην οποία μνημονεύονται όλοι οι δικαιούμενοι.»

7. Η παράγραφος 1 του άρθρου 65Α του Κώδικα Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων που κυρώθηκε με το ν. 2304/1995 (ΦΕΚ 83 Α') το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 14 παρ. 1 του ν. 2913/2001 (ΦΕΚ 102 Α'), τροποποιείται ως εξής:

«1. Οι Αναθεωρητές Γ' και οι Στρατιωτικοί Δικαστές του Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων, που αποχωρούν από την υπηρεσία με παραίτηση, προάγονται στον επόμενο βαθμό, εφόσον έχουν τα τυπικά προς προαγωγή προσόντα και κριθούν προακτέοι από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά πάροδο ενός (1) πλήρους ημερολογιακού μήνα από την προαγωγή τους, αποχωρούν από την υπηρεσία ως ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους.»

8. Στο άρθρο 65Α του Κώδικα Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 14 παράγραφος 1 του ν. 2913/2001 (ΦΕΚ 102 Α'), προστίθενται παράγραφοι 3, 4 και 5 ως εξής:

«3. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 εφαρμόζονται και στους Αναθεωρητές Β', εφόσον αυτοί έχουν έναν χρόνο στον κατεχόμενο βαθμό και κριθούν προακτέοι από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο.

4. Οι Στρατιωτικοί Δικαστές Α' ή Αναθεωρητές μπορεί να ανακαλούνται εντός πέντε (5) ετών από τότε που λύθηκε για αυτούς η δημόσια υπηρεσιακή σχέση, για κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών νομικού συμβούλου σε διοικητικές θέσεις του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και των υπηρεσιών ή των νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που υπάγονται σε αυτό ή εποπτεύονται από αυτό. Η ανάκληση γίνεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας κατόπιν προτάσεως του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου. Με όμοιο τρόπο γίνεται και η απόλυση. Όσοι ανακαλούνται για τον παραπάνω λόγο, κατά το χρόνο παραμονής τους στην ενέργεια τίθενται εκτός επετηρίδας δικαστικού σώματος.

5. Ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας μπορεί να ανακαλεί με απόφασή του στην ενεργό υπηρεσία λόγω σοβαρών ασθενειών δικαστικούς λειτουργούς που αποχώρησαν από την υπηρεσία, ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας, μετά από γνωμάτευση της αρμόδιας Ανώτατης Υγειονομικής Επιτροπής των Ενόπλων Δυνάμεων και κατόπιν εισήγησης του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου. Όσοι ανακαλούνται για το λόγο αυτόν, εγγράφονται ως προ-

σωπικό εκτός Οργανικής Δύναμης στη Διεύθυνση Στρατιωτικής Δικαιοσύνης του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας. Η απόλυση των παραπάνω γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας μετά από εισήγηση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, αμέσως μόλις εκλείψουν οι λόγοι για τους οποίους ανεκλήθησαν.»

Άρθρο 78

Ρυθμίσεις θεμάτων πολιτικού προσωπικού Υπουργείου Εθνικής Άμυνας

Η παράγραφος 1 του άρθρου 23 του ν. 1848/1989 (ΦΕΚ 112 Α'), με την οποία είχε προστεθεί παράγραφος 5 στο άρθρο 14 του ν. 1505/1984 (ΦΕΚ 194 Α') και διατηρήθηκε σε ισχύ το άρθρο 10 παράγραφος 1 περίπτωση α' του ν. 2470/1997 (ΦΕΚ 40 Α') και κατ' εφαρμογή του άρθρου 8 παράγραφος 11 περίπτωση δ' του ν. 3205/ 2003 (ΦΕΚ 297 Α') τροποποιείται ως εξής:

«1. Στους μόνιμους υπαλλήλους του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας ειδικότητας ναρκαλιευτή του Τάγματος Εκκαθάρισεως Ναρκοπεδίων Ξηράς (Τ.Ε.Ν.Ξ.) χορηγείται κατ' εξαίρεση του άρθρου αυτού επίδομα επικίνδυνης εργασίας σε ποσοστό 160% του εκάστοτε βασικού μισθού του μισθολογικού τους κλιμακίου.»

Άρθρο 79

Νομοθέτηση θέσεων Κοινού Στρατολογικού Σώματος

Οι οργανικές θέσεις των Αξιωματικών του Κοινού Στρατολογικού Σώματος των Ε.Δ. αυξάνονται κατά εξήντα (60) και κατανέμονται ως ακολούθως:

- α. Ταξίαρχος : Ένας (1)
- β. Συνταγματάρχης : Δώδεκα(12)
- γ. Αντισυνταγματάρχης : Είκοσι τρεις (23)
- δ. Ταγματάρχης : Ένδεκα (11)
- ε. Λοχαγός : Δεκατρείς (13).

Άρθρο 80

Ρυθμίσεις θεμάτων Μετοχικών Ταμείων Στρατού, Ναυτικού, Αεροπορίας

1. Μετά την παράγραφο 5 του άρθρου 1 του ν. 2913/2001 (ΦΕΚ 102 Α') προστίθεται παράγραφος 6 ως ακολούθως :

«6. Η προβλεπόμενη από το άρθρο 18 του π.δ. 10-5/20.7.1926 (ΦΕΚ 241 Α'), το οποίο κυρώθηκε με το ν. 3486/26.4.1928 (ΦΕΚ 66 Α'), κράτηση παγίων δικαιωμάτων του Μετοχικού Ταμείου Στρατού που ενεργείται από τις αποδοχές των μετόχων του Ταμείου, παύει να ενεργείται με τη συμπλήρωση τριάντα πέντε (35) ετών πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας.»

2. Το άρθρο 12 του ν.δ. 1938/1942 (ΦΕΚ 289 Α') αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 12

1. Το υπό του άρθρου 5 του α.ν. 559/1937 (ΦΕΚ 107 Α') προβλεπόμενο βοήθημα και χορηγούμενο υπό του Μετοχικού Ταμείου Στρατού (Μ.Τ.Σ.) στις οικογένειες θνησκόντων μερισματούχων δικαιούνται και οι άπορες μητέρες και άγαμες αδελφές θανόντων άγαμων μερισματούχων ή μετόχων του Μετοχικού Ταμείου Στρατού.

2. Τα παραπάνω καθοριζόμενα δικαιούχα πρόσωπα απολαμβάνουν του ευεργετήματος αυτού, εφόσον αποδεδειγμένα συνοικούσαν και συντηρούνταν από τον αποβιώσαντα μέτοχο ή μερισματούχο και εφόσον δικαι-

ωθούν μερίσματα. Το βοήθημα που αναλογεί στα άτομα αυτά υπόκειται σε κράτηση προς εξόφληση οφειλών των θανόντων, από κάθε αιτία προς το Ταμείο.

3. Το αυτό βοήθημα παρέχεται και στις ορφανικές οικογένειες των εν ενεργεία θνησκόντων έγγαμων μόνιμων Αξιωματικών και Υπαξιωματικών, Ανθυποασπιστών και Οπλιτών, μετόχων του Μ.Τ.Σ., στις ορφανικές οικογένειες των θνησκόντων στην ενεργό υπηρεσία επαγγελματιών οπλιτών και εθελοντών, που υπάγονται στις διατάξεις των άρθρων 11 και 15 του ν. 2936/2001 (ΦΕΚ 166 Α'), καθώς επίσης και σε άλλες κατηγορίες μετόχων του Μ.Τ.Σ.. Στους προαναφερόμενους καταβάλλεται το βοήθημα εφόσον κατά τις κείμενες διατάξεις δικαιωθούν μερίσματα.»

3. Η παράγραφος 10 του άρθρου 3 του α.ν. 1988/1939 (ΦΕΚ 414 Α'), όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 2 του ν.δ. 3981/1959 (ΦΕΚ 193 Α'), αντικαθίσταται ως εξής:

«10. Σε περίπτωση κατά την οποία διακόπτεται προσωρινά ή οριστικά η καταβολή της σύνταξης από τον κύριο συνταξιοδοτικό φορέα του κυρίως ασφαλισμένου, διακόπτεται αντίστοιχα, προσωρινά ή οριστικά και η γένεση των αντίστοιχων απαιτήσεων για μέρισμα και τυχόν άλλες παροχές του Ταμείου. Η συνταξιοδότηση εξ ίδιας υπηρεσίας, δικαιούχου χηρεύουσας οικογένειας δεν αίρει το δικαίωμα μερισματοδότησης και δεν διακόπτεται ούτε αναστέλλει την καταβολή μερίσματος σε αυτόν.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΔ'

ΕΝΤΑΞΗ ΕΘΕΛΟΝΤΡΙΩΝ ΥΠΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΣΤΟ ΚΟΙΝΟ ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΙΚΟ ΣΩΜΑ

Άρθρο 81

1. Οι εθελόντριες υπαξιωματικοί του Στρατού Ξηράς, που μετατάχθηκαν στο Σώμα Εφοδιασμού Μεταφορών σύμφωνα με την υπ' αριθ. Φ.415.4/4/655229/Σ.40/18.2.96 /ΥΕΘΑ/ΓΕΣ/ΔΟΡ απόφαση του Υφυπουργού Εθνικής Άμυνας, μπορούν, μετά από αίτησή τους, να ενταχθούν με απόφαση του Υφυπουργού Εθνικής Άμυνας ως μόνιμες ή εθελόντριες υπαξιωματικοί στο Στρατολογικό Σώμα των Ενόπλων Δυνάμεων με τη Γενική Ειδικότητα «Διοικητικός Στρατολογικού», η οποία δημιουργείται δια του παρόντος νόμου.

2. Η αίτηση ένταξης-μονιμοποίησης υποβάλλεται από τις ενδιαφερόμενες στις Μονάδες που υπηρετούν, εντός μηνός από την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου. Η Μονάδα υποβάλλει ιεραρχικά την αίτηση, με τη σχετική πρόταση του Διοικητή για την καταλληλότητα ή ακαταλληλότητα της αιτούσης, στη Διεύθυνση Στρατολογικού Γ.Ε.Θ.Α.. Στη συνέχεια οι αιτήσεις, με τις προτάσεις, εισάγονται στο Συμβούλιο Κρίσεων Υπαξιωματικών Στρατολογικού Σώματος, το οποίο αποφασίζει για την ένταξη ή μονιμοποίησή τους.

3. Για την ένταξή τους πρέπει να πληρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις:

- α. Κατ' εκλογή προαγωγή στον κατεχόμενο βαθμό.
- β. Να έχουν αξιολογηθεί στα ουσιαστικά προσόντα, στον κατεχόμενο βαθμό, με βαθμολογία τουλάχιστον «Λίαν Καλώς».
- γ. Να μην έχουν ελαττώματα από τα αναφερόμενα στην παράγραφο 10 του άρθρου 18 του ν.δ. 445/1974 (ΦΕΚ 160 Α').

4. Η ένταξη των παραπάνω στο Στρατολογικό Σώμα

των Ενόπλων Δυνάμεων γίνεται με απόφαση του Υφυπουργού Εθνικής Άμυνας:

α. Με το βαθμό που φέρουν (Αρχιλοχίας) και σε θέσεις μεταφερόμενες από το Σώμα Εφοδιασμού Μεταφορών του Στρατού Ξηράς.

β. Στη Γενική Ειδικότητα «Διοικητικός Στρατολογικό».

γ. Σε ιδιαίτερη επετηρίδα με βάση τη σειρά αρχαιότητας που έχουν κατά την ένταξή τους.

Άρθρο 82 **Προϋποθέσεις ένταξης**

1. Μετά την ένταξή τους στο Στρατολογικό Σώμα των Ενόπλων Δυνάμεων προάγονται στο βαθμό του Ανθυπασπιστή εφόσον πληρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις:

α. Έχουν ενταχθεί ως μόνιμες και έχουν συμπληρώσει έξι (6) έτη στον κατεχόμενο βαθμό.

β. Αποφοιτήσουν ευδοκίμως από το Σχολείο Εφαρμογής Διοικητικών Στρατολογικού της Σχολής Στρατολογικού.

γ. Έχει γίνει έναρξη προαγωγής των προερχόμενων από τη Σχολή Μονίμων Υπαξιωματικών στελεχών του Στρατού Ξηράς που προήχθησαν στο βαθμό του Αρχιλοχία το ίδιο με αυτές ημερολογιακό έτος.

δ. Κριθούν προακτές από το Συμβούλιο Κρίσεων Υπαξιωματικών Στρατολογικού Σώματος.

2. Η προαγωγή στο βαθμό του Ανθυπασπιστή γίνεται σε θέσεις που μεταφέρονται από το Στρατό Ξηράς με επιστροφή σε αυτόν, μετά την προαγωγή τους, των αντίστοιχων θέσεων Αρχιλοχία.

Άρθρο 83

Υπηρεσιακή κατάσταση Υπαξιωματικών Στρατολογικού

1. Οι εντασσόμενες στο Στρατολογικό Σώμα των Ενόπλων Δυνάμεων εθελόντριες υπαξιωματικοί για όλα τα θέματα ιεραρχίας, προαγωγών, αξιολογήσεων, βαθμολογικής εξέλιξης και ατομικών εγγράφων εξακολουθούν να διέπονται από τις διατάξεις του ν.δ. 445/1974(ΦΕΚ 160 Α') και τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις περί Ανθυπασπιστών, Μονίμων και Εθελοντών Οπλιτών των Ενόπλων Δυνάμεων.

2. Με αποφάσεις του Αρχηγού Γ.Ε.Ε.Θ.Α., που εκδίδονται εντός διμήνου από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, ρυθμίζονται τα θέματα των στολών, ονομασίας και διακριτικών των βαθμών των Ανθυπασπιστών και Μονίμων και Εθελοντών Οπλιτών του Στρατολογικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων.

Άρθρο 84

Σύσταση Συμβουλίου Κρίσεων - Επανακρίσεων Υπαξιωματικών Κοινών Σωμάτων

1. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 24 του ν.δ. 445/1974 (ΦΕΚ 160 Α') προστίθεται περίοδος στ' ως εξής:

«στ. Το Συμβούλιο Κρίσεων Υπαξιωματικών Κοινών Σωμάτων για τις κρίσεις των Υπαξιωματικών των Κοινών Σωμάτων.»

2. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 24 του ν.δ. 445/1974 (ΦΕΚ 160 Α') προστίθεται περίοδος στ', ζ', η' και θ' ως εξής:

«στ. Το Συμβούλιο Κρίσεων Υπαξιωματικών Κοινών Σωμάτων αποτελείται από τον Διευθυντή Β' Κλάδου Γ.Ε.Ε.Θ.Α. ως Πρόεδρο και μέλη τον Διευθυντή της Διεύθυνσης

Διοικητικής Υποστήριξης και Οργάνωσης Γ.Ε.Ε.Θ.Α. και έναν Ταξίαρχο οποιουδήποτε Κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων, από τους υπηρετούντες στο Γ.Ε.Ε.Θ.Α.. Καθήκοντα εισηγητή, με ψήφο, εκτελεί ο αρχαιότερος αξιωματικός του οικείου Κοινού Σώματος.

ζ. Για θέματα επανακρίσεων το Συμβούλιο της προηγούμενης παραγράφου συμπληρώνεται με έναν ακόμη Ταξίαρχο οποιουδήποτε Κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων, από τους υπηρετούντες στο Γ.Ε.Ε.Θ.Α.. Στο Συμβούλιο Επανακρίσεων οι δύο (2) μετέχοντες Ταξίαρχοι από το Γ.Ε.Ε.Θ.Α. πρέπει να ανήκουν σε διαφορετικούς Κλάδους των Ενόπλων Δυνάμεων.

η. Η σύγκληση των Συμβουλίων γίνεται με διαταγή του Αρχηγού Γ.Ε.Ε.Θ.Α., στην οποία ορίζεται και ανά ένα αναπληρωματικό μέλος, από τους υπηρετούντες στο Γ.Ε.Ε.Θ.Α. Ταξίαρχους οποιουδήποτε Κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων. Χρέη Γραμματέα των Συμβουλίων εκτελεί ο Γραμματέας του Συμβουλίου Προαγωγών Κοινών Σωμάτων.

θ. Οι αποφάσεις των Συμβουλίων λαμβάνονται κατά πλειοψηφία. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου. Οι συντασσόμενοι από τα Συμβούλια πίνακες κυρώνονται από τον Αρχηγό Γ.Ε.Ε.Θ.Α..»

Άρθρο 85

Ρυθμίσεις θεμάτων Αξιωματικών Γενικής ειδικότητας Διοικητικού Στρατολογικού

1. Η παράγραφος 9 του άρθρου 1 του ν. 2439/1996 (ΦΕΚ 219 Α') αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«9. Αξιωματικοί των Κοινών Σωμάτων είναι οι ανήκοντες στα Σώματα Στρατολογικού, Θρησκευτικού, Δικαστικών Γραμματέων και στη Γενική Ειδικότητα Διοικητικού Στρατολογικού.»

2. Η παράγραφος 4 του άρθρου 2 του ν. 2439/1996 (ΦΕΚ 219 Α') αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«4. Για τους αξιωματικούς των Κοινών Σωμάτων Στρατολογικού, Θρησκευτικού, Δικαστικών Γραμματέων και της Γενικής Ειδικότητας Διοικητικού Στρατολογικού τηρούνται ιδιαίτερες επετηρίδες.»

Άρθρο 86

Τροποποίηση του άρθρου 18 του ν.δ. 1044/1971

«Περί τροποποιήσεως - συμπληρώσεως και αποκαταστάσεως του α.ν. 1324/1949

«Περί προστασίας και αποκαταστάσεως των αναπήρων πολέμου οπλιτών και θυμάτων πολέμου»

Η παράγραφος 1 του άρθρου 18 του ν.δ. 1044/1971 (ΦΕΚ 245 Α'), όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 8 του ν. 1043/1980 (ΦΕΚ 87 Α') και στη συνέχεια αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του ν. 1416/1984 (ΦΕΚ 18 Α'), αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το κατά το άρθρο 13 του ν.δ. 1044/1971 (ΦΕΚ 245 Α') όπως ισχύει σήμερα, δικαίωμα εκμετάλλευσης περιπτέρου ασκείται με άδεια που χορηγείται με απόφαση του αρμόδιου Νομάρχη Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης ή Νομαρχιακού Διαμερίσματος, ύστερα από εισηγήσεις του αρμόδιου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και της οικείας οργάνωσης των δικαιούχων του παραπάνω ευεργετήματος. Αν οι εισηγήσεις αυτές δεν υποβληθούν στον Νομάρχη μέσα σε τριάντα (30) μέρες από τότε που ζητήθηκαν, ο Νομάρχης αποφασίζει και χωρίς αυτές.

Κατά των εκδιδόμενων αποφάσεων του Νομάρχη επιτρέπεται σε οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον προσφυγή ενώπιον του Υπουργού Εθνικής Άμυνας μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την επίδοση, κοινοποίηση ή διαφορετικά αφότου έλαβε γνώση. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις των παραγράφων 2, 3, 4, 5 και 6 του άρθρου 28 του ν.δ. 1044/1971.»

Άρθρο 87

Για τον υπολογισμό των τρίμηνων αποδοχών των μελών του Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) και του Ειδικού και Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Ε.ΔΙ.Π.) των Α.Σ.Ε.Ι. λαμβάνονται υπόψη ο βασικός μισθός, το επίδομα χρόνου υπηρεσίας και η οικογενειακή παροχή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΕ΄

ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ - ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 88

Καταργούμενες διατάξεις

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 73 του παρόντος νόμου, καταργούνται:

α. Ο ν. 1763/1988 (ΦΕΚ 57 Α΄), όπως ισχύει σήμερα.
β. Οι παρακάτω υπουργικές αποφάσεις, οι οποίες κυρώθηκαν με το άρθρο 18 του ν. 1911/1990 (ΦΕΚ 166 Α΄) και έχουν ισχύ νόμου:

(1) Φ. 420/55/Γ.760/12 Φεβρ. 1990 Απόφ. ΥΕΘΑ, άρθρα 2,10 και 13.

(2) Φ.429.1/62/130461/Σ.1960/5 Απρ. 1990 Απόφ. ΥΕΘΑ.

(3) Φ.429.1/63/130465/Σ. 1959/5 Απρ 1990 Απόφ. ΥΕΘΑ.

γ. Τα άρθρα 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27 και 28 του ν. 2510/1997 (ΦΕΚ 136 Α΄).

δ. Το άρθρο 33 του ν. 2913/2001 (ΦΕΚ 102 Α΄).

ε. Το άρθρο 32 του ν. 2932/2001 (ΦΕΚ 145 Α΄).

στ. Το άρθρο 8 παρ. 5 του ν. 2984/2002 (ΦΕΚ 15 Α΄).

ζ. Το άρθρο 15 του ν. 3036/2002 (ΦΕΚ 171 Α΄).

η. Το π.δ. 292/2003 (ΦΕΚ 248 Α΄), όπως ισχύει μετά την αντικατάσταση και συμπλήρωση διατάξεών του με το ν. 3257/2004 (ΦΕΚ 143 Α΄), εκτός των άρθρων 22, 23, 24, 50, και 51.

2. Κάθε άλλη γενική και ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του νόμου αυτού ή ρυθμίζει τα ίδια θέματα με διαφορετικό τρόπο.

Άρθρο 89

1. Το άρθρο 22 εδαφ. δ΄ του ν. 3342/2005 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«δ. Ζώνη Γ2: Μουσείο Πολεμικής Αεροπορίας στο διατηρητέο κτίριο της Βίλλας Συγγρού και στον περιβάλλοντα χώρο του.»

2. Μετά το δεύτερο εδάφιο της παρ.1 του άρθρου 35 του ν. 3342/2005 προστίθεται εδάφιο ως ακολούθως:

«Ομοίως δεν υπάγεται στη ρύθμιση αυτή ο τομέας της Βίλλας Συγγρού που αποτελεί τη Ζώνη Γ2 του άρθρου 22 και που εμφανίζεται στο συνημμένο διάγραμμα 13 της παρ. 1 του άρθρου 9 υπό τα στοιχεία Γ2-1, Γ2-2, Γ2-3, Γ2-4, Γ2-1 και του οποίου η αποκλειστική αξιοποίηση, χρήση, διαχείριση και εκμετάλλευση ανατίθεται στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.»

Άρθρο 90

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, πλην των άρθρων 25, 43, 55, 56, 57 και 58, που θα ισχύουν από 1.1.2006.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 12 Δεκεμβρίου 2005

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Π. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ	Γ. ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ	ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
Π. ΜΟΛΥΒΙΑΤΗΣ	ΣΠ. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ	ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Γ. ΣΟΥΦΛΙΑΣ	Μ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ
ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
Ν. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ	Α. ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
Δ. ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ	Μ. Γ. ΛΙΑΠΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ	ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ
Γ. ΒΟΥΛΓΑΡΑΚΗΣ	Ε. ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΑΝΑΠΛ. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Φ. ΠΑΛΛΗ - ΠΕΤΡΑΛΙΑ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 13 Δεκεμβρίου 2005

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Α. ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ**ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΕΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * FAX 210 52 21 004
 ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: <http://www.et.gr> – e-mail: webmaster@et.gr

Πληροφορίες Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και λοιπών Φ.Ε.Κ.: 210 527 9000

Φωτοαντίγραφα παλαιών ΦΕΚ - ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ - ΜΑΡΝΗ 8 - Τηλ. (210)8220885 - 8222924
 Δωρεάν διάθεση τεύχους Προκηρύξεων ΑΣΕΠ αποκλειστικά από Μάρνη 8 & Περιφερειακά Γραφεία
 Δωρεάν ανάγνωση δημοσιευμάτων τεύχους Α΄ από την ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ Φ.Ε.Κ.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Βασ. Όλγας 227	(2310) 423 956	ΛΑΡΙΣΑ - Διοικητήριο	(2410) 597449
ΠΕΙΡΑΙΑΣ - Ευριπίδου 63	(210) 413 5228	ΚΕΡΚΥΡΑ - Σαμαρά 13	(26610) 89 122
ΠΑΤΡΑ - Κορίνθου 327	(2610) 638 109		(26610) 89 105
	(2610) 638 110	ΗΡΑΚΛΕΙΟ - Πεδιάδος 2	(2810) 300 781
ΙΩΑΝΝΙΝΑ - Διοικητήριο	(26510) 87215	ΛΕΣΒΟΣ - Πλ.Κωνσταντινουπόλεως 1	(22510) 46 654
ΚΟΜΟΤΗΝΗ - Δημοκρατίας 1	(25310) 22 858		(22510) 47 533

ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΛΛΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**Σε έντυπη μορφή:**

- Για τα ΦΕΚ από 1 μέχρι 16 σελίδες σε 1 euro, προσαυξανόμενη κατά 0,20 euro για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.
- Για τα φωτοαντίγραφα ΦΕΚ σε 0,15 euro ανά σελίδα.

Σε μορφή CD:

Τεύχος	Περίοδος	EURO	Τεύχος	Περίοδος	EURO
Α΄	Ετήσιο	150	Αναπτυξιακών Πράξεων	Ετήσιο	50
Α΄	3μηνιαίο	40	Ν.Π.Δ.Δ.	Ετήσιο	50
Α΄	Μηνιαίο	15	Παράρτημα	Ετήσιο	50
Β΄	Ετήσιο	300	Εμπορικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας	Ετήσιο	100
Β΄	3μηνιαίο	80	Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου	Ετήσιο	5
Β΄	Μηνιαίο	30	Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων	Ετήσιο	200
Γ	Ετήσιο	50	Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων	Εβδομαδιαίο	5
Δ΄	Ετήσιο	220	Α.Ε. & Ε.Π.Ε	Μηνιαίο	100
Δ΄	3μηνιαίο	60			

- Η τιμή πώλησης μεμονωμένων Φ.Ε.Κ ειδικού ενδιαφέροντος σε μορφή cd-rom και μέχρι 100 σελίδες σε 5 euro προσαυξανόμενη κατά 1 euro ανά 50 σελίδες.
- Η τιμή πώλησης σε μορφή cd-rom δημοσιευμάτων μιας εταιρείας στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. σε 5 euro ανά έτος.

ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗ Φ.Ε.Κ.: τηλεφωνικά : 210 - 4071010, fax : 210 - 4071010 internet : <http://www.et.gr>.

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

	Σε έντυπη μορφή	Από το Internet
Α΄ (Νόμοι, Π.Δ., Συμβάσεις κτλ.)	225 €	190 €
Β΄ (Υπουργικές αποφάσεις κτλ.)	320 €	225 €
Γ (Διορισμοί, απολύσεις κτλ. Δημ. Υπαλλήλων)	65 €	ΔΩΡΕΑΝ
Δ΄ (Απαλλοτριώσεις, πολεοδομία κτλ.)	320 €	160 €
Αναπτυξιακών Πράξεων και Συμβάσεων (Τ.Α.Π.Σ.)	160 €	95 €
Ν.Π.Δ.Δ. (Διορισμοί κτλ. προσωπικού Ν.Π.Δ.Δ.)	65 €	ΔΩΡΕΑΝ
Παράρτημα (Προκηρύξεις θέσεων ΔΕΠ κτλ.)	33 €	ΔΩΡΕΑΝ
Δελτίο Εμπορικής και Βιομ/κής Ιδιοκτησίας (Δ.Ε.Β.Ι.)	65 €	33 €
Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου (Α.Ε.Δ.)	10 €	ΔΩΡΕΑΝ
Αωνύμων Εταιρειών & Ε.Π.Ε.	2.250 €	645 €
Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων (Δ.Δ.Σ.)	225 €	95 €
Πρώτο (Α΄), Δεύτερο (Β΄) και Τέταρτο (Δ΄)	-	450 €

- Το τεύχος του ΑΣΕΠ (έντυπη μορφή) θα αποστέλλεται σε συνδρομητές με την επιβάρυνση των 70 euro, ποσό το οποίο αφορά ταχυδρομικά έξοδα.
- Για την παροχή δικαίωματος ηλεκτρονικής πρόσβασης σε Φ.Ε.Κ. προηγούμενων ετών και συγκεκριμένα στα τεύχη Α΄, Β΄, Δ΄, Αναπτυξιακών Πράξεων & Συμβάσεων, Δελτίο Εμπορικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας και Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων, η τιμή προσαυξάνεται πέραν του ποσού της ετήσιας συνδρομής έτους 2005, κατά 25 euro ανά έτος παλαιότητας και ανά τεύχος, για δε το τεύχος Α.Ε. & Ε.Π.Ε., κατά 30 euro.

* Οι συνδρομές του εσωτερικού προπληρώνονται στις ΔΟΥ (το ποσό συνδρομής καταβάλλεται στον κωδικό αριθμό εισόδων ΚΑΕ 2531 και το ποσό υπέρ ΤΑΠΕΤ (5% του ποσού της συνδρομής) στον κωδικό αριθμό εισόδων ΚΑΕ 3512). Το πρωτότυπο αποδεικτικό είσπραξης (διπλότυπο) θα πρέπει να αποστέλλεται ή να κατατίθεται στην αρμόδια Υπηρεσία του Εθνικού Τυπογραφείου.

* Η πληρωμή του υπέρ ΤΑΠΕΤ ποσοστού που αντιστοιχεί σε συνδρομές, εισπράττεται και από τις ΔΟΥ.

* Οι συνδρομητές του εξωτερικού έχουν τη δυνατότητα λήψης των δημοσιευμάτων μέσω internet, με την καταβολή των αντίστοιχων ποσών συνδρομής και ΤΑΠΕΤ.

* Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι Δήμοι, οι Κοινότητες ως και οι επιχειρήσεις αυτών πληρώνουν το μισό χρηματικό ποσό της συνδρομής και ολόκληρο το ποσό υπέρ του ΤΑΠΕΤ.

* Η συνδρομή ισχύει για ένα ημερολογιακό έτος. Δεν εγγράφονται συνδρομητές για μικρότερο χρονικό διάστημα.

* Η εγγραφή ή ανανέωση της συνδρομής πραγματοποιείται το αργότερο μέχρι την 31ην Δεκεμβρίου κάθε έτους.

* Αντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές επιταγές και χρηματικά γραμμάτια δεν γίνονται δεκτά.

Οι υπηρεσίες εξυπηρέτησης των πολιτών λειτουργούν καθημερινά από 08.00΄ έως 13.00΄